

T R A N S K R I P T
PRVOG NASTAVKA 73. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 16. 3. 2010. GODINE, S POČETKOM U 10,11 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, dame i gospodo, poštovani gosti, nastavljamo 73. sjednicu Predstavničkog doma. Na nastavak sjednice su pozvani redovni gosti. Sve prisutne goste pozdravljam kao i predstavnike medija. Prema informaciji službi, na sjednici je prisutno 27 poslanika. Svoje opravdanje su poslali uvaženi poslanici: Šemsudin Mehmedović, Bakir Izetbegović, Azra Hadžiahmetović, Milica Marković. Poslanik Zlatko Lagumdžija je najavio kašnjenje.

Konstatujem da sjednica ima kvorum za punovažan rad i odlučivanje. Prvi dio sjednice je završen realizacijom tačke 3. predloženog dnevnog reda ... i prelazimo na 4. tačku.

Ad. 4. Predlog zakona o protivminskom djelovanju u Bosni i Hercegovini – predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-8-54/09 od 3. 6. 2009. godine (drugo čitanje) – odgođeno izjašnjenje na nastavku 71. sjednice Doma, održanom 10. 2. 2010. godine

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na nastavku 71. sjednice odgođeno je izjašnjavanje o ovom zakonu. Nadležna Zajednička komisija za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, azil i etiku je 16. 2. 2010. godine dostavila Zahtjev za odgađanje izjašnjavanja do 73. sjednice Doma kako bi se omogućilo podnošenje amandmana u skladu sa članom 118. stav (3) Poslovnika Doma.

Poslanica Lejla Klokić je 3. 3. 2010. godine dostavila tri amandmana koji glase: Amandman I. Ima li potrebe da čitam ove amandmane? Nema potrebe. Ti amandmani su usaglašeni. Imate i pismo ministra u vezi sa time.

Otvaram raspravu.

Uvaženi poslanik Martin Raguž. Vi ste se prijavili?

Uvaženi poslanik Husein Nanić. Izvolite. Rasprava je o amandmanima.

Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

U stvari, ja sam imao jedno zaista prethodno pitanje mimo tačaka dnevnog reda, ukoliko dozvolite samo jedan prijedlog Kolegiju.

S obzirom da evo već imamo praksu da nastavljamo sjednice, da ne možemo završiti za jedan dan, predložio bih da planirate buduće naše sjednice da se održavaju dva dana iz obaveza koje mi zaista imamo i planiramo u ovim sedmicama kada nemamo sjednice Parlamenta, tako da moguće da predvidite i sljedeće ove sjednice da budu ... u trajanju od dva dana kako bi mogli se pripremiti za druge aktivnosti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja se zahvaljujem Vama na sugestiji, međutim mora se poštovati red. Imate predsjednika svog kluba, ima Prošireni kolegij. Molim Vas preko predsjednika kluba na Proširenom kolegiju inicirajte takvu vrstu vođenja ovih sjednica i tamo ćemo razmotriti ovo pitanje.

Idemo dalje. Uvažena poslanica Lejla Klokić. Izvolite.

LEJLA KLOKIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi članovi Vijeća ministara, cijenjeni gosti, ja ću samo ukratko opet samo nas podsjetiti da smo na nastavku 71. sjednice Predstavničkog doma koja je održana 10. 2. 2010. godine odgodili ovo izjašnjavanje o Prijedlogu zakona o protivminskom djelovanju. Kolegij Predstavničkog doma je na svojoj 123. sjednici od 16. 2. 2010. godine razmatrao i uvažio zahtjev Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, imigracije, izbjeglice, azil i etiku da se odgodi izjašnjavanje u vezi istog, koje je u stvari trebalo biti na dnevnom redu 72. sjednice zakazane za 17. 2. 2010. godine do 10. 3. 2010. godine, da bi u skladu sa članom 118. stav (3) Poslovnika Predstavničkog doma podnijeli nove amandmane.

Kako je isti zahtjev uvažen, Zajednička komisija je sa Ministarstvom civilnih poslova i naravno s ministrom Sredojem Novićem i predstavnicima zemalja donatora održala niz sastanaka kako bi se dogovorilo podnošenje tih novih amandmana. Na zadovoljstvo svih moram istaći da smo postigli dogovor i da smo usaglasili se oko ova tri amandmana koji ste i vi već i dobili, a koji se u stvari odnose prvenstveno na donacije međunarodnih organizacija i vlada stranih zemalja, organizacije koje predstavljaju donatore a koje djeluju u skladu sa zakonima BiH. Odnosi se dalje na kontrolu tih donacija i obavezu ministarstva da izvještava Vijeće ministara BiH, Zajedničku komisiju za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH i donatore o napretku u oblasti protivminskog djelovanja, u skladu sa izvještajima koje dostave agencije za protivminsko djelovanje u BiH.

Ja želim samo još da vas podsjetim da ovaj zakon ukoliko ga usvojimo, a trebali bi da ga usvojimo, jel', je s jedne strane uslov za provođenje Akcionog plana implementacije i strategije protivminskog djelovanja u BiH za period 2009. – 2019., a s druge strane to je naša međunarodna obaveza. Ja vas, drage kolegice i kolege, pozivam danas da mi podržimo ove ponuđene amandmane na Prijedlog zakona o protivminskom djelovanju jer mi ćemo dobiti na taj način jedan vrlo važan zakon, a isto tako ćemo i osigurati kontinuitet u finansiranju oblasti protivminskog djelovanja od strane međunarodne zajednice koja je, moram istaći, proteklih godina bila izuzetno aktivna u BiH na rješavanju navedenog problema i koje će u budućnosti, ja se nadam, biti aktivan sudionik u oblasti protivminskog djelovanja, kako bi našu zemlju konačno očistili od zaostalih minsko-eksplozivnih sredstava i kako bi našim budućim generacijama osigurali sretniju i sigurniju budućnost.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, mi konačno pred sobom imamo 'deminirani zakon' zahvaljujući ovim donatorskim amandmanima, tri donatorska amandmana koja su iskazana pod šifrom *novi aspekti* u članu 109. stav (3) Poslovnika Predstavničkog doma.

U čemu se ogledaju ovi novi aspekti ovog zakona? Dakle u Amandmanu II. podnosi izvještaj Vijeću ministara, ovdje je samo dodat novi aspekt ... 'Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH', i to je dobro, a ne da ovaj zakon ide Zajedničkoj komisiji za ljudska prava i izbjeglice. I to je važan ovaj novi aspekt.

Amandman II.

U članu 19. stav (1) alineja d) dodaje se nova alineja koja glasi: ... 'donacije iz privatnog sektora, međunarodnih organizacija i stranih vlada' itd., mada u članu 19. pod c) i d) isto ove su stavke predviđene. Dakle, izvori sredstava su predviđeni, doslovice u alineji c) i d). Iz tih razloga bi bilo dobro da se, kad se dodaje ovaj stav (2) (mada je zaista nekorektno na ovakav način stvari postavljati) kaže: sredstva iz stava (1) ovog člana; onda bi trebalo dodati ako hoćemo da ostanemo dosljedni, ovdje stoji 'osim alineje e) ovoga člana upravlja Ministarstvo'. Onda bi trebalo da se doda - osim alineje c), d) i e) ovoga člana, upravlja Ministarstvo.

Dakle, ovdje je cilj da Ministarstvo može da upravlja sredstvima, kad je u pitanju deminiranje, iz budžeta, a što se tiče donacija od privatnog sektora i međunarodnih organizacija da tim sredstvima ne upravlja Ministarstvo nego upravljaju donatori. Šta je svrha ovoga, vjerovatno ćemo ponovo doći, vjerovatno u poziciju, nekad će neko istraživati i formirati istražne komisije koje će se baviti istragom o donacijama, iz tih razloga. Ali sve kad se sabere i

oduzme, evo dobro je da smo dobili ovaj zakon, da će donatori vjerovatno biti zadovoljni ovakvim rješenjima, ali bi bilo radi pojašnjenja da ne bi došlo do određenih dilema: da se u ovome stavu (2) doda da ... riječi *sredstvima iz stava (1) ovoga člana, osim alineje c), d) i e)* i onda se na takav način definitivno razdvaja ko može upravljati sredstvima iz donacija, sredstvima za deminiranje. Znači, Ministarstvo upravlja sredstvima iz budžeta, a donatori upravljaju sredstvima iz privatnog sektora i međunarodnih organizacija itd.

Zahvaljujem se.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemamo više prijavljenih.

Zaključujemo raspravu i prelazimo na 5. tačku:

Ad. 5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-3-8/10 od 19. 1. 2010. godine (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na nastavku 71. sjednice ovaj zakon je usvojen u prvom čitanju. Komisija za saobraćaj i komunikacije organizovala je javnu raspravu 18. 2. te 8. 3. dostavila Izvještaj sa usvojenih osam amandmana koji postaju sastavni dio ovog zakona.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u drugom čitanju. Nema prijavljenih.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, ja sam gledao ovaj izvještaj naše komisije i moram reći da ako se uporedi sa zakonom onda ovdje evidentno imamo problem sa nekim usvojenim amandmanima. Naime, Amandman I. govori o članu 22. zakona, a vidi se da dakle iza riječi 'stav (2)' dodaje se i riječ (3), odnosno dodaje se i brojka (3). Nema, što bi bilo logično, u ovom izvještaju obrazloženja Komisije šta je to. Jer pazite, mi smo ovdje vrlo često bili u situaciji da kritikujemo predlagača što nam ne dostavlja izvorni tekst zakona kako bismo mogli da pratimo šta se to dešavalo, odnosno koje izmjene zakona su predmet novog zakona o izmjenama, što bi bilo logično da onda i ova komisija postupa po potpuno istom principu.

Amandman VI.

Član 83. posebno stav (1), stav (2) i stav (3) nisu predmet zakona, odnosno tačke (1), (2) i (3) nisu predmet zakona i one ne mogu biti prihvaćene kao amandmani.

Takođe stav, odnosno tačka (5), tačka (6) i tačka (8) nisu predmet ovog zakona o izmjenama zakona i takođe ne mogu biti predmet amandmanskog djelovanja niti ovi amandmani mogu biti usvojeni na ovoj komisiji. Mislim da je ova komisija ovdje napravila određene propuste usvajajući dakle amandmane koji nisu predmet zakona, odnosno na članove koji nisu predmet zakona i da mi praktično danas usvajajući ovaj zakon, u stvari, dovodimo u pitanje primjenu ovog zakona. Ja bih volio zaista da kad ovaj zakon usvojimo i izađe u “Službenom glasniku” da ne bude predmet bilo kakvih sumnji u njegovu primjenu, odnosno regularnost njegovog donošenja i regularnost njegove primjene. Ono što je takođe činjenica da je u javnoj raspravi istaknuto niz mnogo ozbiljnijih problema nego ovi koji su amandmanima prihvaćeni, odnosno oni koji su tretirani amandmanima i koji su prihvaćeni.

Poseban problem je za one poslanike koji nisu bili na javnoj raspravi, a koji su ovaj transkript javne rasprave dobili kasno tako da jednostavno na bazi javne rasprave nisu mogli ili nisu imali vremena da ulažu amandmane, čime je u stvari javna rasprava na neki način izgubila u potpunosti svoj smisao, jer logično bi bilo da su svi oni koji su ovdje u mogućnosti da daju amandmane, dakle poslovnički u mogućnosti daju amandmane, da su prije isteka roka dobili ovaj transkript javne rasprave i vidjeli u čemu su problemi i na što treba uticati.

Sljedeća jedna nelogičnost – a moram reći da je moj propust što nisam djelovao amandmanski iz ovih maloprije razloga – jeste činjenica da mi danas imamo ... u stvari jedan ozbiljan problem. Naime, nama se, a svi smo dobili taj materijal ovog udruženja ili asocijacije autoškola, imamo situaciju da nama neka pitanja ovdje definišu ministri i nadležna tijela, odnosno nadležna ministarstva, kad se radi o polaganju vozačkih ispita tako da se nama može desiti da u jednoj državi imamo potpuno različito definisano način polaganja vozačkih ispita u zavisnosti kako je koji organ koji je nadležan, u ovom slučaju nadležna su ministarstva, propisao zajedno sa svojim ministrom neka prava. Pazite, to je veoma ozbiljan problem. Meni je žao što nisam amandmnski djelovao jer ovdje je jedino rješenje, praktično rješenje u stvaranju jedne asocijacije ili agencije za polaganje vozačkih ispita koja bi svoj okvir imala na nivou BiH, a na nivoima entiteta mogućnost da realizuje pravilnik čime bi na potpuno identičan način ova pitanja bila riješena u čitavoj BiH, što bi bio minimum, znači potreban za sve one koji polože vozački ispit.

Da bismo možda ovo pitanje riješili, evo ja ću predložiti nešto, uz ponavljanje onog mog da sam ja zakasnio s ovim amandmanima, predložiću da, imajući u vidu da su usvojeni amandmani koji nisu na članove, odnosno tačke koje nisu predmet zakona, da danas odložimo izjašnjavanje o ovom zakonu, a da zadužimo Komisiju da još jednom sagleda ove usvojene amandmane koji mogu biti i koji su po meni veoma sporni i da eventualno poslanici, s obzirom da taj transkript javne rasprave nije stigao na vrijeme, znači da i ostali poslanici mogu uložiti i druge amandmane. Ja ću takav prijedlog zaključka dostaviti Domu i cijenim da bi prije svega iz ovog prvog razloga, a to je mogućnost da neki članovi zakona budu osporavani kasnije, cijenim da bi bilo dobro da Dom podrži ovaj prijedlog.

Hvala vam lijepo.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nadam se da ćemo uspjeti nešto od toga razjasniti danas ovdje.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, izvinjavam se što na ovakav način koristim, nije u skladu sa Poslovníkom, ali imam jedno pitanje, odnosno za Kolegijum, s obzirom da nezvanično kruže informacije da SIPA i Tužilaštvo BiH ili ko već provodi jutros akciju hapšenja na nekim područjima u BiH i da su na listi između ostalog i neki visoki državni funkcioneri, i to i u ovoj zgradi ili članovi Vijeća ministara, pa Vas molim: Ima li načina da dobijemo neku informaciju oko toga, s obzirom na dnevni red i sve ono što nas čeka danas? Dobro bi bilo ako to nije tačno, ali vidim da već sve informacije okolo govore da se nešto dešava, bio bi red da dobijemo ako ima ikakve mogućnosti, da dobijemo informaciju barem šta se dešava.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Postoji jedino mogućnost da završimo ovu sjednicu pa da hitnu neku novu napravimo, ovo je veoma teško organizovati u ovome momentu. Ako se uspije nešto dobiti u toku današnjeg dana, ja ću podijeliti to sa vama.

Uvaženi poslanik Branko Dokić, diskusija. Izvolite.

_____(?)
/nije uključen mikrofón/

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Molim vas, ovo bi bila jedna poslovnička intervencija i pitanje Kolegijumu da li je moguće. Ja sam ispred Kolegijuma rekao da u Poslovníku je teško naći mogućnost da dobijemo na taj način informaciju. Ako nešto dobijem nezvaničnim kanalima, ja ću ovdje podijeliti to sa vama. I ne znam o čemu se radi. Znači, ovo je bilo pitanje za Kolegijum da li je moguće, ja sam rekao da je veoma teško moguće da to uradimo.

Izvolite, uvaženi poslanik Dokić.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, cijenjeni gosti, ja moram da kažem da u nekim elementima nisam razumio kolegu Novakovića. Razumijem da mu nije baš bilo zgodno da iščitava sve detalje. Da je iščitao onda bi vidio da izuzev jednog amandmana da su ovo sve tehničke korekcije

predloženih amandmana. I ja ovdje kao potpisnik sam samo poslužio službama i Komisije i Ministarstva koji su sjedili zajedno i sagledali uočene tehničke greške i korigovali ovdje i ja, da bi to dobilo svoju formu, potpisao se iza njih.

Dakle u autentičnost ili ... iza tačnosti ovoga stoji evo i moj sekretar, odnosno sekretar Komisije, nije moj, i naravno grupa ljudi iz Ministarstva komunikacija i transporta. To je što se toga tiče. Oko transkripta i ovog materijala urađeno je sve po Poslovniku. Je li moglo biti drugačije ili nije, to je sad otvoreno pitanje.

Ja mogu samo da vam kažem da je javna rasprava koju smo organizovali bila veoma sadržajna, veoma raznovrsna i da je dosta ljudi učestvovalo u toj javnoj raspravi. Mi smo morali da naglasimo i da podvučemo više puta ono što je kolega Novaković podvukao u svojoj diskusiji, da mi možemo govoriti samo o amandmanima na amandmane. Ja bih rekao da je 60% javne rasprave bilo izvan konteksta predloženih amandmana. I stoga je Komisija predložila Ministarstvu da sagleda te sve amandmane, odnosno sugestije koje su bile i ukoliko ocijeni za potrebnim da se ponovo uđe u taj proces dopune i izmjene Zakona o bezbjednosti saobraćaja i zaključak je takođe da ukoliko sa ovim izmjenama pa i sa prethodnim izmjenama koje smo imali to pređe 50% članova da se onda napravi i prerađeni tekst zakona, jer on zbunjuje kod primjene svega ovoga.

Moram i da kolege poslanike na nešto da upozorim, jer sam u ovom filmu već duži jedan period, a ovo što ću reći pokazala je i javna rasprava. Onaj koji nije svakodnevno u ovoj oblasti, kad sluša predstavnike raznoraznih asocijacija, dođe do zaključka da to pitanje može da bude riješeno samo tako i nikako drugačije i da postavite sebi pitanje - a što to nije do sad riješeno tako - a onda čujete drugog pa dobijete sasvim, sasvim pogrešnu sliku. Ovdje već, evo i kolega Novaković je predlagao nešto što, ubijeđen sam, evo prije svega u Banja Luci ne bi bilo prihvaćeno. Jedan od amandmana koji je došao sa zakašnjenjem, mi smo tražili, imali smo razumijevanja da ga eventualno uključimo ako je realno da on može da prođe, onda smo dobili iz Ministarstva informaciju da bi to tek stvorilo nered u ovoj oblasti, da bi to onda baš stvorilo mogućnost da svaki kanton ima svoj obrazovni sistem. I zbog toga smo rekli - ostaje ono kako jeste da taj pravilnik (ne znam sada o kome je riječ bilo, nije ni bitno u ovom trenutku) uz koordinaciju sa institucijama koje se bave pitanjem obrazovanja na kraju potpisuje ministar, državni ministar za komunikacije i transport da bi se obezbijedila uniformnost i da ne bi imali situaciju da ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodine Dokiću, Vi ste imali repliku.

BRANKO DOKIĆ:

Nisam ja imao repliku.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

A Vi ste imali, izvinjavam se, diskusiju.

BRANKO DOKIĆ:

Ne, ja sam imao diskusiju, i još nisam završio svoju diskusiju.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sad će biti replika poslije.

BRANKO DOKIĆ:

Ali evo nemam više šta da kažem. Hvala što ste me podsjetili da racionališemo vrijeme.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Pa amandmani su u pitanju, drugo je čitanje.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Izgleda da imam potrebu da pojasnim šta to nije u skladu sa praksom. Evo Amandman VI., usvojeni Amandman VI., član 83. se mijenja i glasi, vidite, ovako kaže: U članu 239. u tački (12) član 83. nigdje ne pominje tačku (12) nego tačku (3), tačku (13), tačku (18), tačku (21), (22), (30), (31) i (34). I ove tačke su predmet izmjena u zakonu. Znači ove tačke su predmet izmjena.

BRANKO DOKIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Molim Vas, gospodine Dokić! Gospodine Dokić, molim Vas, pa imaćete vremena na replici da kažete, nemojte ovako.

Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

A mi smo usvojili amandman kojim se djelovalo na znači tačke (12), (17), (20), (21), (22), (29), (30) i (33). Ja ponavljam da ovo može biti sporno i ništa drugo. Ako svi drugi misle da ovo ne može biti sporno, pa i predsjednik ove komisije da ne može biti uopšte sporno i da je ovo sve ok, nema nikakvih problema. Pazite, nemam ja ni jednog razloga da više od gospodina Dokića želim da ovaj zakon bude nesporan u njegovoj primjeni. Prema tome, ja ću predložiti ipak zaključak da još jednom ova komisija izanalizira da li je Amandman VI. u skladu sa praksom koja je kod nas. Ako jeste nemam ništa protiv zaista da on ostane ovakav, ali sad sam

nabrojao članove na koje je djelovao zakon i članove koji su kroz amandmane, intervencije na članove kroz amandmane. Mislim da to nije u skladu sa našom praksom i ranijim stavovima.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Sad možete objasniti. Izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Hvala, predsjedavajući, u pravu ste, ali ja sam mislio, imao sam dobru želju da se skрати dalja priča, ali ta želja je bila pokušana da se realizuje na pogrešan način i ja se izvinjavam što sam Vam malo premetio.

Kolega Novakoviću, jedan stav je prethodno bio promijenjen u ranijim izmjenama i sve je to poremetilo, a uostalom, evo ovdje imate predlagače i neka Vam obrazlože, ja nemam nikakvog razloga da sad bilo koga ubjeđujem. Zaista se ovdje radi o tehničkim greškama. Ja ih nisam uočavao, odmah da kažem, iako sam potpisnik. I mislim da sam bio fer kad sam objasnio kako je došlo da sam ja potpisnik ovoga.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić, izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, dakle, kada čovjek pomisli da je nešto završeno pa čak ima i namjeru da kaže da je to dobar primjer kako se brzo uradilo, jer vidite da smo prvo čitanje imali 3. 2. i mi već imamo iza sebe i javnu raspravu i konsultacije, ovaj put smo imali kompletan materijal uz predmet, i dakle ja jednostavno sam bio čak u dilemi da se javim i da pohvalim ovu proceduru i sa stanovišta brzine i sa stanovišta uključenosti nevladinih organizacija javne rasprave i kompletnosti materijala koje smo dobili.

Ja sam se najviše javio da ne prešutimo; dakle, gospodin Novaković je ustvrdio, ja nisam stručnjak, odmah da se razumijemo, za propise iz oblasti bezbjednosti i ne usuđujem se ulaziti u meritum, ali evo proceduralno i sa aspekta validnosti stvari koje mi ovdje donosimo gospodin Novaković je ustvrdio da ima zabrinutost u regularnost ovog zakona, odnosno njegovu primjenjivost da kada se objavi u Službenom listu da on neće biti primjenjiv. Ovdje sjedi resorni ministar, sjede njegovi saradnici, stručnjaci za ovu oblast, i logično je da ljudi izađu i da nam kažu je li to uredu.

Još jednu stvar da ne propustim reći, gospodin Novaković je rekao jednu stvar s kojom se ja potpuno slažem, dakle nedopustivo je da u jednoj državi bude toliko različitosti, naravno, određeni broj različitosti može biti, ali toliko različitosti o kojoj Vi govorite, i ja se slažem,

međutim evo nažalost teško dolazimo do tih rješenja, ako sam ja razumio dobro šta ste Vi govorili. I mislim da bi bilo najbolje da nam resorni ministar kaže da li ova rješenja za koja smo mi mislili da su potpuno usaglašena, jednoglasno usvojena uz vašu konsultaciju, da li će ona proizvesti praktično zabunu i da li mi imamo praktično felerično rješenje?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Matić, diskusija. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Hvala, gospodine predsjedatelju.

Uvažene kolegice i kolege zastupnici, poštovani gosti, sigurnost prometa na cestama je očito živa materija i proces stalnog poboljšavanja te sigurnosti je očito i konstantna zadaća, ne samo ovog ministarstva i ove Parlamentarne skupštine nego i svih institucija koje imaju dodira sa sigurnosti prometa na cestama i postojat će i potreba za očito i čestim izmjenama i dopunama zakona koji reguliraju ovu oblast. Uostalom, to smo sve mogli čuti i na javnoj raspravi. O ocjenama ove javne rasprave čuli ste od gospodina Dokića i ja bih se s tim u potpunosti složio, izuzev možda razmišljanja koje sam izrekao i na Povjerenstvu za promet i veze da tajming održavanja javne rasprave nije bio baš najpogodniji, s obzirom da smo kroz javnu raspravu čuli puno toga što se nije odnosilo izravno na Zakon o izmjenama i dopunama, nego na izvorni tekst Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama. Te prijedloge, sugestije i primjedbe, naravno, nismo mogli uvažiti ovaj puta jer su se mogle uvažiti i kroz amandmane dati na ovaj zakon samo ono što se ticalo materije i teksta ponuđenog Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama.

S te strane ovo što ću sada reći više se odnosi na repliku uvaženom kolegi Novakoviću, s obzirom da smo mi na Povjerenstvu zaključili da puno onoga što je rečeno kroz javnu raspravu a ne odnosi se na materiju Zakona o izmjenama i dopunama treba proslijediti Ministarstvu za promet i veze kako bi se iskoristilo i bilo osnova za buduće izmjene i dopune ovog zakona, pa s te strane i kolega Novaković amandmane koje je pripremao pa ih nije stigao uložiti na vrijeme: bilo bi dobro da ih proslijedi Ministarstvu da se imaju u vidu kod narednih izmjena i dopuna.

Ja bih uistinu podržao razmišljanje gospodina Dokića da prvih sedam amandmana koje je ovo povjerenstvo prihvatilo su tehničke narave. Jedine je suštinske naravni u stvari osmi amandman koji smo na ovom povjerenstvu prihvatili kojima se suština ovog zakona mijenja. Izvorni tekst Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama tretira članak 83. u čak nekih devet točaka i ne vidim razloga da se i druge točke, ako su ispravke tehničke naravi, ne mogu tretirati ovim izmjenama i dopunama i ne mislim da bi bilo dobro odgađati usvajanje ovog zakona. Sve ono što nedostaje u ovom zakonu, može se ugraditi u nove izmjene i dopune, a još jednom ponavljam: čuli smo svi u javnoj raspravi da su očito nužne te nove izmjene i dopune. Ono što je još nedostajalo u javnoj raspravi koju smo organizirali to je argumentirana analiza učinka iz provedbe implementacije dosadašnjeg zakona. Mnogi su iznosili

podatke za koje nisu mogli utvrditi da su oni stvarni nego je više bila pretpostavka i nagađenje da su pojedine odredbe pridonijele ili nisu boljoj sigurnosti, ali mi nemamo stvarnu analizu sa terena što je dosadašnja primjena Zakona o sigurnosti prometa na cestama prouzročila. Bilo bi dobro za neke naredne izmjene i dopune da to uistinu imamo, pa možemo vidjeti što bi to eventualno trebalo još promijeniti u ovom zakonu.

Hvala lijepa.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Hvala i Vama.

Prije nego što dam riječ uvaženom ministru Rudi Vidoviću, želim da obavijestim svoje kolegice i kolege i prisutne u Parlamentu da se u Parlamentu ništa ne dešava što nije u skladu sa zakonom i Poslovníkom, da smo dobili informaciju od naše Zajedničke službe da niko nije ulazio u Parlament, ni od SIPA-e, ni od bilo kojih drugih institucija, tako da nema potrebe da dižemo bilo kakvu ... oko toga, oko toga problem.

Uvaženi ministar Rudo Vidović, izvolite.

RUDO VIDOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedatelju, uvažene zastupnice i zastupnici, dakle, pred nama je zakon na kome se evo četiri godine, rekao bih, radi na njegovim izmjenama i dopunama. I evo sve činjenice koje se i danas čuju ovdje govore da je od samog donošenja ovog zakona, 2006. godine smo uvidjeli zapravo određene manjkavosti i od tad do danas se zaista puno tu uradilo i konsultirale su se, rekao bih, nadležne institucije, entitetska ministarstva, određene asocijacije, autoškole, fakulteti itd. I o svemu se tome čulo zapravo na javnoj raspravi koju je organiziralo naše nadležno povjerenstvo i dakle ja u ovom smislu želim pohvaliti aktivno sudjelovanje naše komisije, ne samo u organizaciji javne rasprave nego i studioznom pristupu ovom zakonu i pogotovo studioznom pristupu kad su u pitanju tehničke popravke, koje su evo pretvorene u amandmane, o čemu se detaljnije i više razgovaralo na Komisiji, a dakle taj studiozan pristup će sigurno popraviti ovaj zakon i tu ne bi trebalo biti zabune.

Međutim, ono što zabrinjava i ono što se govorilo ovdje kroz javnu raspravu je zapravo primjena ovog zakona u stvarnosti, koji je zapravo obveza i drugih institucija osim onih koji su evo, dakle, koji donose ovaj zakon. I raznorazne primjedbe su kroz stenogram razmatrane u Ministarstvu i nisu pretočene u amandmane, osim evo amandmana koje je nadležno povjerenstvo predložilo. Ali svakako, Ministarstvo je uzelo u obzir sve ono što se govorilo koliko je to bilo moguće. Međutim, ovdje treba napomenuti još jednu važnu stvar, dakle radi se o potrebi usklađivanja kroz podzakonske akte koji će slijediti nakon donošenja zakona. A u onom dijelu gdje postoji dosad, rekao bih, različitost kod polaganja vozačkih ispita, Ministarstvo komunikacija i prometa predviđa izradu, dakle kao podzakonskog akta, jedinstvenog kataloga za polaganje vozačkih ispita, koje bi zapravo trebalo usuglasiti sa nadležnim entitetskim, odnosno županijskim i kantonalnim ministarstvima obrazovanja koje bi, evo na neki način uz pomoć tog kataloga, kad je u pitanju izobrazba novih vozača otklonile različitosti.

Prema tome, dakle ovi amandmani, ove primjedbe treba doživjeti da su isključivo dakle tehničkog karaktera, tehničke naravi i idu u pravcu poboljšanja u tehničkom smislu zakona.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Hvala ministre na pojašnjenjima.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, replika. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Ne želim replicirati ni ministru, ni bilo kome, nego evo ja sam sad od sekretara (mislim da je sekretar Komisije, je li tako) sad mi je čovjek objašnjavao ovdje da se ustvari radi o amandmanima koji, odnosno, posebno ovaj Amandman VI. koji se odnosi na prečišćeni tekst zakona, a da je Ministarstvo išlo sa izmjenama zakona na neprečišćeni tekst i da je tu sad nastao problem u ovom (12), ..., (21), (22), (18), (19) itd. Ja mislim da to nije bilo teško napisati u ovom izvještaju, znači da to nije bilo teško napisati u ovom izvještaju, jer ako je to tako, ako su ovi amandmani rezultat tog problema, onda nije problem, dakle onda oni se odnose u suštini na članove koji su mijenjani. Ali ponavljam, način kako je napravljen ovaj izvještaj ni na koji način ne upućuje na tu varijantu, nego upravo na onu o kojoj sam ja govorio.

Evo, s obzirom da mi je sad ovo jasnije, ja ću odustati od prijedloga ovog zaključka: da se vrati Izvještaj Komisiji i ... za mene dalje nema ništa sporno.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Drago mi je da smo ovo razjasnili. Nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

I prelazimo na 6. tačku dnevnog reda:

Ad. 6. Predlog zakona o radnom vremenu, obaveznim odmorima mobilnih radnika i uredajima za evidentiranje u drumskom prevozu, predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–3-2/10 od 8. 1. 2010. godine (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na nastavku 71. sjednice ovaj zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna Komisija za saobraćaj i komunikacije Izvještaj je dostavila 18. 2. sa usvojenim jednim amandmanom koji postaje sastavni dio zakona.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u drugom čitanju.
Uvaženi poslanik Branko Dokić, izvolite.

BRANKO DOKIĆ:

Gospodine predsjedavajući, vrlo ću kratko.

Dakle, taj jedini amandman je takođe tehničke prirode sa produženjem roka; s obzirom na važnost zakona, moj apel je da skratimo svu dalju priču i da sačekamo kad će biti glasanje i da ga izglasamo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

S obzirom da se niko nije javio i to da ste propustili kako bi skratili priču, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 7. tačku:

Ad. 7. Predlog zakona o izmjenama Zakona o klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini, predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-7-121 /09 od 23. 12. 2009. godine (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na 70. sjednici Doma zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna Zajednička komisija za evropske integracije Izvještaj je dostavila 9. 3.

Otvaram raspravu o Predlogu zakona u drugom čitanju.
Uvaženi poslanik Mehmed Suljkanović, izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, cijenjene kolegice i kolege, uvaženi gosti, ja sam bio u dilemi da li da se javim za diskusiju, odnosno da napravimo ovo skraćivanje o kojem je govorio predsjedavajući. Javio sam se više zbog toga da dam jedan prijedlog. Naime, ove izmjene i dopune ovog zakona su jedan primjer gdje su se mogla sastaviti čitanja, moglo se o jednom trošku napraviti prvo i drugo čitanje. Nije bilo nikakvih ..., to su vrlo male intervencije na zakon, gdje se u obrazloženju kaže da su osnovni razlozi za donošenje zakona usaglašavanje postojećeg Zakona o carinskoj politici BiH sa odgovarajućim evropskim propisima te da se stvore uslovi za brzu i efikasnu i dosljednu implementaciju evropskih carinskih pravila u praksi. Tako da kažem da sam se javio zbog toga što ćemo mi sigurno ovakvih intervencija, ovakvih izmjena i dopuna imati.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Zakon o klasifikaciji djelatnosti!

MEHMED SULJKANOVIĆ:
A stari dnevni red, ja se izvinjavam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Zakon o klasifikaciji djelatnosti!

MEHMED SULJKANOVIĆ:
Dobro.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Dobro, zahvaljujem.
Nema prijavljenih, zaključujemo raspravu.

Prelazimo na 8. tačku dnevnog reda:

Ad. 8. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine, predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-2-1/10 od 6.1.2010. godine (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na 72. sjednici Doma zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna Komisija za spoljnu trgovinu i carine Izvještaj je dostavila 2. 3.

Otvaram raspravu o Predlogu zakona u drugom čitanju.
Uvaženi poslanik Mehmed Suljkanović, izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ:

Pa neću posebno šta ponavljati od onog što sam kazao, ... pošto ćemo sigurno i u budućnosti imati ovakvih izmjena i dopuna; onda prijedlog tamo se već na nadležnoj komisiji može zaključiti i možda sa Komisije da ... pođe prijedlog da neki od zakonskih projekata koji dolaze iz Vijeća ministara da možemo usvojiti, možemo skratiti proceduru pa usvojiti i odmah i u prvom i u drugom čitanju. Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Hvala lijepo, predsjedavajući.

Dame i gospodo, uvaženi predstavnici Savjeta ministara, gosti nevladinih organizacija i naravno novinari, pa vrlo jednostavno, radi se o jednom zakonu sa malim brojem članova, ali vrlo važnom iz ovog sektora ekonomske politike, koji će doprinijeti da nadoknadimo jedno vrijeme kad sam na prošloj sjednici govorio o kašnjenju. I ono što je vrlo važno i želim uvijek da potenciram i istaknem, da afirmišem da smo u zadnju godinu dana donijeli 14 zakona iz ove ekonomske oblasti i sfere koji će poboljšati ukupnu situaciju privređivanja u BiH. Ali, i što je govorio uvaženi profesor Suljkanović, oko skraćene te procedure, ja nisam za skraćenu proceduru, ja sam za jednu regularnu, jer ako smo čekali godinama za izmjene nekih zakona, onda mislim da mi stižemo vrijeme, barem u ovoj oblasti ovdje ne kasnimo, ali je vrlo bitno da ovi zakoni kao što je ovaj budu usvojeni danas. I mislim da nema nikakvih spornih stvari, što je najbitnije, sve je usaglašeno, dogovoreno, ispoštovana potpuno procedura sa našim nadležnim ministrom i ovim ministarstvom, entitetskim vladama, svim drugim učesnicima u lancu donošenja ovakvih zakonskih projekata tako da sam samo se javio da dam podršku u ovakvim zakonima i mene raduje ovakav tempo rada Ministarstva za spoljnu trgovinu i ekonomske odnose koji je krenuo vrlo uzbrzano, da kažem, da stigne jedno vrijeme za koje smo kasnili. I to je potpuno jasno, radi se samo o izmjenama i dopunama ovog zakona koji je potpuno usklađen sa evropskim zakonima, tako da mislim da u narednom vremenu nekom i u narednom sazivu Parlamenta neće biti potrebe da se ti zakoni mijenjaju na jednoj sjednici, a donose na drugoj, pa vrše izmjene na trećoj itd. Mislim da smo uradili veliku stvar, no nažalost ekonomija ne interesuje puno ljude iz medija, interesuje one kojih se tiče ova problematika. Zato sam samo ustao da dam podršku da danas usvojimo ovaj zakon u drugom čitanju, jer ponavljam, nema ništa sporno, sve je potpuno usaglašeno i razjašnjeno tako da mene raduje da ovakvi zakoni dolaze i da se bavimo ovakvim temama, a ne nekim drugim stvarima koje ne doprinose da postignemo jedinstvo u BiH.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Nema više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Prelazimo na 9. tačku dnevnog reda:

Ad. 9. Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, predlađač: poslanik Denis Bećirović, zakon broj: 01–02–5–100/09 od 30. 10. 2009. godine (drugo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na nastavku 71. sjednice zakon je usvojen u prvom čitanju. Nadležna Ustavopravna komisija dostavila je Izvještaj 5. 3.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković ponovo brani u plenarnoj fazi dva amandmana. Nema potrebe da ih čitamo, je li tako? Mislim, nema potrebe da čitamo ovdje ta dva amandmana, svi ih imate.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, diskusija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Cijenjeni predsjedavajući, uvažene kolegice i kolege, poštovani gosti, predstavnici medija i članovi Vijeća ministara, u najkraćem, s obzirom da je zakon u drugom čitanju, želim podsjetiti da je ovaj zakon dostavljen u parlamentarnu proceduru 30. oktobra 2009. godine i da evo gotovo pet mjeseci se nalazi u parlamentarnoj proceduri. Za ovih nepunih pet mjeseci koliko je ovaj zakona u parlamentarnoj proceduri, on je uslovno rečeno prošao tri parlamentarna filtera. Prvo je Ustavopravna komisija na svojoj 90. sjednici podržala sa šest glasova *za* i bez ijednog glasa *protiv* ovaj zakon. Zatim je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine na 71. sjednici podržao ovaj zakon, zatim je Ustavopravna komisija na svojoj 94. sjednici podržala zakon i u drugom čitanju i, ponavljam, drugi put bez ijednog glasa *protiv*. Svi poslanici imali su priliku da u poslovnički predviđenoj proceduri dostave amandmane na ovaj tekst zakona, međutim u rokovima koji su propisani Poslovníkom stigla su samo dva amandmana koja su razmatrana na sjednici Ustavopravne komisije. I Ustavopravna komisija je također na neki način sugerisala predlađaču ova dva amandmana da ih povuče, s obzirom da takvi amandmani u takvoj formi nisu u skladu sa praksom i standardima krivičnog zakonodavstva.

Ja želim danas reći da bi bilo dobro da u ovom važnom momentu za BiH usvojimo Prijedlog zakona o izmjenama Krivičnog zakona BiH, odnosno o dopunama Krivičnog zakona, kojim se zabranjuje osnivanje i djelovanje fašističkih organizacija u BiH. Mislim da bi to bio snažan doprinos izgradnji stabilnosti i mira u BiH i mislim da bi to bila važna poruka i EU. U obrazloženju ... Direkcije za evropske integracije rečeno je da su zemlje EU ovu problematiku regulisale na tri načina: ili kroz ustave, ili kroz posebne krivične zakona, ili posebne zakone. BiH ovo pitanje nije regulisala ni Ustavom, ni Krivičnim zakonom do sada, ni nekim posebnim zakonom. Stoga bi bilo jako dobro ako bismo danas usvojili ovaj zakona i u drugom čitanju. I sasvim sigurno da jedan ovakav zakon doprinosi sigurnosti svih građana i naroda u BiH. Moram reći da i bosanskohercegovačka javnost i građani i narodi BiH očekuju od Predstavničkog doma da ovaj zakon podrži i u drugom čitanju. I mislim da ćemo usvajanjem ovog zakona poslati važnu poruku i EU i cijelom demokratskom svijetu.

U tom smislu vjerujem da usvajanje ovakvog zakona može imati pozitivne efekte i na liberalizaciju viznog režima i nakon 15 godina, rekao bih, kašnjenja u donošenju jednog ovakvog zakona, danas smo u prilici da usvojimo ovaj zakona i u drugom čitanju, a onda da ovu parlamentarnu proceduru u vezi ovog zakona premjestimo i u drugi dom, Dom naroda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Želim samo da dodam na jedan dio Vašeg izlaganja da zakon je pet mjeseci u proceduri u skladu sa članom 101. Poslovnika, gdje smo se izjašnjavali o Zakonu o Savjetu ministara koji tretira ista pitanja, koji nam je bio uslov za liberalizaciju viznog režima i da je sve bilo u skladu sa Poslovníkom koji imamo u parlamentarnoj proceduri.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Vidite, ja mislim da danas u ovom parlamentu nema ni jednog čovjeka koji nije antifašista, da danas ovdje u ovom parlamentu nema ni jednog čovjeka koji podržava fašističke ili profašističke organizacije. I nije potrebno testirati tu činjenicu, jer je to činjenica. Zbog čega sam ovo počeo ovako? Zbog toga što bilo kakva rasprava i dovođenje u sumnju bilo koje odredbe ovog zakona se tretira kao podrška fašizmu ili je bar do sada u medijima bilo tako tretirano. Ja na ovaj način hoću da izrazim svoj protest protiv takvog odnosa prema ovom pitanju. Kad je prvi put bio ovaj zakon u proceduri, ja sam nakon toga, odnosno bila je rezolucija, ja sam nakon toga predložio jednu Rezoluciju o osudi komunističkih pokreta i naišao na strašan otpor u SDP-u, valjda, iz razloga što su se oni smatrali onima koji baštine komunizam u ovoj zemlji i poslije komunizma. I to je bilo čak tretirano na način da se želi zasjeniti i na neki način omalovažiti tadašnja deklaracija koju su oni predložili. Ja sam tada i danas smatram da je to možda samo za nijansu manje zlo od ovog što tretira ovaj Krivični zakon, ne puno nego za nijansu manje zlo koje je moglo da zadesi ovu državu. Ali pošto to nije predmet ovog zakona, ... ovo sam napomenuo upravo zbog dijela diskusije uvaženog kolege koji je govorio o očekivanju javnosti, a i vidite značajno u doprinosu ovoga za bezvizni režim.

Molim vas ovdje nije dakle problem je li neko antifašista ili nije antifašista, ovdje je u dosadašnjim diskusijama, ne mojim nego nekih kolega, odnosno ne samo mojim nego nekih kolega, bilo je sporno ili ja sam tako shvatio da je sporno onaj dio koji se odnosi na tretiranje, odnosno utvrđivanje koje su to organizacije i političke partije i institucije, udruženja, fašistička ili profašistička ili neofašistička. I da smo se mi tu vrtili tražeći rješenja. Jer u ovoj zemlji ni ono što je istorijski potvrđeno nije istorijski potvrđeno, odnosno mi različito tumačimo tu istorijsku potvrdu. I zbog toga sam ja ušao malo dublje u ovu problematiku i predložio dva amandmana sa kojima sam mislio, a i danas mislim, da rješavam upravo taj problem ne odnosa prema fašizmu ili neofašizmu nego odnosa prema primjeni zakona. Dakle, ne formalno ko je *za*, ko *protiv*, nego suštinski primjene zakona u praksi. Jer na ovaj način definisano to pitanje može u praksi stvoriti probleme.

Ja sam onda predložio prvo da se izbriše ovo 'istorijski potvrđene' kao znači tad dio teksta da izbrišemo i da suštinski sada uđemo u rješavanje tog pitanja, na način da se u svrhu znači definisanja ovih kriterija formira posebna komisija; dakle, da se utvrdi da se formira komisija koja će utvrditi kriterije po kojima će se neke organizacije, institucije, političke partije definisati tako da se na njih ovaj zakon odnosi i da to neće biti sporno onda i da neće moći biti zloupotrebljavano na bilo koji način. Pa sam onda rekao da članovi te komisije bi trebali biti državljani BiH, objektivne osobe visokog integriteta i kredibiliteta, što dakle podrazumijeva ljude koji nisu, naravno, ne znači da oni koji se bave politikom nisu ovog visokog kredibiliteta, je li, i integriteta, nego hoću da kažem da je sledeći od uslova da oni nisu i ne obavljaju nikakve političke funkcije, vojne itd., itd. i da odražavaju nacionalnu, znači regionalnu, ustavnu i svaku drugu strukturu BiH.

Sledeći je bio problem kako doći do te komisije, jer u toj komisiji se trebaju naći ovi ljudi. I onda sam predložio da se formira odbor za imenovanje ove komisije koji bi bio sad, e, već urađen na način kako nama nije strano da uradimo, a to je da u taj odbor, ne znam ni ja, predsedavajući domova, tri člana iz entiteta, pa iz Savjeta ministara itd., itd., i da se obave sveobuhvatne konsultacije sa javnošću i dođe do spiska članova ove komisije ... koju bi taj odbor predložio Parlamentu i koju bi Parlament usvojio. Taj odbor bi izabrao komisiju i komisija bi onda utvrdila kriterije i završila ovaj posao. Pazite, naravno, ja sam na Ustavnompravnoj komisiji rekao: ovo je prilično sporno sa stanovišta krivičnog zakonodavstva, naime, tretiranja tog u Krivičnom zakonu. I tad sam rekao i danas to kažem da bi ovaj sada dio teksta koji sam ja uložio bio više za posebno tretiranje ovoga, odnosno poseban zakona ili lex specialis zakon koji bi tretirao samo ovu problematiku. Ja znam da kad je taj zakon bio da je bilo rasprava da ne treba poseban zakon, meni se čini da ipak danas kad pogledam sa ove distance da je mnogo prihvatljivije rješenje prvo donošenje tog zakona, a onda poslije toga unošenje tih odredbi u krivično zakonodavstvo BiH.

I nadam se da nisam bio predug, pokušao sam da objasnim šta mi je bila želja, odnosno šta je bio moj motiv da dođemo do nespornih činjenica koje kroz našu istoriju su bile sporne do sada. Moja sugestija, pošto je kolega sugerisao nama, a dakle i meni da prihvatim ovaj zakon, moja sugestija je da bi bilo dobro kad bi predlagač zaista išao sa posebnim zakonom, uz uvažavanje ovog što sam ja predložio ili na neki drugi način, ali u svakom slučaju u postupku, znači ne sudskom, ne sudskom postupku utvrđivanja, da li je ili nije neko okarakterisan na ovaj ili na onaj način, nego u jednom drugom vansudskom postupku dođe do spiska onih koji su danas registrovani, a spadaju u grupu fašističkih i nekih drugih organizacija koje propagiraju znači i sve to što piše dalje u zakonu i naravno da prati osnivanje i novih u narednom periodu. Pa evo ja neću više opterećivati ovaj parlament, molio bih predlagača da uvaži moje motive i razloge zbog kojih sam ovako diskutovao i da možda ovo pitanje omogućiti rješavanje ovog pitanja na jedan malo drugačiji način od ovog koji je on predložio.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ma, ja sam se javio samo zbog jednog dijela diskusije kolege Novakovića, s obzirom da je zakon u drugom čitanju, on je jedini bio i predlagač konkretnih amandmana na ovaj zakon. Naime, kolega je predložio da bi bilo dobro evo da i ja kao predlagač možda idem sa posebnim zakonom kad je riječ o ovoj oblasti. U vezi s tim želim podsjetiti na sljedeću činjenicu. Prije dvije godine kada je ovo pitanje pokrenuto ovdje u Parlamentu vodila se opsežna, obimna i na momente burna rasprava o ovoj temi i tada je upravo većina onih poslanika koji nisu podržali, upravo, evo i nama u Klubu SDP-a sugerisala da ovo ne bi trebalo – a o tome postoji ovdje i stenogram koji imam kod sebe – ne bi trebalo ići sa posebnim zakonom, već da bi ovo trebalo urediti unutar Krivičnog zakona, upravo na ovakav način kako to danas jeste urađeno. Evo mi danas dvije godine poslije ne bi trebali da zaboravimo i tu raspravu i imamo pred sobom dakle mogućnost da se izjasnimo konkretno o ovom Krivičnom zakonu.

Podsjećam također da ni u krivičnim zakonima Velike Britanije, Francuske, Njemačke i Austrije itd. ne postoje decidna objašnjenja na način kako je to predložio uvaženi kolega Novaković. Pojašnjenja će naravno uvijek davati nauka, sudska praksa i krivično zakonodavstvo. Ove odredbe su sasvim jasne i na ovakav način definisane su i u svim drugim evropskim zemljama.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Replika, drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Ovo je jedna vrsta neslaganja sa gospodinom Novakovićem, odnosno pokušaj navođenja argumenata koji ne idu u pravcu prihvatljivosti ovih amandmana o kojim govorite. Dakle, osim ovo što je rečeno na Ustavnompravnoj komisiji sa stanovišta te prakse u kreiranju krivičnog zakonodavstva u odnosu na ovaj sadržaj amandmana, dakle komisije, kriteri, ja pretpostavljam, nisam pravnik, da to nije praksa u kreiranju tog krivičnog zakonodavstva, odnosno da se neke komisije u Krivičnom zakonu ugrađuju. Ja razumijevajući, gospodine Novakoviću, Vaše dobre namjere i vjerujući da svi mi ovdje zaista želimo da na neki način tu stvar riješimo, uz dodatak gospodinu Bećiroviću, da u nekoliko navrata smo mi imali inicijative i nevladinih organizacija, ovdje su ljudi donosili na stotine potpisa, hiljade potpisa, uručivali nam zakone itd. Dakle, ovi amandmani koji idu u pravcu jednog modela, umjesto ovog modela koji ide na istorijsku potvrđenost, dakle oni imaju također ove iste slabosti koje vi naznačavate i navodite kao razlog potrebe amandmana u odnosu na ovu istorijsku potvrđenost. Ja sam potpuno siguran, potpuno siguran, dakle, kad pogledate ... i sastav te komisije da će i ta komisija, dakle, jednostavno u ovom trendu i u ovom zanosu, da tako kažem, osjećaja potrebe dokazivanja kojem narodu pripadaju, da ne kažem u trendu nacionalizma, apsolutno biti nesposobna ... da prepozna, recimo u svom vlastitom narodu, neke simbole kao fašističke, neonacističke itd. I tu će se također ispoljiti ova situacija različitog tumačenja događaja tako da po meni bi mnogo, još mnogo komplikovanije bi i teže dolazili do rješenja. I meni se čini da je predlagač se opredijelio na u ovom trenutku jedinu moguću varijantu, dakle tu istorijsku potvrđenost.

Također, gospodine Novakoviću, nisam mogao razumjeti ovaj odbor, ovaj kadrovski, Vi predviđate rješenje da Parlament uspostavlja tu komisiju, na predlog 'Odbora za imenovanja'. Ja ne znam koji je odbor, mi ovdje u Parlamentu, koliko znam, nemamo takvu vrstu odbora ako niste mislili ovaj Odbor za imenovanje Vijeća ministara ili bi se poseban uspostavio. Evo, hvala, ne trebate mi. Dakle, ja mislim da bi ovo rješenje koje je ovim amandmanima predloženo bilo praktično neprovedivo. Zakon bi bio neprovediv u odnosu na ovo što predlagač kaže. I mislim da bi trebalo zaista razmisliti da mi danas podržimo ova rješenja.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović, diskusija. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, dame i gospodo, dakle, zakon je u drugom čitanju i ja ću samo nešto kazati o amandmanu ili amandmanima uvaženog kolege Momčila Novakovića. Oni na Ustavnoj komisiji nisu prihvaćeni iz ovih razloga o kojima je već govoreno, o njima je i zapravo govorio i sam gospodin Novaković zašto amandmani nisu prihvaćeni i gospodin Bećirović kao predlagač i uvaženi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić.

Dakle, Krivični zakon se ne piše na način na koji gospodin Novaković predlaže u svom amandmanu i gospodin Novaković je sam pošteno kazao šta je zapravo to i, vjerujući i da kod gospodina Novakovića zaista postoji dobra namjera da se otklone sve moguće dileme kod primjene ovoga zakona, želim da kažem nekoliko stvari koje bi možda mogle da pomognu u ispravnom razumijevanju teksta ovoga zakona i onome kako se zakon primjenjuje kada je praksa u pitanju.

Zakon dakle sankcionira osnivača, zatim službeno lice koje omogućiti registraciju pripadnika ovih fašističkih i neofašističkih organizacija, organiziranje okupljanja, isticanje simbola, stavljanje na raspolaganje prostorija, proizvodnju i izrada ovih rekvizita, je li tako, simbola i sankcionira ovo sve skupa u tački 8. vezano za ovo sportsko takmičenje. I ključna stvar koju zakon upotrebljava kada je sudska praksa u pitanju je ove riječi koje kažu: 'ove fašističke i neofašističke organizacije ili djelatnosti koje su ili simboli ili' kako god hoćete, zavisno šta je, 'i ako su istorijski potvrđene kao takve'. Kada se piše 'Krivični zakon', nije moguće sve stvari opisati do kraja. Ja ću vam recimo kazati da Krivični zakon upotrebljava termin 'teška tjelesna povreda'. Postoji ko se bavi medicinom, a pogotovo sudskom medicinom, on mora znati da teških tjelesnih povreda postoji koliko god hoćete, i da je to uvijek, što kažu, *questio facti*, to je pitanje konkretnog slučaja, konkretnih činjenica. Pa će onda neko doći ko se razumije u to pa će kazati je li to teška ili je lahka tjelesna povreda. Što kažu: lom nosne kosti sa dislokacijom ulomaka je teška tjelesna povreda, a bez dislokacije ulomaka je laka tjelesna povreda. Pa će to kazati neko ko se razumije u to. Ima sudska praksa, već je izgradila standarde.

Mi u Krivičnom zakonu već imamo pojmove kao što su recimo ksenofobija, rasizam, širenje ksenofobije, širenje rasističke mržnje. Sudska praksa je izgradila standarde, izgradila

stavove o ovim pitanjima. Isto tako sudska praksa kao nezavisni samostalni stub vlasti u BiH će izgraditi standarde kada je u pitanju i ovo što se kaže: istorijski potvrđeno ili nepotvrđeno kao fašizam ili neofašizam, kao fašističko ili neofašističko ponašanje i ovo je stvar koju jednostavno nije moguće detaljno precizirati i opisati jednom bezličnom normom, kakve u sebi sadrži Krivični zakon. Krivični zakon u sebi sadrži tzv. bezlične pravne norme. Zbog toga i postoje sudovi. Zbog toga postoje oni koji primjenjuju zakon. Zbog toga i postoji taj treći stup vlasti i ovo je njihov posao. Oni ovo treba da rade. Oni će nam kazati kao što sad po Krivičnom zakonu kažu kada je to rasna i vjerska mržnja, kada je to raspirivanje rasne i vjerske mržnje, a kada nije. Nemamo ni danas u Krivičnom zakonu opisano šta je to rasna i vjerska mržnja. Nemamo opisano. Tako će nam kazati je li to fašističko i neofašističko ponašanje ili ne, simbolika ili ne, istorijski potvrđeno ili ne. Dakle, ovo je pitanje sudske prakse i ovo treba da sudska praksa radi. Svaki drugi pokušaj da se to detaljiše i precizira u normama ovakve vrste, nije moguće. I zato i postoji sud i postoji Krivični zakon jer sud, na kraju krajeva, ima svoju odgovornost. Vi imate, evo ja ću ponovo, naveo sam primjer teške tjelesne povrede, naveo sam ove razumljivije primjere. Naveo sam primjer teške tjelesne povrede. Da dalje ne kompliciram. Recimo, imate pojam imovinske štete velikih razmjera. I imate taj pojam u Krivičnom zakonu. Nigdje ne kaže se šta je to imovinska šteta velikih razmjera, nego sudska praksa jednostavno prati dakle stanje. To zavisi od mnogo faktora i ima standard. I to je dakle standard koji se usvaja u okviru sudske prakse.

Dakle, ovo pitanje je pitanje što bi se kazalo je li to ili nije to – to je *questio facti*. Dakle, pitanje svakog konkretnog slučaja, za što odgovornost ima sud i sistem vlasti koja se zove sudska vlast, počev od Osnovnog suda, preko Žalbenog suda, Kasacionog suda i sve dalje do Ustavnog suda koji odlučuje po ovim apelacijama vezano za Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i slobodama. I ja mislim da to treba tako da ostane, pogotovo bi bilo teško prihvatiti ovo o čemu gospodin Novaković govori: da se formira komisija koja će za konkretan slučaj kazati kada je to ili utvrditi kada je to, šta je to, i kako je to. Zapravo, to bi bilo onda izmještanje problema iz sistema sudske vlasti u nešto što nije sudska vlast i onda bi dodatno kompliciralo problem i otvorilo jednu potpuno novu diskusiju u jednom potpuno novom smjeru i ja ne želim da o tome ovdje govorim.

Zbog toga kada ja pogledam ovu normu, ovako kako je ona koncipirana, možda je mogla biti i bolje koncipirana. Ali, mi pokušavamo ovo da uradimo već nekoliko godina u BiH. Mogli bi kazati, recimo, da postoje ozbiljni pokušaji u zadnjih šest-sedam godina da se ovo napravi i nikako da dođemo do ovoga. Hajte, ljudi, da ovo usvojimo, da krenemo u primjenu. Da krenemo u primjenu ovoga, mnogo će i sama poruka da je ovo usvojeno u Parlamentu BiH pomoći na samom terenu, pomoći u BiH. I ja mislim da je najveća vrijednost ovoga poruka koja će se poslati u cijeloj BiH i da ćemo mi dobrim dijelom riješiti odmah u startu ogroman dio problema. Hoćemo da vidimo, dakle kroz primjenu, sudska praksa će to opeglati pa neka nam kasnije ljudi koji budu ovo primjenjivali predlažu odgovarajuće promjene ovoga zakona.

I samo još na kraju jednu rečenicu. Dakle, pazite, ovo je uključivanje potpuno nove glave u Krivični zakon, ovo je dobro, ovo je radio neko ko se razumije u ovu problematiku, potpuno nove glave u Krivični zakon BiH, dakle glave XXII. koja nosi naziv 'Djelovanje i osnivanje fašističkih i neofašističkih organizacija, upotreba fašističkih i neofašističkih simbola'.

Toliko. Ne znam ko je, stvarno ne znam ko je, ali radio je neko ko se razumije u ovo. On stoji iza ovoga sa potpisom, ali ja govorim da je neko od stručnjaka radio, ko se razumije u ovo. Možda se i Denis razumije u ovo, ne znam, ali mislim da je neko od krivičara radio.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Svi se bave pravom.

Uvaženi poslanik Ekrem Ajanović. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, kolegice i kolege, mada su moji prethodnici Belkić i Džaferović iznijeli mnoge stvari koje sam mislio da iznesem pa ih ja ne bih ponavljao, ali osjećam potrebu da dadnem podršku ovom zakonu. Zapravo, ova materija kod nas u BiH treba da bude regulirana i u Krivični zakon unesena, tim prije što je BiH u posljednja dva rata mnogo mnogo krvarila, pa ne bi bilo dobro da mi kao država nemamo jedan svoj stav prema osudi fašizma koji je, moram priznati, u svijetu počeo da djeluje i u priličnoj mjeri u odnosu na prije možda 40-tak godina ili više.

Postaje neka i moda, a tu modu treba sankcionisati, treba je zaustaviti, treba završiti, jer smatram da je fašistička ideja jedna od najgorih ideja koja se pojavila uopšte u svijetu, ne umanjujući ideju, lošu ideju, iskrivljenog komunizma koji se javio u određenim zamljama pod diktaturom određenih ljudi, kao što je bilo za vrijeme Staljina – staljinizam, šta ja znam, Čaušeskua u Rumuniji, Pol Pota koji su ubili, ako ćemo iskreno govoriti, ljudi kojih je skoro isto kao i fašizam. Ali o tom po tom. To ne bih vezao nikada da se u ovom trenutku radi tih razloga što treba osuditi neke komunističke pokrete koji su stvarno stvarali djela da se u našem zakonodavstvu ne riješi pitanje sankcioniranja fašizma.

I zato svesrdno podržavam ovaj prijedlog zakona. Čestitam kolegi Bećiroviću. Žao mi je što nisam i ja učestvovao u stvarnju toga djela. Kao čovjek koji potiče iz antifašističke porodice i sam se osjećam antifašistom, ali o tom po tom. Isto tako smatram da ne bi se mogla ova materija regulisati posebnim zakonom i ne bi bilo dobro je regulisati posebnim zakonom, jer ćemo se prisjetiti onoga zakona kojeg sam podnio o zabrani negiranja genocida koji je bio posebni zakon i tada je većina, neću reći većina, jedan određeni broj parlamentaraca insistirao da se taj zakon unese u Krivični zakon i da ne treba da bude kao samostalan zakon a, kada se je to unijelo u Krivični zakon, onda je opet ta formulacija otpala itd. o čemu ne trebamo da govorimo.

Ovo što se tiče amandmana, ja sam na Ustavnompravnoj komisiji a i danas ću glasati protiv ovakvih amandmana jer lično smatram da ova materija može se regulisati na jedan drugi način: ako bi se donio zakon o političkim partijama, onda se u tom zakonu tačno može precizirati koje se partije ili koji se pokreti mogu smatrati fašističkim i takve partije, znači, zakonski mogu zabraniti. Ovakav zakon podržavam, a pošto je većina mojih diskutanata, hajmo reći, i moje misli rekla, ja ne bih više govorio, nego zahvaljujem se na slušanju ovog kratkog govora koji sam iznio. Iznio sam znači ono što osjećam, a to je da podržavam ovaj zakon.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Uvaženi predsjedavajući, kada smo govorili o ovom prijedlogu zakona i izmjenama i dopunama Krivičnog zakona u prvom čitanju, ja sam i tada diskutovao i rekao sam, govorio sam predlažaču, mada mislim da to nije greška njegova, nego trebao sam ja u amandmanskoj fazi djelovati amandmanski i na takav način braniti ove stavove, a odnosilo se na sljedeće.

Kada je u pitanju ovaj član 250.a), on se mogao još malo bolje precizirati, i u kojem stoji, kaže: 'Ko osnuje ili uspostavi fašističku', ovdje se moglo dodati još 'nacističku ili neofašističku organizaciju, udruženje, političku stranku ili grupu koja promovira ideje i doktrine koje su fašističke, rasističke i ksenofobične, koje u svom nazivu imaju simbole i oznake koje su istorijski potvrđenosti', moglo se dodati 'ili koje su odlukama međunarodnog suda ili domaćeg suda potvrđene kao neofašističke ili fašističke'. Dakle, kroz istoriju mi znamo da su mnoge fašističke, nacističke organizacije potvrđene odlukama suda, međunarodnog suda i domaćeg suda i, prema tome, te bi se stvari daleko bolje isprecizirale.

Dakle, to je stvar koju smo mogli malo još bolje doraditi ali, bez obzira na to, ovaj zakon je dobar i treba ga podržati. A ovo ko su fašisti, nacifašisti, zaista te stvari treba do kraja principijelno govoriti o tim stvarima. Ja sam nedavno poslao javni protest, ovo okupljanje ravnogorskih četinka, četničkog pokreta kod Višegrada. Prema tome, u tim stvarima treba do kraja ostati dosljedan. I meni je žao što dakle nisam mogao jednostavno propustom na ovaj član 250.a) da sam uložio amandman, on bi dakle poboljšao ovaj tekst prijedloga ovoga zakona ali bez obzira na to ovaj zakon je izuzetno dobar i treba ga u osnovi svojoj podržati.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, pa kada se prvi put u ovom sazivu pojavila ova ideja o donošenju ovog zakona, tada sam govorio a i danas. Dakle, vrlo osjetljiva tema. Šta god kažete, biće vam imputirano da dolazite iz ovog ili onog naroda, da dolazite iz ovog entiteta, da štitite ovu ili onu organizaciju. Ali ovdje ima niz dilema i jedina dobra stvar jeste što je definisana posebna glava u Krivičnom zakonu, međutim ostavljeno je previše prostora i širine,

diskreciono pravo sudovima da kažu. Svjedoci smo mi u današnje vrijeme, bez ikakvih argumenata, u medijima, fašistička vojska RS, srpski fašisti. Dakle, ostaviti ovo sve u zakonu bi se moglo i tako tumačiti, što bi nanijelo nesagledive posljedice i ja sam tada tražio i pledirao i zalagao se kao i danas da sud je jedino nadležan da kaže koja je to fašistička organizacija i kad to kaže, ne tog momenta nego kad dobijem informaciju, odmah će se tražiti da se zabrani rad takvih organizacija.

Mi imamo niz ovdje nerazjašnjenih problema i kolizija, sve su te organizacije koje još neko u aluzijama razmišljanja naziva da jesu ili nisu, ja neću reći ni jedno ni drugo, ali one su registrovane kod Ministarstva pravde ove zemlje. Dakle, dato im je pravo da samostalno rade, da obavljaju svoje djelatnosti i niko im nije zabranio rad kod Ministarstva pravde. Ali u medijima i ovdje u Parlamentu i ovaj prijedlog zakona već se zna na koje se to aludira organizacije i uopšte me ne interesuju nazivi iz kojih naroda dolaze. Ponavljam, daću svoj doprinos i prvi ću biti kao i onda, mada sam teške imao napade kroz medije i razne druge, kao ja štitim neke fašističke organizacije što mi ne pada na um. I tada sam rekao da se kolege ne uvrijede: ako iko bi se trebao zalagati, onda bi srpski narod zbog tradicije i ogromnog zla koji je fašizam nanio srpskom narodu, pa ćemo morati malo istorijski gledati i Drugi svjetski rat a ovaj sad posebno, ali zaista je nevjerovatno ako donesemo i ovo prihvatimo da ostavimo mogućnost sudu da kaže - Vojska RS je bila fašistička i vršila je napad na ustavni poredak BiH. To danas imamo prisutno.

Dakle, previše ostavljamo mogućnosti i upravo ponavljam, što je ključno, u koliziju dolazimo da je već ta organizacija neka, evo, nije važno kako se zove, registrovana legalno, dozvoljen joj rad i na terenu i kroz biltene i ne znam ni ja u javnosti, a mi ćemo ovdje donijeti zakon kojim ćemo zabraniti toj istoj organizaciji, a ne znajući uopšte koja je to i ko je to zapravo, a za mene je ključno pitanje ko je tu organizaciju i koja nadležna institucija proglasila da je ona fašistička. Trebaju mi ti podaci da odmah sad glasam ne čekajući ni jedan amandman, ne čekajući ni zakon, da kažem danas da Parlament donese odluku da SIPA ne da im zabrani rad, da ih sve hapsi. Naravno da postoje organizacije koje vrše uznemiravanje javnosti i ja sam protiv toga. Ne volim okupljanja bez obzira koje su organizacije u pitanju, koje nacije, da nanose štetu drugima, da siju strah i trepet, pa da onda od nekog skupa, bio bezazlen ne bio, prave se neke navodno odmah velike vojne formacije, narod isprepadan pokušava da se iseljava s nekih područja, strah se širi širom BiH. Sve je to komplikovanje i ovako složene situacije.

Zato ne mogu podržati ovakve prijedloge iz prostog razloga što ne znam koje su to organizacije. Evo ne znam. Hajde neka neko ovdje predloži ko će reći koja je organizacija fašistička i odmah svi glasamo *za*. Koja? Ali neću da se ostavlja mogućnost, kažem, i diskreciono pravo nekom tužiocu i sudiji, koji će sutra da mu na um negdje padne u nekom drugom predmetu koji veze nema sa ovim o čemu mi danas govorimo: fašistička je bila Vojska RS, kažnjavaj sve, suspenduj sve, privodi sve, zatvaraj sve. To nije moguće. To nije tako bilo. To je samo pravo nekih pojedinaca i organizacija da nazivaju određene formacije vojne, određene nevladine organizacije, određena udruženja bez ikakvih dokaza i argumenata.

Završavam raspravu ili diskusiju svoju, sa tezom da bi možda i Ministarstvo pravde trebalo da izađe sa jasnijom formulacijom i da kaže da li je moguće da su oni tako na zahtjev obični (a zna se kako se registruje nevladina organizacija, dovoljno je tri potpisa i tri člana) i davali a da uopšte nisu vodili računa o kakvim se radi organizacijama, prate li naše bezbjednosne

agencije i službe njihovu djelatnost, da li oni ugrožavaju ustavnopravni poredak ove zemlje, da li oni ugrožavaju, što je najvažnije, manjinske narode u povratničkim naseljima, jer oni neće doći, primjera radi, evo, da govorim, u Sarajevo, kao što je sada bilo okupljanje u Višegradu. Nema to takvo okupljanje u Sarajevu, ono nije moguće jer bi bilo krvoproliće, bio bi kaos, bio bi nered, bio bi novi rat, da budemo otvoreni, nego će doći na prostor gdje im je bezbjedno. Eh, ako se radi o Ravnogorskom četničkom pokretu, onda ima dva naziva gdje je registrovan. Ja, ne pada mi na um da to branim, ali ima četnički pokret, a imaju oni, kako se zovu, Ravnogorci i oni su se registrovali kod Ministarstva pravde, ljudi. Dajte da neko meni kaže jesu li oni fašistička organizacija? Ako jesu, ima danas da se ne zabrani rad, da se svi hapse. Ali ako nisu, ako su dobili mogućnost da djeluju na cijelom prostoru BiH, a naravno oni biraju gdje mogu da se okupljaju, rekao sam, ne mogu svugdje, taman posla da izazivaju nove neredе.

Zato mislim da ovo nije prihvatljivo. Nije prihvatljivo iz više razloga i ne želim niko da mi imputira da ja bilo koga branim. Ne pada mi na um. Ali neću ni da ovaj zakon ovako prođe, ovi amandmani, pa da diskreciono pravo bude tužioca onog koji će se izjasniti i kaže: evo, imamo dokaze zato što je neki tamo idiot pojedinac, zločinac navodno, počinio nešto u ime mog naroda. Ma u ime moje, u ime mog naroda, u ime Boga, niko nije imao pravo da poćini. Poćinio je pojedinac i neka odgovara ili neka grupa koja je to radila. Ali moram znati koja je to grupa i je li njihova djelatnost usmjerena protiv ustavnog poretka ove zemlje, protiv bilo kojeg naroda u ovoj zemlji, protiv bilo kojeg pojedinca, protiv bilo koje institucije, protiv bilo čega što je normalno i demokratsko. Ako oni prave sve te anomalije, neredе, pobune, ne znam ni ja, uznemiravanje javnosti, naravno da to treba sankcionisati i spriječiti. Ali mora se znati koje su organizacije. Ko je ta institucija koja će kazati da je ta određena organizacija takva, a ne da mi ostavi širok takav prag tumaćenja da je to sve moguće. Zato nije moguće da se na ovakav način, bez obzira što će i ove reakcije sutra izazvati kako ja eto sam protiv toga. Taman posla, ne pada mi na um. Pa prvi ću ustati jer znam kako sam imao probleme, ali ne mogu svoje stradanje nazvati da su mi to radili fašisti. Nisu. To bi bilo pretenciozno, to bi bilo s moje strane neodgovorno, to bi bila optužba pojedinaca, da ne govorim, ne pada mi na um, naroda. Pojedinci su činili što su činili, ali se cijeli taj istorijski kontekst iz Drugog svjetskog rata nažalost prenio u ovaj rat i to tako će ostati. Istorijske činjenicu nisu razjašnjene. Pitanje je da li ćemo ikada doći do prave istine, šta je sve tamo bilo. Zato ja tražim neka se pokrene inicijativa, ne vjerujem da će i jedna parlamentarna komisija, ne vjerujem da će ijedna komisija eksperata, i tu će biti još više razmimoilaženja nego u Parlamentu, ne vjerujem da će neka nezavisna komisija reći koja jeste organizacija, a koja nije, jer teško je to utvrditi. Svako ima, rekao sam, svoju istinu, a ona bi trebala biti jedna i nedjeljiva da na nju nema niko ekskluzivno pravo. Međutim, svjesni smo mi u kakvoj zemlji živimo, kakvi ovdje postoje interesi, ko zbog čega je ovdje i došao, šta je sve u pitanju. Dakle, teško je tu tražiti i pozivati se na konsenzus. Konsenzusa oko ovoga nema. Ima ga neko, ali ja sad pitam ko. Evo ja ne znam. Da kaže: ta organizacija je fašistička, neofašistička, njoj se zabranjuje rad, briše se iz registra i sudskog i ovdje u Ministarstvu pravde gdje su legalno dobili odobrenje da rade i nikakvih problema nema. Ali je suštinsko pitanje kako doći do toga ko je ta organizacija ili koje su te organizacije da bih ja danas ne glasao o ovome, da bih tražio prije dvije godine da se ovo usvoji. Na ovakav način ne mogu ovo prihvatiti, zato što kažem: to široko polje diskrecionog prava tužioca i sudije će sutra reći i za mene koji sam bio u logoru da sam i ja pripadnik bio neke fašističke organizacije i pravio pobunu protiv sopstvene države. Takav ne može proći zakon u ovom konceptu, kada se ne zna ko je i šta je. Moramo znati ko, šta, gdje, kako i čije je pravo da to kaže.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodine Slavko, nakon pete minute kad ste rekli da ćete završiti, prekršili ste i prešli 10 minuta razgovora. Znači 10 minuta je diskusija, a vi ste u petoj minuti rekli da završavate.

Uvaženi poslanik Adem Huskić. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Nemojte samo govoriti da ćete prekinuti na pola.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjedavajući.

Ja ću mislim u tri minute reći ono što sam htio da kažem. Ja repliciram gospodinu Jovičiću koji je rekao puno toga sa čim bih se ja zaista mogao složiti, osudio fašizam, ali neće podržati zakon o zabrani fašizma, što mi je mislim nelogično. I zbog toga, to je jedna stvar zbog koje mu repliciram.

Druga stvar, on je u jednom dijelu diskusije rekao da jedino sud može da utvrdi, pa je onda poslje rekao da ne može se dati diskreciono pravo sudu da utvrđuje, što je opet kontradiktornost sama po sebi.

Ja mislim da sud je jedini ovlašteni da utvrđuje da li je neka organizacija fašistička, da li je nacistička, da li je ksenofobična. I, kad sam se već javio, imam još nekoliko stvari da kažem. Ako mi ne usvojimo ovaj zakon, usput da kažem, za koji mislim da je jako dobar, barem ja, ja nisam ekspert za pravo, ima ovdje eksperata ali i oni nisu imali primjedbe, meni se čini da zakon sadrži u sebi sve ono što treba da sadrži. Uostalom, i broj amandmana koji je došao govori o tome da je zakon dosta kvalitetan. Ja, jedino kolega Novaković je imao amandmane i on je sebi stvorio mogućnost da ..., je li, ne glasa, da ga ne podrži, barem formalno. Ostali, ja mislim da nema niko moralno pravo sad da bude protiv zakona, imao je priliku da ga popravi.

Ako ne bismo dakle usvojili ovaj zakon, ja mislim da bismo poslali vrlo ružnu poruku i domaćoj ali i međunarodnoj javnosti i mislim da nam takva reklama ne treba. Svako relativiziranje ovog prijedloga, koji kažem je dobar, bi se moglo shvatiti po mom mišljenju kao koketiranje sa fašizmom, što nam također nije potrebno. Jer, evo, to koketiranje sa fašizmom ili određene simpatije prema fašizmu, ja mislim da ne odražavaju ni na koji način stanje niti u ovom parlamentu, niti u ovoj državi. Moguće je da postoje određene stvari u ovom zakonu koje nisu

potpuno, kako bih rekao, idealne, potpuno savršene. Ja ih ne vidim, ali ako i postoje, mislim da trebamo zakon pustiti da prohoda, da praksa pokaže šta to u njemu ne valja.

Također, mislim da trebamo prestati tretirati BiH kao specifičnu državu baš svaki put i u svakoj prilici. Ovo se posebno odnosi na to što ste vi spominjali tu komisiju koju je i kolega Novaković u amandmanima predvidio ili sugerirao. Ja mislim da nam ne treba takva komisija jer, koliko znam, raspitao sam se malo, ni u jednoj državi koja je ove stvari regulisala zakonom ne postoje nikakve komisije osim suda. Dakle, ne treba ni nama da se pravimo retardirani tamo gdje nismo.

Zbog svega što sam rekao, predlažem da zakon bez velike priče i kritika usvojimo i na taj način pošaljemo poruku i domaćoj i međunarodnoj javnosti da ovdje fašizam ne može zaživjeti i da onaj ko se bavi tim ili koketira sa njim da će odgovarati zbog toga.

Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo ja bih dao repliku Slavku Jovičiću. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Dobra je ova bila varijanta zamjene, ali imam još jednom pravo na repliku. Kolega Bećiroviću, bili ste prije mene ali nema veze. Dakle, ja sam navodio - sve varijante imputirati, mada nisam mislio da je ovo kolega Huskić ozbiljno mislio da koketiram ja sa nečim, a pogotovo sa fašizmom, ne pada mi na um. Ja sam samo tražio i sad ću ostati kod stava da neko kaže koja je organizacija fašistička. Stranaka nema, evo barem to znamo, mada se i nekim strankama to pripisuje. Grad, evo nema, mada se i nekim gradovima pripisuje da su bili cijeli fašistički. Ja pitam ko će reći, ko je nadležan da kaže ovo je fašistička organizacija, pa zovite kako hoćete, nevladina institucija, vladina, entitetska, državna, ne znam šta?! Dakle, ne pada mi na um da bilo koga branim.

I rekao sam, danas ću ponoviti priču od prije dvije godine: ako iko treba da se bori protiv fašističkih organizacija, onda je srpski narod jer je najviše pretrpio. Time ne želim da umanjim stradanje hrvatskog naroda od fašizma, bošnjačkog naroda od fašizma, svakog pojedinca. Ne pada mi na um. Ali je činjenica da je srpski narod u Drugom svjetskom ratu najviše pretrpio, preživio od fašizma. Zašto bi onda jedan normalan čovjek, ne mora on biti Srbin, stao u odbranu ili ovo, kako reče kolega, koketirao. Taman posla. Ali ja sam naveo širok dijapazon tih svih mogućnosti, ali ključno pitanje na koje mi neko mora dati odgovor: koja će nadležna institucija, ministarstvo, sud, tužilac, ne znam više ko, međunarodna organizacija reći - ova je fašistička organizacija, ova je institucija fašistička, ovo udruženje je fašističko, ovaj pojedinac je vođa fašističke organizacije, da bih ja odmah znao, ne znao, da odmah tražim, rekao sam i ponovio, ne zabranu nego hapšenje takvih ljudi i privođenje, jer oni ruše ustavni poredak ove zemlje. A zna se šta je fašizam uradio narodima, zemljama, koliko je stradalo. Meni to ne pada na um da stajem u zaštitu tih, ponavljam, da mi slučajno ne bi ko ponovio, čuj, koketirao, taman posla. Osuđujem, ponavljam, deset puta, osuđujem, osuđujem, osuđujem, osuđujem fašističke

organizacije i tražim da im se zabrani rad. Ali koje su? Da mi neko kaže, i bilo ko, te su; odmah sam za to da se, rekao sam, da ne ponavljam, mora to ostati u stenogramu.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi predsjedatelj, doktor Milogar Živković, replika.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo, vrlo često iz pijeteta prema poslanicima ne javim se na početku diskusije i onda očigledno da rasprava ode u pravcu u kojem se mora nešto i ponavljati, ali želim nešto dodati i razjasniti u vezi sa ovim i, s obzirom da je druga replika uvaženom poslaniku gospodinu Denisu Bećiroviću, ustao sam prije da kažem kako bi on mogao da odgovori na dio pitanja koja me veoma zanimaju.

Naime, činjenica je da je nekoliko članova zakona raznih vrsta padalo na Ustavnom sudu BiH zato što su bili nejasni. Prvi princip donošenja zakona, a pogotovo važnih zakona kao što je Krivični zakon, mora da bude do kraja jasan i nedvosmislen. O praksi o kojoj je govorio uvaženi poslanik Šefik Džaferović, ja njega razumijem, jer on ne može da izađe iz forme u kojoj je i danas, a to je sudije jednog od opštinskih sudova i ta praksa u BiH niti je zaživjela niti je u ovome periodu prošla ispit onoga što sudstvo treba da bude, a to je nezavisnost i pravednost. Sama činjenica koja se čuje ovih nekoliko dana da je 'Krizni štab za oslobađanje gospodina Ganića' u samom vrhu kod predsjednice ... Suda BiH ne daje za pravo da se govori o nezavisnosti sudstva, niti o bilo kakvoj sudskoj praksi u BiH.

Stoga jasno i nedvosmisleno treba da se kaže i da se ide do kraja, a ne djelimično i jednostrano. Da se kaže koje su fašističke organizacije i još više koje su to neofašističke organizacije. Vjerujte da meni kao čovjeku kome je porodica nastradala u Drugom svjetskom ratu, da ne nabrajam mjesta jer daleko bi nas ovdje bilo, shvatam strah koji imaju pripadnici jednog ili drugog naroda u BiH i žele da se sa ovim zakonom taj strah preko pravednosti, preko sudskih procesa prema organizacijama koje izazivaju taj strah u BiH kod tog naroda on raščisti. I ja sam za to. Ako je strah četničke organizacije, ako je strah ... pokret, evo ja sam za to da se to stavi u zakon. Ali tražim jasno i glasno da ustanete, gospodine Bećiroviću, i da ovde kažete da li su za vas neofašističke organizacije pripadnici mudžahedina, selafija i vehabija. Recite jasno i glasno u ovome parlamentu, jer to predstavlja strah prema mome narodu. I ja želim da se zabrani ovdje u ovoj državi u BiH gdje žive tri naroda zajedno. Ustanite jasno i glasno svi ostali koji želite da kažete to pa da vidimo da li imamo ruku da to zabranimo. To je sveobuhvatan prilaz ovome problemu u BiH, a ne na jednostran način pričati o tome. Kad vi budete imali snage da o tome pričate sa nama, imate ruke od strane mene, a ja vjerujem i najvećeg dijela SNSD-a.

Uvaženi poslanik Denis Bećirović. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ipak, u skladu sa Poslovnikom Predstavničkog doma, ja bih podsjetio da se mi nalazimo u drugom čitanju. I mi smo danas trebali da kao poslanici, s obzirom da je ipak rasprava u drugom čitanju, ponudimo konkretne amandmane na ovaj zakon. Čini mi se da ste pomalo otvorili raspravu kao da se prvi put susrećemo sa ovim zakonom. Dakle, prvo čitanje smo mi imali i danas je trebalo uložiti konkretne amandmane, ako je neko imao primjedbi na neke od ovih odredbi. To poslovničko pravo i tu poslovničku mogućnost iskoristio je jedan poslanik, kolega Novaković, i on je dostavio dva amandmana. Kakvi su oni, o tome smo i danas raspravljali i na Ustavnompravnoj komisiji.

Ja bih želio postaviti jedno sasvim logično pitanje. BiH želi u evropske organizacije, niko u zemljama EU nije našao za shodno da postavi dilemu: hajmo sad praviti listing i popis fašističkih organizacija itd. Zašto nešto što funkcioniše u EU, u EU u koju mi želimo da također idemo, postavljamo kao dilemu ovdje i tražimo izgovor za ovakvo ili onakvo ponašanje? U ovom zakonu, ko god ga je pročitao, nema ni nacija ni vjera. U ovom zakonu nema srpskih, hrvatskih, bošnjačkih ili nekih drugih fašističkih i neofašističkih organizacija. Ovaj zakon predviđa zabranu svih fašističkih organizacija, i danas i u budućnosti. I to je jasno onome kome želi da bude jasno. Mislim da ovaj zakon, a o tome je govorio i kolega Jovičić, ovaj zakon trebaju sve žrtve, i bošnjačke, i srpske, i hrvatske, i tu nema nikakve dileme.

Ja sam u pripremi ove tačke dnevnog reda i ove teme između ostalog pripremio i transkript sa naše 28. sjednice Predstavničkog doma i taj transkript je evo na blizu 100 stranica. Imam ga dakle ovdje. Upravo, kada smo raspravljali o ovoj temi 29. aprila 2008. godine, kolega Jovičić i da ne pobrajam mnoge druge kolege su kao glavnu zamjerku stavile što smo tada predlagali da se popišu fašističke organizacije. Ne znam zašto danas takav salto mortale pa odjednom sada, evo, kada smo dobili jedan prijedlog gdje nismo popisali te fašističke organizacije danas, hajde da otvorimo raspravu o tome da popišemo striktno i u zakonu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

DENIS BEĆIROVIĆ:

Dakle, kolega Živkoviću, s obzirom da je i vrijeme evo za moju repliku isteklo, ali kao hoćete, ja mogu odgovoriti i na Vaše pitanje.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

DENIS BEĆIROVIĆ:

Pravo pitanje evo u jednoj rečenici: Zašto Vijeće ministara nije uradilo ono za šta ste glasali i vi? Zašto u ovih 15 godina nije ponuđeno ništa bolje? Zašto 15 godina nemamo ovakav zakon i zašto nisu uloženi konkretni amandmani u drugom čitanju?

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić, replika. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se.

Dakle, na ovo vaše pitanje i što je Jovičić postavio pitanje: Ko su te fašističke organizacije? Jedna od fašističkih organizacija je i četnički pokret za koji je sudom utvrđeno da je to fašistička organizacija. I kad budemo govorili o ovome slučaju Ganić, ja ne znam otkud vam ta informacija da je formiran neki krizni štab za oslobađanje Ejupa Ganića, ali kad bude ta tačka dnevnog reda, i o tome ćemo vjerovatno raspraviti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, to ćemo razjasniti tad.

Uvaženi poslanik Ekrem Ajanović, izvolite. Replika.

EKREM AJANOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, ja ću samo jednu stvar da kažem. Miješati vehabijski pokret sa fašističkom organizacijom i nekom političkom organizacijom, u najmanju ruku, je neukusno. Može se čovjek bojati nekoga ko nosi bradu ili ko nosi kratke hlače ili ko ispovjeda vjeru na drugi način, ali u suštini ne bi se vi trebali toga bojati jer u džamiju ne idete, ne učite, ne klanjate. Znači, vehabijski pokret je više stvar Islamske zajednice i vjerskog odnosa, nego političke stranke i fašističkih organizacija.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Adem Huskić, replika. Izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

Evo dio replike mi je uzeo kolega Ajanović. Dakle, selefije, vehabije itd. oni nisu politički pokret i to su vjerske sekte i, što se mene tiče, svako nasilje u vjeri je meni neprihvatljivo. Dakle, neprihvatljivo mi je nasilno prevođenje na islam, na kršćanstvo i na bilo koju drugu vjeru i svaki oblik nasilja u vjeri mi je neprihvatljiv. Ali ovdje ima jedna stvar koja je meni interesantna i ovo što je rekao kolega Jovičić pa i Vi. Ja znam da su Srbi doživjeli teške posljedice, teška stradanja fašizma, ali mi nije jasno zbog čega sad vi, predstavnici, politički predstavnici srpskog naroda, protivite se usvajanju ovog zakona koji zabranjuje ili kažnjava ili smatra kažnjivim djelo fašizma i fašističkih organizacija. To ne razumijem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, replika. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, ja želim samo na nekoliko ovdje konstatacija da repliciram. Naime, apsolutno odbijam neke stavove ovdje gospodina Jovičića. Jer pazite, ja ne znam zaista otkud priča o srpskom narodu i bilo kom narodu ovdje u ovom parlamentu. Ko je to pomenuo negdje? Ja odbijam bilo kakvu insinuaciju da jedan narod može biti fašistički, a pogotovo da se ovdje želi samo jednom narodu kroz ovaj zakon, kao što apsolutno sam protiv toga da na bilo koji način, bilo ko ovdje se izvinjava za svoje stavove i traži neki oproštaj za svoje stavove, što sam takođe čuo ovdje danas. Ja sam pokušao da riješim problem. Valjda je sad jasno da imamo problem. I bilo je i prije jasno da imamo problem i ja pokušao da ga riješim. I to što sam ja pokušao, potrudio se i pokušao da ga riješim je dočekano ovdje na nož. Valjda sa željom da ga ne riješimo. Ja ne znam kako bih ga drugačije shvatio, nego želju da ne riješimo problem. A ja sam mislio da treba da ga riješimo.

Molim vas, ja ne vidim zašto bi neko tražio izgovor da ovaj zakon ne prihvati. Kakva je to konstatacija predlagača zakona da neko sad s ovim traži izgovor da ne prihvati zakon. Zašto bi neko, ako smo svi antifašisti, tražio izgovor da prihvati zakon, koji je uredu. Molim vas, ili takve konstatacije ustvari dovode sad u sumnju mene ili treba da me dovode. Evo mene ne dovode, ja ne vidim zašto bih ja tražio izgovor da ne prihvatim zakon. Ja tražio, pokušao da nađem načina da zakon u praksi bude provodiv, da ne mogu te neke stvari advokati da ospore na ovaj ili na onaj način. I sad kolega Džaferović pominje sudsku praksu. Pa nisam slučajno povezao komunizam sa ovim. Pa koju mi imamo sudsku praksu nego iz komunizma? Imamo li mi neku drugu sudsku praksu da sada kad ovo nemamo u zakonu? Nego imamo samo onu koju znamo kakva je. Znači, znamo kakva je. I ako je istorijsko nasleđe samo ono što se dešavalo '41. godine, ako je to jedino istorijsko nasleđe ove zemlje, ja takođe mislim da mi imamo problem.

Ali dobro, ne želim dalje zaista. Pokušao sam da budem u ovom smislu na neki način kooperativan, da predložim rješenje. I zaista, (kolega Huskić izađe), ja nisam ovim amandmanom tražio mogućnost da budem *protiv*, ako se ne prihvati, nego mogućnost da budem *za* ovaj zakon. Nisam stvarao uslove da budem *protiv*, nego uslove da budem *za* i dalje stojim da bi bilo dobro da ovo pitanje riješimo pozitivno.

Hvala vam, izvinjavam se što sam malo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ništa. Uvažena poslanica Azra Alajbegović, replika. Izvolite.

AZRA ALAJBEGOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, kolegice i kolege, ja bih htjela da kažem da je ovo jedinstvena prilika na neki način da u Krivičnom zakonu uredimo pitanje postojanja fašističkih i neofašističkih organizacija, zato što smo imali u parlamentarnoj proceduri Prijedlog zakona o zabrani fašističkih i neofašističkih organizacija, negiranju i minimiziranju genocida i da i tada smo imali jednu široku raspravu, koja je išla ovim istim tokom sa potpuno istom specifičnom težinom, istim parametrima, ... bih rekla, s negativnim predznakom po pitanju ove problematike i različitosti stavova. Tada smo, čini mi se, imali neki zajednički konsenzus i zajednički stav i mišljenje da ćemo Krivičnim zakonom to urediti, pogotovo što smo pokušavali na Komisiji za ljudska prava koja je bila odgovorna komisija za taj zakon tada, što smo imali situaciju da smo rekli da je zakonodavstvo nekih zemalja i zemalja EU dvostruko, a to je da u nekim državama postoji tzv. *lex specialis* zakon, kako to pravnici kažu, a u drugim zemljama je to uređeno Krivičnim zakonom, tako da bih ja dala svoju podršku ovom zakonu i njegovom usvajanju u današnjoj proceduri.

Ja sam se prijavila pod repliku, iskoristila sam evo minutu i 19 sekundi za komentar. Replika bi se odnosila na definiciju fašizma. Definicija fašizma postoji u historiji, postoji u sociologiji, postoji u filozofiji, postoji u životu, prema tome, mislim, može se, postoji i u pojmovnom smislu, postoji u svakom rječniku i fino treba tamo to pročitati i odmah znamo koja je to fašistička organizacija. Imala bih još jedan, kako bih rekla, savjet, nije savjet nego preporuku gospodinu Živkoviću, a to je da prouči dobro biografije kolegica i kolega u ovom Zastupničkom domu i da ne minimizira svojim komentarima stručni kredibilitet svojih kolega i kolegica u ovom domu.

Hvala lijepo. Odnosi se na ono što je rekao za gospodina Džaferovića, a vezano da se nije nikad odmakao od sudije općinskog suda.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

U svojoj glavi. Uvaženi poslanik Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Ja sam htio replicirati kolegi Ekremu i Ademu, ali Adem iziđe. Zapravo, replika je ista pa ja sam mislio ... da se malo našalio kolega Ajanović, međutim vidim da Adem kaže da neće ponavljati to što on kaže i onda Adem kaže kako su ove tri, je li, imenice koje je spomenuo kolega Živković, kako su to vjerske organizacije. Pa da, naravno, ko će to osnovati i reći: ja sam fašistička organizacija. Sve se to može dogoditi kroz sportsko društvo i kroz kulturnoumjetničko društvo, kroz političku stranku, kroz bilo koju vjersku itd. Pa nemojmo se kriti iza: je li neko ubija u ime te neke organizacije, je li neko straši nekoga, je li neko brani neke slobode koje pripadaju svakom djetetu, osobi itd. u ime te organizacije itd. Dakle, je li ima tu rasizma, fašizma i svega ovoga što je ovdje kolega Bećirović pobrojao ili nema. O tome se radi. Naravno da neće niko kazati, mi smo se, kako ovdje piše, osnovali ili uspostavili isključivo kao fašistička organizacija koja će promovirati fašizam. Pa ja mislim da to nikad nije bilo u povijesti svijeta. Nemojte tako banalizirati ovdje stvari.

Kolega Živković je, nadam se, bio ozbiljan i mene je zanimalo ozbiljan odgovor kolege Bećirovića i ja bih mu dao dodatno vrijeme da odgovori na pitanje koje je postavio Živković, ali eto on je iskoristio naknadno vrijeme da malo još dodatno iskritizira Vijeće ministara, ali nije uspio u tom vremenu odgovoriti na pitanje. Naravno, on bi uvijek išao do zadnje sekunde da ne odgovori na to pitanje.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/
Bio sam voljan....

VINKO ZORIĆ:

Dobro, dobro, ja tebi nisam upadao u riječ i ... molim sve kolege, ovo je ozbiljno pitanje ali ozbiljno ga treba i rješavati. Hoće li to opet neko, što je kolega Novaković rekao, kao u vrijeme komunizma, kazati - e, on je išao u crkvu, on je prešao meni preko puta, on je fašista. Pa mislim, ovdje na koncu ako se prave dopune, onda je trebalo dopuniti pojmove. Trebalo je u zagradi ispod članka napisati na što se taj članak odnosi, jer imamo dakle poslovnički, ne moram ja djelovati amandmanski. Predlagač zakona je trebao to vidjeti do kraja drugog čitanja da mu zakon nije tehnički ispravan. Ne može neko tamo kad bude ovo objavljivano u „Službenom glasniku“ izmisliti podnaslov članku. To mora onaj ko predlaže. Ne moram ja amandmanski djelovati na zakon. Nemoj, ovaj zakon nije pripremljen. I ja sam mislio da ću ja podržati nešto ovakvo, međutim, nakon ovih replika kolege Ajanovića i Adema Huskića, nisam uopće siguran.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Uvaženi poslanik Slavko Jovičić, replika. Izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Izađe kolega Novaković, ja nisam rekao da to ovdje neko govori. Ali prati li on medije, prati li štampu? A tamo sve se dešava i odatle polazi. Pa prije pet dana - nastavak fašizma u RS. Bez ikakvih argumenata, nema veze s temom, ali su riječi stajale 'nastavak fašizma'. Hoće li izglasavanjem i usvajanjem ovih amandmana ostaviti se, ponavljam, diskreciono pravo nekome tamo da kaže da i danas traje. Pa dokle ja više da ponavljam ili ako hoće neko da me shvati; ako neće, njegovo je pravo. Pa borim se stalno protiv fašizma jer je fašizam nanio, ne ja nego svi mi ovdje, svima je nanio, zna se šta je fašizam, ko će to odobriti. Ali kažem, s obzirom na našu ukupnu situaciju, pa svjedoci smo bezbrojnih članaka, tekstova, medijskih nastupa i emisija, nastavak fašizma iz Drugog svjetskog rata je bio u prethodnom ratu, Vojska RS je fašistička, fašisti gađali grad s Trebevića, fašisti upali, ne znam, ovdje, srpski fašisti ovo uradili. Pa može li se ostaviti mogućnost da se cijeli jedan narod, o tome sam govorio, naziva fašističkim? Tamo ne piše šest fašista iz reda srpskog naroda su bili s imenom prezimenom, ako jesu. Nego, fašistički srpski narod je vršio agresiju tu i tu. To, ljudi, ne možemo dozvoliti jer tako nije bilo. Taj narod nije fašistički, o tome sam govorio. I žao mi je što kolega Novaković ode. Pa da je slušao prvi dio, ne bi mu na um palo da kaže da se ne slaže sa mnom, nego trebao bi da kaže ... Ne treba me podržavati, ja ne tražim niko da me podržava, pa ni on ali nije tačno rekao, krivi navod je i nije tačno slušao šta sam govorio. Dan-danas, prije pet dana pratim štampu, pratim sve, nastavak fašizma 2010. godine, srpskog fašizma. Ne piše čak ni pojedinca nekog kojeg bi bila insinuacija, nekog pokreta, nego srpskog fašizma. Je li to mogućnost, je li to diskreciono pravo da se ostavi nekom tužiocu ili sudiji pa da kaže jeste, pa i ja što sam rekao u Parlamentu ili neko drugi, evo, on štiti. Ma kanite se više insinuacija, molim kolege, da mi neko spočitava da ja štitim fašističke i neofašističke organizacije. Ma rekao sam maloprije i završavam. Ne samo da im se zabrani rad, nego da se pohapse i da im se sudi jer to je zlo koje je uništilo Evropu koja se još nije oporavila i traje i trajaće. I danas se fašisti hapse po svijetu.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Ekrem Ajanović. Izvolite.

EKREM AJANOVIĆ:

Da mi je bilo ko u ovom parlamentu replicirao za ono što sam rekao, ja bih to shvatio. Ali nisam, ne mogu shvatiti da je to uradio Zorić, jer on, otkako smo u Parlamentu, ponaša se kao da je vjernik i katolik. Ponaša se tako. A evo, ja ću mu sad reći, u BiH žive preko 1000 godina petrovci i franjevci. Prema tome, petrovci i franjevci, obadvoje katolici. Prema tome, kakve veze ima ako ... ja pripadam hanefijskom redu, a neko drugi pripada vehabijskom redu? Kakve veze ima sa fašizmom i kakve veze ima sa političkom partijom? Odgovori mi to. To je znači totalno neznanje određenih stvari o islamu, totalno neznanje, a s druge strane zlonamjernost, zlonamjernost, jer sve što je drugačije od onoga kako bi htio neko da vidi on smatra da je to ili radikalizam ili fašizam ... kad se odnosi na islam.

A da ti kažem sad iskreno da u mom selu gdje je napravljena džamija za vrijeme rata, mi koji živimo u tome selu, mi smo iz džamije izbacili vehabije, jer smatramo da vode ne prema nekome drugome da rade nego da bošnjački narod vode unazad sa svojim tumačenjima islama i poistovjećujući određene stvari sa prošlošću, a to je sa srednjovjekovnim stvarima koje se dešavaju gdje je kršćanstvo ubacilo u islam ... i odgojilo određene vjerske službenike da bi iskrivili određeno islamsko učenje koje je u to vrijeme bilo vrlo napredno, vrlo napredno, ako hoćeš, koje je došlo skoro do Pariza. Mislim, u određenim stvarima moramo biti objektivni, moramo shvatati. I prema tome, vehabizam nema nikakve veze sa fašizmom ali ima veze sa vjerskim različitim tumačenjima i učenjima sa kojima se ja ne slažem. Evo da ti kažem - s kojima se ja ne slažem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Bećirović, poslovnička intervencija. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Uvaženi predsjedavajući, ja samo želim podsjetiti da je ovo ipak zakon u drugom čitanju, da smo mi u amandmanskoj fazi i Vi kao predsjedavajući inače vodite računa o tome kod zakona i na ovoj i na prethodnim sjednicama. U tom smislu samo želim podsjetiti da bi bilo dobro da vodimo raspravu o amandmanima u skladu sa Poslovnikom Doma.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Evo čuli ste šta se predlaže. Uvaženi poslanik Sefer Halilović, replika. Izvolite. Odustajete, zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Salko Sokolović, izvolite. Greška, dobro.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ma evo vodimo već odavno diskusiju. Mislim da je došlo do namjerne zamjene teza. Ne govorimo o suštini i pokušavamo da iznađemo definiciju fašizma i na osnovu toga da potcrtamo određene organizacije, po imenu i prezimenu ovdje.

Znači, moja je replika u tom pravcu, svima onima koji su govorili na ovakav način, da mi ovdje ne kreiramo pojam fašizma. Znači, imamo zakon ... pomoću koga treba da prepoznamo poslije u praksi fašističke organizacije. Po meni, jednostavno trebaju oni koji to budu dalje radili, kad kažemo osuđuje se fašizam, zabranjuje mu se rad, treba primijeniti evropsku praksu i vjerovatno će ti koji budu nadležni sudovi u ovom slučaju primjenjivati tu evropsku praksu. Oni su davno definisali šta je fašizam, šta je neofašizam i mislim da Evropa to najbolje zna jer nije nastao ovdje fašizam. On je nastao davno nekad u Evropi, pa su oni to prepoznali i osudili i sad

znaju šta je to. I mi tu praksu treba na kraju da primijenimo, a ne ovdje evo sat vremena mi hoćemo da definišemo šta je fašizam, hoćemo da imenom i prezimenom kažemo koje su to organizacije. Faktički mijenjamo tezu i tražimo da ovo zakonsko rješenje ne ugleda svjetlo dana.

Hvala, gospodine predsjedavajući.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Replika, uvaženi poslanik Vinko Zorić. Izvolite.

VINKO ZORIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pa mislim, ako kolega Ajanović uzme moj stenogram i ono na šta mi je odgovarao, da je 100% u krivu. Ali, evo, ja ću reći da ja jesam vjernik, mislim da sam dobar vjernik. Želim, želim nikome ne učiniti zlo i ja nisam spomenuo – ja sam rekao da se svatko organizira kao vjerska organizacija, sportska, kulturna itd. – vehabije do sada nisam ni spomenuo. I Vi mene zbog toga napadate. Ja sam samo rekao da je Živković tri imenice spomenuo i pitao kolegu Bećirovića i da mu on nije odgovorio. Ali, Vi odgovarate, i Vi i kolega Huskić, da to nije fašizam jer je vjerska organizacija. E, to ne može biti. Može biti i u sportskoj organizaciji fašizma, i u katoličkoj, i islamskoj, pravoslavnoj itd., ako to rade tako. To je smisao moje i molim vas pročitajte moj stenogram pa ćete to razumjeti tako. Ja nisam rekao protiv bilo kojeg ni dijela islama, ne daj Bože, a to što vi pričate, vi ste sami sebi postali kontradiktorni. Rekli ste da ste vi istjerali one vjernike. Pa to nije uredu istjerati vjernike. To nije uredu istjerati vjernike, a vi ih ovdje u Parlamentu branite kao vjernike. A onda ste ih istjerali. A vi ste jednom bar pogriješili od ta dva puta, braneći ih ili tjerajući ih. Nemojte sami sebi biti kontradiktorni. A ja vrlo dobro pazim, pogotovo kad se radi o nacionalnim osjećajima i vjerskim što ću reći. Ako sam u ove svoje dvije replike bilo koga nacionalno ili vjerski povrijedio, ja mu se ovdje javno ispričavam.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Halid Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC:

Zahvaljujem se.

Odlučio sam se prijaviti za raspravu nakon što je gospodin Živković postavio neka pitanja. Ja mislim da zavrđuju odgovor na ta pitanja iz razloga što udaraju u srž nekih aktuelnih problema i mislim da je dobro da se razjasnimo.

Dakle, mi imamo zakon pred sobom koji govori o dopuni Krivičnog zakona na način da bi se sankcioniralo pitanje podržavanja fašizma, neofašizma, itd. I to je jedan problem. Gospodin Živković je sasvim opravdano ukazao na ono što je problem za srpski narod i na ono što je problem za bošnjački narod, za hrvatski narod, i to zaista treba razumjeti. Kod srpskog naroda zaista postoji strah i nepoznavanje i možda često i konfuzija o pitanju selefija, vehabija, ahmedija, itd. S druge strane, iskustvo sa fašizmom i neofašizmom imamo itekako obilno i znamo šta to znači, za jedan, i za drugi, i za treći narod. I sad je pitanje bilo Bošnjacima direktno: Da li ste spremni podržati da se navede spisak šta je sve fašizam i neofašizam? Jesmo, naravno da smo spremni. Samo postoji potreba da se razgraniče pojmovi. Fašizam je ono što je definisano u mnogim protokolima, mnogim konvencijama čiji smo mi i potpisnici, a ono što ste vi vjerovatno mislili reći pominjući selefije, vehabije, koji zaista jesu vjerske skupine, a klasifikacija vjera i religija je ogromna: samo u okviru kršćanstva postoji šest-sedam grupa, pored ostalih, u islamu postoje alaviti, ismaili, šiji, sufije, itd., itd., i to jeste zaista pitanje klasifikacije religija.

Vjerovatno ste htjeli govoriti o terorizmu koji je povezan sa Al-Quaidom. I ja ću biti slobodan da ste u stvari postavili pitanje: Jeste li se vi Bošnjaci spremni suočiti sa onim što predstavlja terorizam povezan sa Al-Quaidom, koji se ponekad identifikira sa ovim vjerskim skupinama, i da li ste spremni to sankcionisati? Naravno da jesmo i to smo već uradili. U Strategiji za borbu protiv terorizma u Akcionom planu za borbu protiv terorizma u svim zakonima krivičnim to je itekako sankcionisano i ovdje su svi, uključivo i bošnjačke poslanike bili *za*, kategorično *za*. Dakle, što se tiče terorizma i kontekst taj o kome ste govorili, izričito se može o terorizmu govoriti, tu nema problema, spremni smo, i to smo i uradili.

Šta je sličnost između fašizma i terorizma i šta je razlika? Sličnost je što i jedno i drugo na kraju vodi užasnom zlu, zločinu, i jedno i drugo. Šta je razlika? Razlika je što je terorizam aktuelno pitanje, svjetski problem. I mi smo dio te alijanse za borbu protiv terorizma vrlo svjesno i vrlo aktivno potpisujući i prihvatajući sve konvencije. Šta je još razlika? Razlika je što je fašizam iskustvo iz prošlosti koje kroz neofašističke forme ožiljava i što borba protiv fašizma vrlo često ima naglašenu preventivnu notu na način da se spriječi bilo kad i bilo gdje to zlo koje se pojavilo.

E sad, ako smo spremni za borbu protiv terorizma, a to smo i manifestirali i donošenjem zakona, ali Boga mi i praktičnim mjerama, o čemu ponajbolje možda svjedoče akcije u Maoči, ako smo dakle spremni za to, postavlja se pitanje: Jesmo li spremni i za tu preventivnu borbu protiv fašizma i neofašizma? Kao što rekoh, akcija na Maoči se izvršila. Bilo je najava, stručnjaci iz tužilaštva, iz agencija policijskih reći će šta je to osnovano, šta nije osnovano, a ovih dana Ravnogorski četnički pokret je imao skupove u okolini Zvornika – noću, danju, ujutro. Upitajte povratnike u Zvorniku kako im se ledila krv danonoćno! Upitajte barem jednog kao poslanici iz RS-a, otidite upitajte te ljude šta su doživljavali tih noći, tih jutara, i tih dana, i kako im se ledila krv na pjesmu *Spremite se, spremite se četnici* itd.

Dakle, pokazali smo dakle da hoćemo borbu protiv terorizma, protiv svakog zla koji je povezan sa terorizmom, ali dajte da pokažemo i da smo za borbu protiv fašizma i neofašizma. Dajte zaista da to pokažemo. Jer govoriti da mi nemamo nezavisnog pravosuđa, tvrditi da nemamo nezavisnog pravosuđa, da nemamo prakse itd., nakon svega što je i ova Parlamentarna

skupština uradila u reformi pravosuđa, dakle to znači pozivati i sebe samog na odgovornost. To je jedna stvar. Druga stvar, nije baš da pravosuđe nije neovisno i nije baš da nemamo prakse, itekako da nemamo pravosudne prakse, i nije baš da će ovakva odredba zakona bilo kakav nesporazum izazvati jer je takva odredba zakona u svakom zakonu u svijetu koji tretira to pitanje.

Dakle, direktan odgovor: Jesmo spremni za borbu protiv terorizma. Manifestirali smo to na sve moguće načine. Dajte da pokažemo i dajte da svi pokažemo da smo i za borbu protiv fašizma i protiv neofašizma kako bi zaista preventivno djelovali da se to zlo nikad više ne ukorijeni.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi predsjedatelj Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Evo po običaju pustio sam sve da repliciraju i na kraju, naravno, moram da odgovorim na par netačnih navoda i replika. Vjerujte da bih i ja rado, uvaženi kolega Genjac, citirao neku od pjesama koje praktikuju pripadnici mudžahedina, vehabija i selahija, ali ne razumijem taj jezik i ne mogu da navedem tu pjesmu. I mogu da zamislim koliko ljudima iz mog naroda koji žive negdje blizu tih ljudi koji su zatvorena jedinica strah u kosti ubacuju pjesme u kojima čak ne razumiju ni jezik.

I ja sam ovdje za ovom govornicom jasno osudio i rekao ... da sam protiv tih, čak iako su to samo folklorne jedinice, a ovo stvarna prijetnja BiH svakodnevna, jer nisam vidio da je tamo 600 policajaca bilo i napravilo pretres, a vidjeli smo gdje se išlo i pravio pretres. I da ne ispadne kad budemo govorili o Maoči da su to Srbi krivi jer su tamo napravili veliku policijsku akciju da neke fine momke sa bradama i malo potkresanim pantalonama izvrgnu ruglu ovdje u BiH. Ovdje govorimo jasno i glasno, nisam čuo ni jednog od vas. I ovo je samo mali bio test gdje će SNSD predložiti da kada govorimo o Maoči se one skupine, koje sam naveo, ubace u Krivični zakon kao nešto što se zabranjuje u BiH. Vi ste ovdje jasno i glasno stali iza tih organizacija. Niste čak ni koketirali nego ste ih zdušno branili. I to govori o BiH. I to govori o onome koliko smo spremni da slušamo šta jedan narod, šta drugi narod, šta treći narod – govori. Govorite o jednostranom pristupu, niste spremni da govorite otvoreno, jasno i glasno i da govorimo o BiH, o onoj koja je BiH u Dejtonskom sporazumu, nego samo ona koju vi vidite i razumijete.

Drugi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Beriz Belkić, izvolite.

BERIZ BELKIĆ:

Nije replika gospodinu Živkoviću nego je replika svima onima koji su posljednjih pola sata, 40 minuta, u ovu raspravu uveli narode. I počeli smo diskutovati šta ovaj narod kaže na

ovo, je li osuđuje ovaj narod ono. Ja mislim da namjera predlagača, dakle i ovo što se može pročitati, apsolutno, ni na koji način nije tretirala specifično neki narod, nego je tretirala jedno novo krivično djelo. I dajte molim vas, gospodine Genjac, ja ne znam u ime koga ste Vi odgovarali gospodinu Živkoviću? Nemojte u moje ime, molim Vas, ako ste odgovarali u ime Bošnjaka. A Vi, gospodine Živkoviću, nemojte pitati šta Bošnjaci misle. Dakle, ovdje su 42 poslanika, imamo Prijedlog izmjena i dopuna Krivičnog zakona, razjasnili smo o čemu se radi. Gospođa Azra Alajbegović nas je podsjetila da postoji definicija. Ko će se naći u toj definiciji? Hoće li kulturnoumjetničko društvo, ovo o čemu Vinko Zorić govori, ili će neka vjerska organizacija, Ekreme, to će sud utvrditi. I neka odgovara, taman da mi je očeva. Dakle, govorimo o fašizmu i neofašizmu i sankcionisanju tog djela. Nas 42 ovdje trebamo o tome odlučiti i dajte da se tako ponašamo. I ne pozivajte ovdje saslušanje naroda šta narod ovaj kaže, šta narod onaj kaže.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Halid Genjac, replika. Izvolite.

HALID GENJAC:

Zahvaljujem gospodinu Berizu na vrlo korisnim sugestijama. Govorio sam u svoje ime sa punim legitimitetom, i dakle tu nema nikakvih problema. Govorio sam u svoje ime. Pitanje odnosa Bošnjaka, Srba i Hrvata prema fašizmu postavio je predsjedavajući koji s Vama sjedi za istim stolom. Držim da je bilo korisno razjasniti neke momente.

Gospodine Živkoviću, ne znam da li smo se do kraja pratili. Ni u jednom trenutku u diskusiji nije opravdana niti je abolirana bilo koja organizacija i pripadnici bilo koje organizacije koje se bave terorizmom, fašizmom ili bilo čime. Dakle to vrlo dobro razumijem šta znači za svakog od nas i pojedinačno, i kao građane i kao narode, i nema govora o tome. Samo mislim da manifestacija spremnosti da hoćemo da se i protiv terorizma i protiv fašizma i neofašizma borimo treba da se ispolji prilikom donošenja zakona i konkretnim mjerama.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Drago Kalabić, diskusija. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Pa ja mislim da mi i dalje radimo Sizifov posao kad je ovo u pitanju, po ko zna koji put. Meni su jasni motivi zašto je ova tema stavljena na dnevni red. Ako ima u nečemu zadovoljstva,

onda je u činjenici da ovdje ne postoje ljudi koji su se izjasnili da podržavaju bilo šta što ima veze sa fašizmom. I po meni je to dovoljno. Znači, po meni je to dovoljno. U ovom parlamentu ne postoje ljudi koji su kazali da nisu spremni podržati bilo kakvu akciju u bilo kom smislu koja je uperena protiv fašističkih organizacija, obilježja fašizma, i mislim da je to dobro i da je to dovoljno. Sve drugo odvodi nas u neke nove situacije za koje mi u ovom momentu nismo spremni.

Vidjeli ste da cijelo ovo vrijeme, iako mnogi insistiraju da je to tako važno, da međunarodna zajednica od svog dolaska ovdje nije insistirala na ovoj stvari. A mogli su, vi to dobro znate, dekretom, nametanjem, odlukom, kako god hoćete. Nametnuli su sto stvari i protiv naše volje i čak stvari koje su se pokazale dobre, koje smo mi u startu odbijali, za koje su oni smatrali da su bitne za funkcionisanje ove države. To su uradili. Ovo nije bilo ni među tih sto. Oni vjerovatno znaju zašto.

S druge strane, kad govorimo o ovome, ima nekoliko stvari koje bih želio da kažem. Ne mogu oni koji žele da danas sude na kvazikomunističkim principima donositi sudove o ovom. Ne mogu. Ne mogu oni čije su glave u '70. i '80. kada je o ovome vladala jedna druga svijest. Oni ne žele ništa da promijene u svojim glavama nego vade samo taj set iz tog vremena i kažu - to je to. Promijenilo se vrijeme. Moramo biti realni da se promijenilo vrijeme. Znači, ne mislim da se sve promijenilo, ali nešto se promijenilo. BiH nije otvorila proces lustracije. Bilo bi zanimljivo da ljudi koji sjede možda i u najvišim organima ove zemlje, koji su kršili ljudska prava tako što su noću mimo zakona slali batinaše iz UDBE, prebijali ljude, i radili im to što su radili i sada drže recimo nama predavanja o slobodama, pravima, ne znam ni ja. I jedno i drugo je trebalo provesti. Fašizam je ono i što je najcrnje za fašizam se dešavalo u periodu '41. i '45., ali ovo drugo iz raznih razloga nismo sproveli zato što su svi komunisti otišli na svoje nacionalne strane pa se malo prurušili, ušminkali, ali ćud je ostala ista. I o ovom pitanju niko da otvori i da kaže: to se i juče dešavalo. Imate na ulici masu stradalnika ... sa kršenjem ljudskih prava, koji se i danas nisu oporavili, njihova prava su kršena '70., '80., '88. Imate ljude koji su u tom učestvovali. Imate mehanizme, neće niko da otvori to pitanje, pa da kaže šta se to dešavalo. Ne, taj dio preskačemo. A trebali bi sve to da stavimo na sto ako hoćemo da riješimo sve dileme, kao ljudi otvorimo sve te procese. Zašto BiH ne otvori pitanje lustracije? Zašto jedan dio medija nije na neki način sklon toj ideji da otvori ta pitanja? Zašto se arhive tajnih službi ne otvore? Zašto se to ne uradi pa da vidimo jesu li neki ljudi kredibilni? Znae, u Češkoj, evo bili smo ja i kolega Džaferović, pa je tamo nekim ljudima zabranjeno da pričaju o ovim stvarima, zabranjeno.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ:

Nisam ja bio u Češkoj.

DRAGO KALABIĆ:

Neko je bio.

ADEM HUSKIĆ:

Ja sam bio.

DRAGO KALABIĆ:

Evo bio je Adem. Tačno. Izvinjavam se. Vjerovatno zbog teme o lustraciji niste bili podobni da idete gdje je provođenje lustracije. Nekoliko hiljada ljudi: nije im dozvoljeno jednostavno da više govore o ovim stvarima, jer nemaju kredibilitet. Ali ljudi su napravili sistem gdje su to na osnovu zakona uradili. Znači, na osnovu zakona koji je država donijela, pa su oni proveli lustraciju, pa su uradili ono što su trebali da urade. Međutim, da je taj proces proveden u BiH, mi bi mogli na neki način i da danas lakše o ovome govorimo i da imate ljude danas koji su u periodu '60. - '90. prebijali ljude na osnovu moći tadašnje partije i sad drže nama predavanja o ljudskim pravima i slobdama. E, neće moći. I to je pitanje koje treba da stavimo.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Drugo je pitanje ...

DRAGO KALABIĆ:

Druga stvar, gospodine Bećiroviću, Kolegijum bi upozorio na dvije stvari. Pod jedan, znači da su ipak inspektori u Parlamentu, da se ipak pretresa kuća nekog od članova Vijeća ministara. A pod drugo, da Vam je u sali poslanik koga ste prošli put žestoko upozorili i pokazali spremnost sve tri člana Kolegija da i prema njemu izreknete sankcije. To je upozorenje za Kolegijum da u međuvremenu o tome razmišlja.

DENIS BEĆIROVIĆ

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Ne, ne, ja sam rekao da ste Vi izrekli sankcije koje on nije čuo.

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

DRAGO KALABIĆ:

Da, jer nije problem, znači ako se uvodi taj metod, mi ćemo lako to primijeniti, znači komunikacije, pa ćete vidjeti kako to izgleda, što se tiče toga, samog fašizma. Kolegica Alajbegović je kazala obilježje fašizma. I to je važna stvar. 1938. godine Hitler je figurirao kao ličnost godine u SAD i bio blizu nagrade, ne znam da li ju je dobio. Jedne je godine bio Staljin, jedne Hitler, i to je bilo to. I mnogi su zanemarili tu činjenicu. I njegova partija je stekla obilježje fašizma. Ti ljudi nisu rođeni kao fašisti. Nisu rođeni kao fašisti. A danas ovdje se želi napraviti da niko drugi, sem stereotipa iz Neretve i ne znam ni ja ostalih, ne može steći obilježja fašizma. I onda imate ovu gospodina Genjca priču ... Znači sa fašizmom smo završili, sa Neretvom i

Sutjeskom. Ovo dalje niko više ne može postati fašista. Kako ne može? Stekne, evo neofašista, stekne obilježja, ostavite priču o terorizmu.

Znači, oni samo sa fašističkim i neofašističkim obilježjima mogu sebi dodati i primjese terorizma. Pa mogu biti trostruka opasnost i najveća opasnost po ovu zemlju. Ali, ako mislite da svojim aktivnostima ne mogu steći obilježja neofašizma, varate se; to sprečavanje, znači, a ja vidim u ovom parlamentu da se lista i priča oko fašizma završi na '45. Ja to vidim. Nije moguće. Nije realno. Nije korektno. Znači, ili imamo kompletnu priču, ne ovdje kad je gospodin Živković spomenuo. Koliko je to kompleksan problem. Odjednom je rečeno - ne, ne mogu vjerske organizacije biti neofašističke organizacije. Mogu, a samo ako su pravoslavne, onda mogu. Njima je u genima fašizam. Nije pošteno. Nije korektno prejudicirati stvar da negdje nema mogućnosti da se to stvori. Ima svugdje mogućnosti. Ako se društvo otme kontroli i ako mu se izmakne, bilo gdje će se stvoriti.

I treća stvar: Po kojim to propisima danas ne možete optužiti ljude i suditi im za fašizam? Pogledajte naše zakonodavstvo, pogledajte krivična obilježja krivičnih djela koja su napisana: Šta to ima fašizam a da nema u izazivanju rasne, nacionalne i vjerske mržnje? Je li ova zemlja dala značajnu poziciju međunarodnim propisima, konvencijama i ostalim koji regulišu ta pitanja? Šta je, je li to zabranjeno našim sudovima da to primjenjuju? Je li to piše negdje da to ne primjenjuju? Ne piše, gospodo, nigdje. Mogu da sude sasvim normalno ljudima za te stvari. Ništa ih ne sprečava. Mi nismo protiv da se donese bilo kakav zakon, bilo kakav propis, ali on mora biti utemeljen na ovoj vrsti dijaloga o kome sam ja govorio. Ne na politikantskom ponašanju jedne partije, jednog poslanika, jednog kluba, koji će otvoriti nove podjele kao što je to danas i nove dileme je druga stvar. Ja ne smatram sebe moćnim i sposobnim da riješim ovo pitanje, mala su moja leđa, jer mnogo veća ovo nisu riješila, nisu riješila ove dileme. Mnogi to znaju. Oni pametniji su pokušali da ne otvaraju ta pitanja zato što imamo mnogo prečih. Evo imamo dnevno danas mnogo prečih. Ni u jednom slučaju ne mislim da ovo nije važno. Ne mislim da ovo nije potrebno.

Ali ako hoćete sa svim ovim dilemama, ako hoćete po onoj narodnoj *koljemo vola za kilo mesa*, onda imate tu situaciju. I onda normalno, oni koji su nespremni za tu vrstu dijaloga, odjednom se preskaču i kažu: ne, ovo ne može, završili smo, na vama je samo zvono fašizma, nemojte sad spominjati ove čija obilježja neofašizma samo ćorav ne vidi. Ne možemo na taj način riješiti ovo pitanje. Mi smo to jasno kazali što se tiče pozicije SNSD-a i odnosa prema

MILORAD ŽIVKOVIĆ:
Vrijeme!

DRAGO KALABIĆ:

(završavam) antifašističkim tekovinama i svemu i spremni smo za to, ali nismo spremni zaradi politikantskih interesa da otvorimo nove podjele, da otvorimo nove dileme. Jer u dosta stvari ja sam iznio kao dileme, kao opservacije. Ne mislim da sam u svemu u pravu, ali me muče te dileme. I malo je pola sata, ono što mnogi nisu riješili, da kao evo mi sjednemo i ovdje

pritisnemo na tastere i riješili smo sa fašizmom, riješili smo sa svima. Šta smo poslali narodu, kakve njima nove dileme i podjele, o tome ne govorimo, vjerovatno o tome i ne razmišljamo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Samo malo molim vas. Ja sam dobio od direktora zajedničkih službi i onoga ko je zadužen za obezbjeđenje, od sekretara koja je direktno sa njima četvoricom obavila razgovor, informaciju da u ovoj zgradi nisu došle nikakve snage da bilo koga hapse ili bilo koga odvede. To je interna kontrola i komunikacija inspektora i Ministarstva sigurnosti koje ima kancelariju u ovoj zgradi, ne mora značiti da je znači upad bilo koga u ovu zgradu. Evo mi smo otišli na dodatne informacije, poslali smo i drugog zamjenika predsjedavajućeg i sekretara Doma da dobijemo dodatne informacije u vezi sa time. To je ono što se dešava u ovoj zgradi.

Istovremeno, ono što je Kolegijum rekao u vezi sa istupom gospodina Lagumdžije, može se iz stenograma izvaditi, gospodin Lagumdžija ima opomenu; ovo je nastavak sjednice, u slučaju druge opomene, zna se šta se radi u skladu sa Poslovnikom.

Sljedeća replika, uvaženi Husein Nanić. Izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo ja ću replicirati na dvije stvari ovdje koje je gospodin Kalabić iznio, a vezano je za zakon o lustraciji ili nedostatku želje da se taj zakon donese. Ja želim ovdje jasno kao poslanik SDA dati podršku tom razmišljanju da taj zakon dođe na dnevni red. Nadam se da će to SNSD uraditi da dođe taj zakon na dnevni red i potruditi ću se, koliko je to u mojoj moći, da SDA u potpunosti podrži taj zakon. Ne vidim razloga zašto ne bi bio podržan. I, ukoliko nema SNSD namjeru to predložiti, ja bih predložio i zaključak 'da zadužimo Vijeće ministara da uradi i u parlamentarnu proceduru dostavi zakon o lustraciji koji bi možda cjelokupnu ovu tematiku objedinio i o njoj dao svoj sud'.

I ono što bih htio i drugu stvar reći, ovdje priča o pripadnosti komunističkoj partiji, vrijeđate neke poslanike jer ima poslanika koji nisu bili u komunističkoj partiji. Oni koji jesu neka se prozivaju, neka se pravdaju ili neka se ne pravdaju, ali ima ovdje i poslanika koji nisu bili nikada u komunističkoj partiji i nisu u tom sistemu pripadali nego su imali i određenih posljedica zbog tog sistema.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Druga replika, uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Samo kratko, jedna mala ispravka ovoga o čemu je govorio Drago Kalabić. Dakle, ovdje je razlika između fašizma i nacizma, dakle i priča o Hitleru. Hitler je bio vođa nacizma u Njemačkoj, a vođa fašizma, fašističkog pokreta u Italiji ... jer je u Italiji nastao fašizam i bio je Musolini. Dakle, u tom dijelu da se malo stvar razlikuje.

A ovo kad je u pitanju i u teorijskom smislu ovo su neke ogromne razlike između pojma fašizma, nacizma i terorizma, mada to su stvari o kojima bi se moglo na drugi način u drugim prilikama razgovarati; ovo o čemu je govorio doktor Genjac to je važna stvar.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Drago Kalabić, replika. Izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Ma evo vrlo kratko, ja zaista podržavam ovo što je rekao kolega Nanić, ako može da se mi dogovorimo ili da zatražimo od Vijeća ministara da zaista otvori taj proces i da pripremi neophodna dokumenta. Ima dovoljno iskustava iz nekih zemalja i u okruženju i u regionu koja mogu ovo pitanje, ako sam rekao izvinjavam se, ali mislim da nisam rekao. Rekao sam ljude koji su u ime tog sistema i u ime te partije kršili ljudska prava. Znači, nisu svi ljudi, ima mnogo čestitih članova Komunističke partije. Ja sam više ljut na one koji su izdali tu partiju i prema njoj se ponijelo onako nekorektno i oni koji su onako hinjski predali vlast, i to sa pozicije, sa strane gledam kako su se oni tada hinjski ponašali pa im više to zamjerim nego što se tiče; znači mnogo ljudi čestitih je bilo u Komunističkoj partiji, i to nema veze s onim što sam govorio. Jedan mali broj u ime te partije čini ono što je činio, što je svima poznato, pretpostavljam da sjede i u državnim organima i u političkim partijama i svugdje, ali to zaista ne želim dovoditi ni u kakvu vezu sa pripadnošću Komunističkoj partiji, nego samo sa onim, a i to da bismo govorili šta su to učinili, neophodan nam je ovaj proces da otvorimo to pitanje. I mislim da smo ga trebali otvoriti prije ovoga da vidimo mogu li neki ljudi kredibilno razgovarati i o ovim temama ili nas odvode, ili nas zbog svojih potreba odvode u krivo da ne pričamo o '60., '70. i '80., već o nekim drugim vremenima, jer je *držite lopova* po principu, znate već kako to ide.

Izvinjavam se, ovo što se tiče Remzije ovo je doprinos malo teoriji, ja se ne osjećam sposobnim da na tom nivou razgovaram pošto je to malo prejako za mene, jer vidim da fašizma nema u Njemačkoj, da oni nemaju potrebe da se s tim bore i sukobljavaju.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Žiković, rasprava.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Mislim da je mala zbrka nastala kod ljudi koji su pokušali da interpretiraju ono što sam ja rekao zamjenjujući teze da sam ja govorio o narodima. Kada sam izašao za ovu govornicu, rekao sam imenom i prezimenom da Milorad Živković nije pripadnik četničkog pokreta i da ako treba da ću to staviti u Krivični zakon. Ali sam isto tako tražio dva s imenom i prezimenom kada smo govorili o tome što pripadnici moga naroda se boje i šta smatraju da je neprihvatljivo u ovoj BiH da izađete i jasno naglasite da ste protiv mudžahedina, selefija i vehabija. Niko od vas, kolege poslanici, nije ustao i to rekao. I ja želim da kažem da time mogu da izvučem zaključke koji će vjerovatno da pune novinske natpise sljedećih dana, ali to nije način na koji u BiH trebamo da razgovaramo, jednostrano prilaziti problemima, teško napaćene istorije ove zemlje. Ako ste spremni sa mnom imenom i prezimenom da sjednete i da razgovaramo, ovdje smo; ali koliko vidim te spremnosti nema.

Zaključujem raspravu i prelazimo na 10. tačku:

Ad. 10. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, predlagač: Sefer Halilović, zakon broj: 01-02-8-22/10 od 16.2.2010. godine, s Mišljenjem Zajedničke komisije za odbranu i bezbjednost BiH

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Na 72. sjednici Doma usvojen je Zahtjev za skraćeni postupak. Ustavnopravna komisija je Mišljenje o ustavnom osnovu dostavila 24. 2. Nadležna Zajednička komisija za odbranu i bezbjednost Mišljenje o principima Prijedloga zakona dostavila je 9. 3. te ih nije podržala. Direkcija za evropske integracije Mišljenje je dostavila 6. 2. Danas smo dobili Mišljenje Savjeta ministara. Mi raspravljamo o Mišljenju Komisije. Ako Dom prihvati, ovaj zakon se odbija; ako ne prihvati, vraća se Komisiji na ponovno razmatranje i dostavljanje novog mišljenja.

Otvaram raspravu o Mišljenju Komisije.
Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Ja sam očekivao da će prije mene Sefer Halilović kao predlagač zakona nešto da kaže, ali evo...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ovdje govorimo o Mišljenju Komisije, ali evo i Sefer se javio. Ako hoćete da Vi prvi govorite, nije problem.

REMZIJA KADRIĆ:

Evo poslije, mislim, bilo bi korektno da Sefer kao predlagač zakona kaže nešto o ovome, pa ću ja.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Sefer Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Pa ja ću vrlo kratko pošto sam o ovom zakonu, mislim, dovoljno govorio i ovdje u Parlamentu i na Komisiji. Na Komisiji, vi znate kakva je situacija bila, dakle šest članova su bila *za*, dva *protiv*, i to su bili više pod uticajem i utiskom onog što je bio stav Ministarstva. Ja tvrdim da Ministarstvo i Vijeće ministara nisu dovoljno ovaj problem izučili. Mislim da ima dovoljno prostora da se ovaj problem riješi na jedan human i korektan način. Mislim da ovaj parlament duguje tim ljudima koji su 20 godina u uniformi i čiji radni staž je između 25 i 30 godina radnog staža i mislim da nemamo pravo na takav način, tako grubo, jednostrano ih staviti, šutnuti ih na ulicu bez pokušaja traženja rješenja. Moj pokušaj sa ovim zakonom i prihvatanjem skraćenog postupka je bio samo poziv parlamentarcima da zajedničkim snagama iznađemo jedno humano rješenje koje će riješiti problem ovih 2.200 ljudi. I mislim, nije samo pitanje 2.200 ljudi, pitanje je principa i odnosa prema pripadnicima Oružanih snaga i prema onome što bi mi trebali poštivati i uvažavati.

Ja pozivam Parlament da odbije Mišljenje Komisije, da ga ponovo vrati na razmatranje i da zajednički nađemo rješenje za ove ljude. Tvrdim da ... ovo rješenje neće ni zaustaviti BiH prema NATO-u niti će bilo šta uticati na naš ubrzani ili sporiji put u NATO-u. Mi znamo svi ovdje da put u NATO zavisi od mnogo faktora, a ne samo od ovih 2.000 ljudi, i da trebamo se svi uključiti da nađemo rješenje za ovaj problem.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Niko Lozančić. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedatelju.

Dame i gospodo zastupnici, uvaženi članovi Vijeća ministara, uvaženi gosti, evo mi danas imamo pred sobom jedan prijedlog jedne simbolične izmjene jednog od reformskih zakona

koji su donošeni u proteklih nekoliko godina i imamo stajalište Vijeća ministara i imamo stajalište našeg nadležnog povjerenstva koje se protivi izmjenama tog zakona. Meni je žao što danas ovdje nemamo ministra obrane da još jedanput ponovi razloge zbog kojih se nadležno ministarstvo, pa onda slijedom toga Vijeće ministara, pa vjerovatno slijedom toga i naše nadležno povjerenstvo – rukovodilo kada su se izjasnili da su protiv izmjena ovog zakona, a podsjetit ću, jer sam to već kroz zastupničko pitanje aktuelizirao na početku ove sjednice, da su kao razloge naveli da bi donošenjem ovog zakona trebala dodatna finansijska sredstva i da bi eventualno prihvatanjem ovih izmjena bio usporen naš put ka NATO integracijama.

Da su makar smislili kakvo pametnije obrazloženje pa da ga makar mi ovdje možemo progutati, lijepo bi bilo. Ja moram reći da se ja kao predstavnik jedne od političkih stranaka koja podržava ovaj sastav Vijeća ministara stidim zbog ovakvog stava Vijeća ministara i zbog ovakvog stava nadležnog ministarstva. Mi ovdje imamo situaciju u kojoj ova država treba preko 2.000, pa da ja sad ne govorim precizan broj, nadam se da ću taj broj dobiti pa ću možda i onda imati prilike govoriti konkretnije o tome, preko 2.000 ljudi koji su uposlenici, pripadnici Oružanih snaga BiH – ove godine planski se šalje na cestu. Znači, iz pozicije nekoga ko danas ima kruha, šalje ga u poziciju da sutra nema kruha. I sve priče, ali uistinu su samo priče, ja bih volio argumentaciju za to, kako postoji program ovaj, program onaj, kako ti ljudi jedva čekaju samo da ih neko pusti, samo da ih pusti da oni izađu iz tih Oružanih snaga i njima će tek onda procvjetati ruže i sva dobrota ovog svijeta će im se staviti na raspolaganju.

Radi podsjećanja, u članku 184. ovog zakona čija odredba se ne mijenja ali, radi podsjećanja, se kaže, reklo se tada 2005. godine da će osobe na službi u entitetskim vojskama postati osobe na službi u Oružanim snagama BiH. I tad se ovom odredbom ovih 2.000 ljudi i nešto prevarilo, ova država ih prevarila. Jer iz stalne službe u entitetskim vojskama prevela ih u privremenu ugovornu službu u Oružanim snagama na dvije-tri godine, pa onda ministar ko nekad može procijeniti da oni mogu ostati i duže, a nekad evo kao što sad neće da procijeni da oni mogu ostati duže. Da ih nismo tako prevarili, oni bi pred sudovima ove zemlje mogli tražiti zaštitu svojih prava iz radnog odnosa i vjerovatno ih ne bi mogli ovako poslati, morali bi izmisliti nekakve malo jače argumente. Priča da su oni, ako bi ostali ne daj Bože u Oružanim snagama, smetnja ili usporavanje reformskog procesa u Oružanim snagama, odnosno smetnja ka našem ubrzanom pristupanju NATO-u, je bezobrazna zamjena teza (ne znam ljepši izraz, moram reći ja se ispričavam ako koristim neprimjerene izraze). A ljudi u Ministarstvu i u Vijeću ministara hoće da nam kažu sad kako su kompletne službe u Ministarstvu već odavno osposobljene za NATO, kako su one savršenije od onih koje su već u NATO-u, kako su nam generali, pukovnici i brigadiri završili sve NATO škole i oni su super, i svi dočasnici i časnici, a eto samo nisu vojnici. Možete misliti, i to je još jedan pokazatelj po onome da se na najtanjem uvijek lome kola, da na najtanjoj karici lanac puca. Ali mislim da stvarno nema smisla, znači stvarno nema smisla.

Dalje, u tom zakonu, i to je ovo što je uvaženi kolega predložio da se promijeni, ja sam mislio da će makar to biti prihvaćeno. Znači makar to, pa evo da budem pošten, nisam bio siguran čak hoće li i to riješiti sudbinu ovih ljudi. Znači nisam bio siguran, ali dalo bi nekakve nade da se to želi riješiti. Radi se o jednoj ko slučajnoj grešci, pa tamo u članku 101. kaže da djelatni vojnik može biti u Oružanim snagama do navršanih 35 godina starosti. A u narednom članku 102. čija se izmjena predlaže ovim prijedlogom izmjena zakona se kaže da će nakon

prestanka djelatne vojne službe isti postati pripadnik pričuvnog sastava. I to je, znači ja razumijevam, odmah znači istog trenutka kad bude otpušten iz djelatne službe, on odmah prelazi u pričuvu i ima ista prava u smislu socijalnih primanja i davanja kao i u aktivnoj djelatnoj službi, pa makar sa tog aspekta ljudi ne bi bili oštećeni. Imali smo profesionalne vojnike, djelatnike do 35 godina, imali smo pričuvu gdje bi i ovi ljudi, koji su po 15, 16 i 18 godina u vojsci, bili zbrinuti socijalno i ja mislim da bismo tad mogli reći - e, ovo je način kako mi idemo ubrzanim koracima prema NATO integracijama, ali istovremeno vodimo računa o ljudima. Znači, ne ponašamo se prema njima kao da su, ne znam, da ne kažem neki ružan termin.

U tom članku 102., da bude čudo, možda greška, ne znam ni ja, ali interesantno, kaže se da i u toj pričuvnoj službi ne može biti onaj ko je stariji od 35 godina. I vidite, do 35 bude u djelatnoj, a i u ovoj pričuvnoj ko mogao bi nakon te djelatne ali ne može jer ima 35 godina. Nelogična stvar. Ja moram reći nelogična stvar. Šta god, koliko god neko uvjeravao, možda je, jutros smo oko jednog zakona pričali, možda je neka tehnička greška. Ali, ako je tehnička greška a dovodi u pitanje sudbinu ovolikog broja ljudi, onda je stvarno previše.

I ima još nešto, i kad bi sad bilo moguće da mi njih odmah nakon djelatne službe uputimo u tu pričuvnu službu, ne znam gdje bi ih uputili, jer mi te pričuvne službe uopšte nemamo. Znači iako je zakon donesen prije pet godina, znači ona nikad nije uspostavljena. Što nije uspostavljena, ja pojma nemam. Znači ja ne znam. I umjesto da su svi oni koji su do sada bili na dužnostima u Ministarstvu obrane na visokim časničkim dužnostima u Oružanim snagama BiH vodili računa o ovome i da su ovdje pred nas došli sa korektnim rješenjima koja će omogućiti ubrzanje procesa euroatlantskih integracija BiH, osiguranje dalje reforme Oružanih snaga, ali i rješavanje socijalnog statusa onih kojima stvarno nema niko pravo da se poigrava nakon što je od njih za ovih proteklih 18 godina dobio sve – oni su dali što su mogli dati?! Imaju nesreću pa su ostali živi ili nisu invalidi. To je njihova nesreća. Jer da kojim slučajem su jedno od tog dvoga, bili bi zbrinuti na drugi način, a to je poruka.

Ja mislim da mi danas, jer je vrijeme iscurilo, znači ako odbijemo ovaj izvještaj, mi ćemo nastaviti agoniju. Znači mi ćemo nastaviti agoniju pa ćemo opet za, ne znam ni ja, sljedećih 15 dana ponovo raspravljati pa će ponovo dobiti negativan izvještaj, pa ćemo ponovo itd. Mi u biti nemamo u ovom trenutku rješenja. Ja ću zato danas, ovo želim glasno reći, znači zato ću danas podržati ovaj izvještaj negativan; rekao sam da sam apsolutno protiv njega samo da bi sebi stvorio mogućnost da već za narednu sjednicu predložim zakon, ali malo opširniji, uvaženi kolega, od ovoga što ste vi predložili, i to po članku 127., i ponavljat ću ga dokle god sjedim u ovom parlamentu i dokle god nekakav saziv ovog parlamenta ne usvoji takav zakon. Znači ovo jeste pitanje na kojemu svako od nas neka preispita sebe, svoj moralni i svaki drugi dignitet, ako želi uistinu da evo možemo svijetla obraza pogledati svakom čovjeku i svakom građaninu ove zemlje.

Znači zbog toga i vas ostale pozivam da danas prihvatimo Mišljenje i da srušimo ovaj zakon, a da već za narednu sjednicu, otvoren sam, ko god hoće od kolega da zajednički napravimo taj prijedlog, da ga zajednički napravimo. Jer mi smo u ovom zakonu odlično zbrinuli i pobrinuli se i za generale i za sve dobrigadire, a za one najtanje evo ovako smo se pobrinuli. Ja mislim da to treba ispraviti u zakonu.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Dozvolite samo jedno obavještenje, naravno ujedno i pozdravljam, raspravi o ovoj tački dnevnog reda prisustvuju gospoda Cicović Milan, Đaković Stanko, Mustajbegović Semir i Zec Sead, dakle predstavnici otpuštenih vojnika, veterana Oružanih snaga. Dobro došli.

NIKO LOZANČIĆ:

Replika, uvaženi zastupnik Lazar Prodanović.

LAZAR PRODANOVIĆ:

Gospodine zamjenike predsjedavajućeg, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani gosti, moja replika se odnosi na izlaganje gospodina Sefera Halilovića. Zapravo želim reći da je ovo mišljenje nakon ove njegove rasprave, Vi ste, gospodine zamjenike predsjedavajućeg, učestvovali i mislim da ste dali doprinos u tom smislu da treba biti potpuno jasno, uz svo uvažavanje socijalne komponente koja je prisutna, mi ne treba da dezinformišemo niti da zaludujemo bosanskohercegovačku javnost. BiH ako želi put prema NATO-u, mi parlamentarci danas ne možemo usvojiti prijedlog ovakvog zakona. Ja mislim, najprije smatram da je neko iz Ministarstva odbrane morao biti ovdje, bilo zamjenik ili ministar koji bi objasnili, potupno je jasno da jedan od ključnih zahtjeva za MAP je između ostalog da pripadnici, odnosno vojnici u Oružanim snagama BiH ne mogu biti stariji od 35 godina. A ni u staroj Grčkoj vojnik nije mogao biti stariji od 35 godina. Mislim, to se može nekom sviditi ili ne, mi možemo sad reći da hoćemo tri hiljade vojnika, hoćemo, uredu, ali mi idemo korak nazad u reformi odbrane kao jednoj od najznačajnijih ... reformi koje su u BiH provedene poslije uspostavljanja Dejtonskog mirovnog sporazuma. I ja mislim da je ključno pitanje ovo što ste Vi, zamjenike predsjedavajućeg, rekli: BiH za ove vojnike kojima prestaje služba u Oružanim snagama BiH mora naći način zbrinjavanja. Ne može njima po ovom predlogu, ako su bili pripadnici oružanih vojski u BiH, trajati služba ... do sticanja uslova za penziju. To ne postoji niti u jednoj članici NATO pakta, takav status. Ključno pitanje je može li BiH ovog momenta obezbjediti 10 ili 8, ili ne znam ni ja, koliko miliona za socijalno zbrinjavanje ovih kategorija i, normalno, dalji postupak uz sve ovo, uz svo uvažavanje njihovog doprinosa i bilo čega. Dakle, u tom smislu ja mislim da je ovaj zakon dobar, ako ga u javnosti ovako predstavimo, ali on je nemoguć ako želimo iskreno da imamo opredjeljenje o reformi Oružanih snaga na putu članstva BiH u NATO pakt. Treba otvoreno reći i treba jasno reći, treba neko iz Ministarstva ovdje da izađe i da kaže koje su primjedbe bile na prethodno apliciranje BiH za MAP, između ostalog.

Hvala.

DRUGI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
BERIZ BELKIĆ:

Replika, gospodin Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Više, više, da pojasnim ... da ne bude nikakvih dilema. Ja mislim da ja ne želim ovim pitanjem manipulirati. Znači, ne bih volio da me iko doživi na takav način i da na mucu ovih ljudi skupljam neke jeftine političke poene. Znači, jednostavno to odbacujem. Ali ja sam sjedio, evo ima nekih ovdje koji su sjedili na Butmiru u bazi NATO-a, EUFOR-a, EUPM-a, ne znam više ni ja kako se zove, u tzv. butmirskom procesu, znači bio sam tamo. I slušao sam one koji su došli da razgovaraju s nama i koji su nam ponudili između ostalog ubrzan put ka NATO-u i nisu ni jednog trenutka spomenuli ni jednog ovog vojnika. Pominjali su neke druge stvari do kojih mi nažalost ne možemo još uvijek doći, a to nema blage veze s njima. Znači, nisu, nemojmo, nemojmo kretati od njih u ispunjavanju uvjeta. Ja se slažem da ćemo mi trebati doći do toga i ja jesam zato da mi imamo u djelatnoj vojnoj službi ovo o čemu kolega govori: vojnika do 35 godina. Ali ne možemo dočekati samo da ih šaljemo na cestu, a nemamo nikakvog rješenja za njih. Znači, pa makar to bilo evo ovo što vi govorite, ili to bila pričuva koju još uvijek nismo uspostavili jer je nema, a mislim da u njoj nije problem i preko 35 godina starosti da budu ljudi i itd. Znači, ali nemojmo, to je ono što mene najviše smeta u ovom stajalištu Vijeća ministara, svi ljudi u Vijeću ministara i svi vi ovdje znate koji su ključni razlozi zašto mi ne idemo ubrzanije u NATO. Ali to sigurno, sigurno, ponavljam po stoti put, nije ovih dvije tisuće vojnika koji su evo sad da kažem još jedanput ... ostali u statusu vojnika, jer nisu imali da ih ko progura za dočasnički i časnički čin pa da mogu imati i druge neke uvjete, nažalost, ali i to je stanje o kome mi nekad trebamo početi razgovarati.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Momčilo Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Moram reći da prije ove sjednice sam imao nekoliko telefonskih poziva od ovih ljudi koji su izrazili želju znači da podržim ovaj prijedlog zakona, odnosno da ne podržim negativan izvještaj ove komisije.

Ja sam, pošto nisam član ove komisije, a moram biti iskren i nisam stručnjak u ovoj oblasti, odnosno nisam kod kuće kad se radi o ovoj oblasti, jedino što sam mogao: mogao sam da pročitam Izvještaj Komisije i da vidim da ... nije prihvaćen Prijedlog zakona, ... principi Prijedloga zakona, sa sledećim obrazloženjem: 'Ministarstvo odbrane duži vremenski period radi na rješavanju problema tranzicije personala u Oružanim snagama BiH, o čemu je kontinuirano izvještavalo i Predsjedništvo BiH, Savjet ministara i Parlamentarnu skupštinu. Ministarstvo odbrane pravovremeno', podvlačim *pravovremeno*, 'je prepoznalo problem radnog zbrinjavanja personala koji će biti otpušteni iz profesionalne vojne službe tokom 2010. godine i preuzelo brojne konkretne mjere iz svoje nadležnosti za njegovo rješavanje.'

Molim vas, sad bih ja trebao, ovo što sam pročitao, da pitam ministra odbrane: Šta znači ovo prvo *pravovremeno da su preduzeti svi koraci*, znači šta to znači? I ako jeste sve

pravovremeno preduzeto, onda otkud nam problem? Kako to da imamo problem, ako smo sve uradili da ga nemamo? Naravno, podvlačim ponovo ovo *pravovremeno*.

Vidite, prijedlog predsjedavajućeg, odnosno zamjenika predsjedavajućeg da mi prihvatimo izvještaj, pa onda oborimo ovaj zakon, kako bi on ili bilo ko drugi predložio na sledećoj sjednici sledeći zakon, koji opet Zajednička komisija neće prihvatiti, čije principe Zajednička komisija neće prihvatiti – dovodi nas u poziciju u kojoj smo već danas. To je dakle samo novo vrijeme da bi došli u istu poziciju. Ja mislim da mi danas ne bismo se trebali uopšte izjašnjavati o ovome izvještaju, jer ni u jednoj varijanti kako god se izjasnili ne ide u korist ljudi čiji problem trebamo riješiti. Ne bih ovako govorio da imamo ovdje ministra odbrane ili nekog iz Ministarstva odbrane. Tražio bih da konkretno ovdje kažu šta je poduzeto i cijenio bih i ja kao poslanik da li je to što je poduzeto dovoljno ili nije.

Drugo što mi nije ovdje jasno: neko je pomenuo neki stav Savjeta ministara. Ja nisam dobio, odnosno nemam nikakav stav Savjeta ministara, ne znam da li su članovi ove komisije možda dobili stav, a mi ostali poslanici nismo. Dakle, ja nemam nikakav stav Savjeta ministara o ovom pitanju ili smo ga svi dobili, ali evo ja ga nisam, nisam znači u ovim mojim materijalima uočio. Dakle, ja nemam taj stav Savjeta ministara i bilo bi dobro da neko ispred Komisije za odbranu pojasni malo Izvještaj Komisije. Posebno bi bilo dobro da ako ima neko od članova Komisije ovdje koji je bio protiv ovoga znači i koji spada u ovu grupu onih koji su protiv da kaže šta je to, kad već nema od Ministarstva: Šta je to Ministarstvo poduzelo, šta je Komisija imala pred sobom na uvid da može donijeti ovakvu konstataciju? Ja se bojim da bez nekih dodatnih informacija danas nisam u mogućnosti da se izjasnim na način da ljudima pomognem, a da pri tome ne napravim neki drugi problem.

I zato bih predložio da mi danas obavimo raspravu, ali da je ne završimo na ovoj sjednici, nego pošto imamo već za sedam dana sledeću redovnu sjednicu, da dotle obezbijedimo prisustvo znači iz Ministarstva odbrane ministra i isključivo ministra, a nikakvih zamjenika, a on neka onda ovlasti. Ako ne može on ko će biti prisutan i ko može sa punim kapacitetom govoriti o ovom pitanju: da nam objasni šta je sve urađeno, a šta nije urađeno a moglo se uraditi. I drugo, ako nije ovo prihvatljivo, šta je prihvatljivo da riješimo problem? Znači, koje su mjere prihvatljive da riješimo problem? Ja ne mislim da ljudi trebaju biti ... socijalna kategorija. Dakle, ako možemo neko rješenje naći, ja sam zato da ga nađemo, a mislim da danas, ja bar danas nisam u mogućnosti bez Ministarstva odbrane da, neću reći, pomognem ljudima, al' evo da se izjasnim o zakonu ko će pomoći, šta će pomoć biti. Ja, ja nisam siguran ni u ovoj diskusiji, niti mogu otkriti iz ovog što imam ovdje pred sobom.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Novakoviću.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Dakle, kratko je, samo ću nastaviti ovo ... što je pročitao poslanik Novaković. Dakle, u Izvještaju Komisije stoji: 'Predstavlja brojne i konkretne mjere iz svoje nadležnosti', govori se o Ministarstvu odbrane za njihovo rješavanje, (tu stoji zarez), 'te je preduzelo inicijative prema drugim nadležnim institucijama u istom smislu.'

Dakle, zaista ovdje bi bilo korektno i potrebno prisustvo ministra odbrane da on objasni ove sve aktivnosti koje je njegovo ministarstvo preduzelo, šta je to preduzelo, koje je mjere preduzelo itd. da bi mi mogli imati ovdje jedan kompletan izvještaj u tom smislu. Mi imamo ovdje, ima ovdje Mišljenje Ministarstva odbrane. Zaista mislim da je to u najmanju ruku nekorekto ... Mišljenje Ministarstva odbrane, ono je trebalo bar i ovaj dio da, trebali su reći ovo, ovaj dio o čemu je govorio, o čemu se govori u Izvještaju, oni samo dvije rečenice spominju, kaže da 'ovaj predloženi zakon ne korespondira sa konceptom profesionalnog sastava Oružanih snaga BiH' i u stavu (2) kaže 'jer predloženi zakon favorizira određenu skupinu' itd. Mislim da je to jedno šturo mišljenje koje je zaista nedovoljno, neću da kažem neodgovorno, ali mislim da u svemu ovome zaista bi trebali da imamo jedno cjelovito viđenje, mišljenje ovdje, izvještaj Ministarstva odbrane šta su to sve uradili da se rješavaju ovi problemi. I iz tih razloga podržavam ovo ... o čemu je govorio Novaković, pogotovo o čemu je govorio uvaženi zamjenik predsjedavajućeg Lozančić.

Zahvaljujem se.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Kadriću.

A repliku ima uvaženi zastupnik Sefer Halilović.

SEFER HALILOVIĆ:

Ja nisam mislio da je potrebno da neke stvari ovdje kažem koje sam kazao, ali ja ću ih danas još jedanput ponoviti. Stav Vijeća ministara i posebno Ministarstva odbrane je u najmanju ruku bezobrazan, jer oni su za ovaj problem, ovaj problem nije od juče, ovaj problem traje više od skoro dvije godine, dvije godine pratimo mi ove vojnike, ove mučenike kako se šetaju između Predsjedništva, Ministarstva odbrane i Parlamenta, lobiraju, traže ljudi spas, traže rješenje. Ministarstvo odbrane je to posmatralo kao da se radi o pripadnicima vojske Albanije, a ne BiH. Na takav se način ponašalo i Ministarstvo odbrane i Vijeće ministara, samo prepisalo tu crtu i dalo i uvalilo nama ovdje u Parlamentu ... mi to ne možemo. Da su htjeli, ovo bi bilo riješeno davno i mi danas ovaj problem u Parlamentu ne bi imali. Preko 500 podoficira ima uslove za penziju, mogli su 500 njih penzionisati i ovih 500 ljudi unaprijediti u viši čin. Al' očigledno, ljudi nisu imali dobre veze, mogli su prošle godine, samo u toku prošle godine 700 ljudi novih su primili, vjerovatno po partijskoj, stranačkoj, rodbinskoj, jaranskoj ili drugoj podobnosti, građanskih lica u armiji, nisu njih primili, primili su nova lica. Moglo je, moglo se iznaći još načina da ... predlože ... ovom parlamentu, ne da mi ovdje tražimo i da se raspitujemo. Mogli su

naći načina da se ima, oni ljudi imaju uslove da se aktivira ona uredba sa zakonskom snagom 20, 40 godina, oni imaju svi preko 20 godina radnog staža. Da se aktivira u ovom slučaju, ja govorim samo o ovom slučaju i o ovoj grupi pripadnika Oružanih snaga. Jer su to ljudi koji su 20 godina u uniformi, nakon toga neka vrijede sve starosne granice za njih, za njih moram naći rješenje. Ovaj parlament ima načina da to riješi i svako odlaganje je samo razvlačenje pameti.

Starosna granica o kojoj je doktor govorio je ... u nekim državama 45 godina... Mi ovdje ratom, mi smo ovdje gledali smo matore vojnike iz Španije, iz Slovenije 45 godina, u Hrvatskoj je 45 godina starosna granica, u Srbiji je 45 godina starosna granica. Dakle, postoji rezervni sastav, postoji aktivni sastav, postoji Državna granična služba, postoji još stotine načina, da ne pretjeramo, deset načina dobrih da se ovo pitanje riješi. I ja vas molim zaista, dajte, ako to, ako Ministarstvo odbrane na ovako brutalan način šuta 2 200 ljudi na ulicu, ako Vijeće ministara na ovakav način se odnosi prema tim ljudima, onda nemamo mi pravo. Evo vam 2000 glasova kome god hoćete, samo riješite ovaj problem. Ja sam ovo u zadnji čas stavio na sto, zato što sam vidio da niko neće.

I posljednja stvar u ovoj replici, pošto mi je vrijeme za repliku već isteko. Ja vas molim nemojte se ponašati dvolično: na Komisiji za odbranu i sigurnost predstavnici bošnjačkog i hrvatskog naroda su glasali *za*, predstavnici srpskog naroda *protiv*. Ministar odbrane je iz reda bošnjačkog naroda. Dakle, ovdje nešto nije uredu, ovdje nešto ne štima. Mi se ovdje igramo skrivalice, ministar odbrane izvršava jednu politiku, poslanici glasaju drugačije, iz Vijeće ministara dolazi treće itd. I ovo nema veze sa ulaskom Bosne u NATO pakt. Svi mi ovdje znamo da od ove 2 200 ljudi ne zavisi ulazak u NATO pakt, od mnogo drugih faktora zavisi ulazak u NATO pakt, njih neće niko ni pomenuti.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Salko Sokolović.

SALKO SOKOLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Evo upravo gospodin Halilović je rekao par stvari koje sam htio da kažem u uvodu. A Vi ste uzeli moju kompletnu diskusiju, jel. Šta hoću reći? Želim da podržim stav ovog parlamenta da se nađe rješenje za ove ljude, ja sam to govorio i prošli put, kad smo imali tačku dnevnog reda: uvrštavanje ovog zahtjeva u dnevni red. I evo hoću još jednom da ponovim za one koji ili ne čitaju ili se dovoljno ne informišu, znači nije NATO standard 35 godina, ko god to kaže pogrešno je informisan. Znači, imamo zakone o oružanim snagama u susjedstvu, tražite po internetima, pročitajte i vidjet ćete koje su to godine, 40 i 45 godina, to je jedna stvar.

Druga stvar, ja nisam onaj veliki političar pa ja ne gledam previše gore, znači ja želim da rješavam one stvari ovog sitnog naroda. Jer šta se ovdje desilo, u Izvještaju Komisije kaže se da se ima selektivan pristup, favorizuju se određene grupe ljudi, jer ovi koji su ranije otišli nisu dobili ništa. A onda, ja ne znam u RS, ali na prostoru Federacije skupe se generali, uredba, hajmo u penziju, skupe se komandanti bataljona, brigada, načelnici štabova, hajmo u penziju. Penzije po povoljnim uslovima, evo rekao je zamjenik predsjedavajućeg malopre kako je to iz federalnog u državni status otišlo inače kroz zakonsku proceduru i ostane onda ova sitna raja o kojoj više niko neće da brine. Ta sitna raja, narodski rečeno, ima svoju porodicu, ima znači unutar te porodice ženu, djecu, roditelje, uglavnom su oni sa kojima sam ja razgovarao jedini hranioci porodice. Oni imaju natovarene na sebe kredite i oni su žiranti, a problem žiranata se počeo aktuelizirati i vjerovatno će doći i u ove poslaničke klupe. I sad jednostavno te ljude treba prepustiti ulici da bi došli neki drugi. Što hoću da kažem, imaju obezbijedena sredstva, daj da riješimo status ovim ljudima, pa onda neka polako ulaze mlađe kategorije u ovo i ovdje i jeste precizirano da je to 1. januar 2006. godine, znači upravo ona boračka populacija.

Prije nego što nastavim dalje, zamolio bih da ovdje samo znači treba naći rješenje bez obzira ko to predlaže. Ako je rješenje danas da prihvatimo stav Komisije pa da to dalje razmatramo, ja ga prihvatom. Al' evo, pošto konkretno govorimo o zakonskom rješenju gospodina Halilovića, mene interesuje samo da li je ovdje napravljena jedna greška ili ja dobro nisam razumio da je i član 1. namijenjena izmjena u osnovnom zakonu u članu 101. i logično da je ovo jedna tehnička greška, je li tako. Znači ... član 1. treba da kaže da se u Zakonu o Oružanim snagama u članu 101. stav (2) a onda član 102. veže se za član 102. E, šta hoću da kažem? Znači, Komisija koja je ovo razmatrala trebala je primijetiti ovu tehničku grešku pa je unijeti ovdje u ovo svoje mišljenje. Što hoću da kažem? Da možda ljudi nisu ni čitali, a razmatrali su neke stvari. Što se tiče i da izbijemo te više dileme oko toga jel to NATO standard ili nije NATO standard, ono što ja znam, a potudio sam se da saznam: NATO standard znači opremljenost i obučenost, a ono što ova vojska koja treba da izađe, ustvari, da joj prestane radno-pravni status, osim te opremljenosti i obučenosti, ima ono što neke druge vojske nemaju, a oni su preživili rat, oni su preživili pucanje jedni u druge, a eto danas su zajedno, hvala Bogu. Oni su sposobni da se ponašaju u uslovima oružanog konflikta daleko kvalitetnije od onih koji sada dolaze, što znači da se oni u jednom vremenskom periodu, evo dok se ne riješi njihov status, možda mogu i kroz ove mirovne misije angažovati itd.

Samo ovdje nešto da pogledam. Evo, i ako hoćemo da analiziramo kompletan ovaj prijedlog gospodina Halilovića, pa evo ne interesuje nas u ovom momentu član 1., hoćemo član 2. Stvarno je, ovo što je maloprije govorio gospodin Lozančić, napravljena sigurna kolizija, jer mi je neshvatljivo, neshvatljivo mi je da vojnici ... od (1) do (4) u članu 101. '15 godina najduže do 35 godina', a isto to kaže i za rezervni sastav: 'najduže je do 35 godina', a u stavu (1) član 102. 'Služba u rezervnom sastavu počinje nakon prestanka profesionalne vojne službe'. Znači, faktički ti profesionalni vojnici ne mogu doći do ovog rezervnog sastava, jer je ograničeno godinama. I neminovna je promjena ovoga člana, htjeli mi to danas ili sutra uraditi, da bi stvorili prostor da taj zakon ima svoju prohodnost, da iz profesionalnog sastava vojska prelazi u rezervni ... sastav. Mislim da je to u ovom momentu jedan značajan momenat u kome mi možemo pomoći ovim ljudima.

Ja apelujem ovdje na sve poslanike da ne zaborave za koga su građani glasali, zbog čega sjedimo danas ovdje, pa između ostalog i da rješavamo ovakve probleme. Jer evo pokušavam da ne ponavljam stvari koje su do sad rečene, ali evo želim još jednom da ih istaknem. Kaže: 'Članovi Komisije', što se tiče mišljenja ove komisije, 'su glasali protiv prihvatanja principa Prijedloga zakona. Mišljenja su da Ministarstvo odbrane duži vremenski period radi na rješavanju problema tranzicije personala, o čemu je kontinuirano izvještavano Predsjedništvo, Vijeće ministara i Parlamentarna skupština.' Za mog mandata ovdje jednom je bio ovaj izvještaj vizavi toga. Ali mi nismo vidjeli konkretno rješenje, ja ne volim magle u životu, ja sam čovjek koji je pragmatičan. Znači, ako ovi ljudi odlaze, a mi nudimo rješenje, onda moramo tačno vidjeti kakvo je to rješenje. Ako je ono u magli, ako ono nema ... blizinu po kojoj mi možemo prepoznati da je to rješenje za ove ljude i da oni neće izaći na ulicu, onda ja takva razmišljanja na kraju krajeva ne mogu i ne želim ... da podržim.

Mislim da bi prioritetno mi danas trebali ovdje odbiti ovaj prijedlog, odbiti Mišljenje Komisije, zadržati i dalje ovaj zakon u životu i u ovome periodu koji je pred nama tražiti određena rješenja, ili da usvojimo ovaj zakon u narednom periodu kroz parlamentarnu proceduru, ili da vidimo nešto što je rješenje za ove ljude a dolazi iz Ministarstva odbrane, dolazi iz Vijeća ministara i sa čim, evo na kraju krajeva, možemo biti mi zadovoljni i moći, jel', ako to bude u parlamentarnoj proceduri, podići ruku i reći da smo uradili nešto što je moralno u ovom momentu. Za mene je ovo jedno moralno pitanje i evo još jednom ponavljam, govorim o onim ljudima koji su iznijeli teret rata zajedno s nama, govorim o onim ljudima koje su oni koji su ih trebali predstavljati i koji su trebali brinuti o njima zaboravili zbrinjavajući sebe, a njih ostavili jednostavno evo da mi ovdje u parlamentarnoj proceduri pokažemo svoju moralnu karakteristiku.

Hvala, gospodine predsjedavajući.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Prije nego što dam riječ narednom zastupniku, samo da vrlo jednostavno kažem, pošto mi se čini da kod jednog broja zastupnika postoje dileme, znači oko procedura itd. da pojašnjenja mislim da neće biti viška. Mi danas možemo samo dvije stvari uraditi, možemo prihvatiti Mišljenje Povjerenstva i time ovaj zakon pada ili ga možemo vratiti, znači ne prihvatiti Mišljenje Povjerenstva pa vratiti ponovo u Povjerenstvo, pa ponovo za sedam dana dobiti ili za 15 zakon u prvom čitanju u istoj formi. Znači, ovo samo želim pojasniti šta su varijante, da znamo svi i kad predlažemo rješenja i kad evo se budemo opredjeljivali o rješenjima o čemu se opredjeljujemo.

Sljedeći je uvaženi zastupnik Zlatko Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Zahvaljujem Vam se, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, mi smo danas došli u situaciju da praktično šta god da zaključimo teško da će nam vjerovati ljudi o kojima se radi, s pravom. Da pustimo za trenutak činjenicu, gospodo iz Kolegija, što ste dozvolili da mi o ovome raspravljamo bez prisustva

Vijeća ministara, bez prisustva i predsjednika Vijeća ministara i njegovih zamjenika i ministra odbrane. To jednostavno je neprihvatljivo ali, što kažu, ja nisam u prilici da bilo koga od njih pozovem ovdje da dođe i da to mora da uradi. A ovdje vas trojica da ste kojim slučajem u dogovoru s onim, ako vi ne možete, vi imate bar prilike da ljude koji njih mogu ovdje pozvati da ih obezbijede ovdje, ali šta je tu je.

Mi smo se nažalost sveli sada na dvije opcije, kao što ste vi rekli, jedna je da prihvatimo Mišljenje Komisije i, kao što je rekao kolega Lozančić, da vjerujemo da će on, kako reče, do kraja ovog mandata insistirati na tome da se stvar riješi. Bojim se da insistiranje na kraju mandata neće riješiti problem tih ljudi, jer do kraja mandata svi će oni praktično ostati na ulici. I oni ništa od toga nemaju što neko ovdje preuzme obavezu da će to rješavati, oni ne traže da neko rješava, ustvari, oni ovdje traže da se to riješi zato što godinama je to rješavano i nije riješeno.

Druga mogućnost je, kao što ste rekli, da se odbije ovo izvješće i da se ono vrati ponovo u Komisiju i da se ovaj zakon proba nekako, modificiran ili sličan, sa istim ciljevima na mišiće ovdje progurati. Da budemo jasni, pošto ovo što ste vi rekli, ova dva stava, oni dolaze iz dvije bitne stranke iz Vijeća ministara, jedna od te dvije stranke ima ministra odbrane, a druga ima ministra finansija. I kad bi to što vi govorite, ovo što ovdje ste u Komisiji radili, kad bi to bilo opšte mjesto onome kome vi politički odgovarate, ne bi se došlo u ovu situaciju. Ovdje se stvorila jedna atmosfera u kojoj izgleda: neka je krivo Vijeće ministara, a ovaj parlament i naročito ljudi iz vladajuće većine nemaju ništa s tim. Ti su što kažu filmovi već viđeni. Ne može se ovdje izbjeći odgovornost Vijeća ministara za ovo; ako se vi kao parlamentarna većina ne slažete s Vijećem ministara, onda smijenite Vijeće ministara i smijenite ministra i vidjeli bi kako bi oni promijenili mišljenje. Ali ne, vi hoćete kao parlamentarci iz parlamentarne većine da ste se borili za prava, a ko biva kriv je Špirić i Selmo i ko biva ministar finansija. A, mislim, to su načini na koje su se stvari dosad rješavale. Ako hoćemo da testiramo ozbiljnost, ja predlažem, prvo, ja mislim da je bolje da mi za svaki slučaj odbijemo ovaj izvještaj ove komisije i da ovo ostane živo. Da budem vrlo jasan, mi, nas ovdje što ima koji dolaze iz kruga iz kojeg sam ja i koje, a ja sticajem okolnosti imam stranački stav pa sam dužan da ga iznesem, mi podržavamo ovaj zakon Sefera Halilovića. Dakle, podržavamo ga bez i jedne perke obijene i spremni smo mi da preuzmемо odgovornost. Hajte vi izglasajte taj zakon, a evo mi preuzimamo odgovornost. Kad se sve završi sa NATO-om, samo da to fali, mi ćemo vam ponuditi rješenje. Evo dakle, molim vas, sve uradimo za NATO, eto samo još ostao problem ove 2 300 ljudi, evo mi ćemo riješiti, evo. I nemojte se vi brinuti za NATO, uprite prstom u nas da smo mi odgovorni što nismo ušli u NATO ako dođe do toga, eto čisto, vrlo jednostavno. Dakle, nemojte da se krijemo iza NATO-a, odnosno, ako vi ste uvjereni u to da je to jedini problem, kad dođe dotle, mi ćemo ponuditi zakonsko rješenje koje će to riješiti i mi ćemo razgovarati sa ljudima iz NATO-a o tome. Nikakav problem nije. I uvjeren sam da ima bar jedan član Predsjedništva koji će s nama razgovarati o tome da to razgovaramo, i sa jednim članom Predsjedništva smo o tome razgovarali da je spreman dakle da bude učesnik u pregovorima s NATO-om. Sve je završeno samo je problem u ovih 2 300 ljudi.

Ja predlažem, gospodine predsjedavajući, dakle, a pazite i to što ste Vi obećali može se realizovati kroz odbijanje Izvješća. A Vi ponudite to bolje, što će također riješiti problem i nikakav problem, mi zaboravimo, Sefer povlači ovaj zakon, mi povlačimo našu podršku i prolazi to što je također rješenje. Pazite, mi nećemo da se to rješava, mi hoćemo da se to riješi. Dakle,

rješavanje nas ne interesuje. E sad, da bi ubrzali to, evo izvolite gospodo, ovdje vas ima: zadužuje se Vijeće ministara, dakle odbijemo ovo izvješće, što znači zakon je živ, Sefer, zadužuje se Vijeće ministara da za sedam dana izađe sa izmjenama ovog zakona koji će za period, mi im damo nalog šta da urade, koji će za period od tri godine obustaviti primjenu člana 102. koji se odnosi na starosnu granicu od 35 godina za pripadnike Armije Republike BiH, HVO-a i Vojske RS, te da pripreme program rješavanja ovog problema, odnosno ovih lica kroz rebalans budžeta, a odmah što treba: programe prekvalifikacije i programe prijema u druge državne institucije koje finansira budžet. Ima ovdje ljudi koji bi mnogo rađe bili u Državnoj graničnoj službi, koji bi bili u SIPA-i, koji bi obezbjeđivali nekoga tamo, jer kad te pratilac prati, nekog od ovih ljudi koga prati pratilac, može imati 36 godina. Ima tu obučenih ljudi, siguran sam da to mogu bolje raditi od ljudi koji su s ulice dovedeni ili s nekom familijom.

Ali pazite, ako hoćete da riješimo, evo tri godine, to je godina ove vlasti i od ovog svijeta bit će većina za dvije godine, ako Bog da, nema koja, neće Kinezi doći mjesto nas. Imaju obavezu koja je ovdje konsenzusom napravljena da se za tri godine ovo riješi. Za tri godine će neki ljudi otići u penziju, svako od njih ko želi da se školuje i da se doškoluje, prekvalifikuje, može da se uradi, donesemo zabranu da se primaju u bilo kakve državne institucije koje se finansiraju za početak iz budžeta BiH, damo preporuku za entitetske i kantonalne institucije da ne primaju nikoga ako nije dostavljen od Ministarstva odbrane da je na ovom spisku, da ima tu i tu kvalifikaciju, izvoli da ga primiš. To je rješenje problema. Dakle, prvo smo riješili radno-pravni status tih ljudi i onda kad dođe, kad to uradimo, kad dođe general NATO-a ili ambasador u ime NATO-a, kaže - sve je uredu, sutra ulazite, ali ima problem tih ljudi - a onda ćemo o tome razgovarati. Siguran sam da ćemo to riješiti sa prekvalifikacijom, jer da budem načisto, Sefer je bio ministar u Vladi Federacije 2001. godine kad je 10 hiljada vojnika Federacije, Vojske Federacije BiH, 10 hiljada zbog uslova ... i pregovore je o tome vodio Beriz također kao član Predsjedništva, kada je bio uslov da se dobije odgovarajući kredit za restrukturiranje zbog Partnerstva za mir, zbog ulaska u Partnerstvo za mir i zbog objedinjavanja tadašnje dvije vojske, tada je 10 hiljada vojnika dobilo otpremnine od po 10 hiljada maraka. I to je bilo opterećenje za federalni budžet 100 miliona maraka. Za tih 100 miliona maraka ti ljudi su mogli na ulici kupiti kompletne sertifikate koji su lansirani za 300 hiljada ljudi koji su ranije otišli. Dakle, može se kad postoji politička volja i kad postoji spremnost ljudi da riješe problem, a ne da glume da ga rješavaju. Ja ne kažem da je ovo najbolje rješenje što sam ja predložio. Dakle, što se nas tiče, ukoliko vi imate spremnost da podržite Seferov zakon, imate naše glasove. Ali ukoliko imate namjeru da rješavate to, mi vas nećemo podržati da rješavate to, osim da pokažete dobru volju, a mi vam nudimo da na ovaj način dakle održimo ovaj zakon živim, za sedam dana neka nam izađe ovdje Vijeće ministara i evo preuzmite obavezu. Pa recite da ćemo smijeniti tri čovjeka iz Vijeća ministara za ovo, samo premijera, samo ministra finansija, i samo ministra odbrane, oni će to riješiti za 5 minuta.

Dakle, sve što vam možemo pomoći da rješavamo da ovo riješimo, mi smo vam na raspolaganju, ali nismo spremni da budemo saučesnici u možda čak i ... nesvjesnom varanju ovih ljudi da se mi za njih brinemo i da mi rješavamo, a da ustvari se stvar završi onako kako je nažalost već riješena za nekih 300 ljudi koji su već otišli i koji praktično nemaju više nikakvih iluzija s kim imaju posla. Sigurno može ovo se riješiti na još puno načina, ali evo za početak mislim da bi ovakav zaključak danas i odbijanje ovog izvješća i držanje Seferovog zakona živim; ukoliko niste spremni, normalno, za nas je najprihvatljivije da ovaj parlament zaključi:

podržavamo Seferov zakon i šta nas briga za Vijeće ministara; i zadužujem da izađu sa rebalansom; ako ne, da se Komisija za odbranu i da se formira ovdje komisija koja će napraviti rebalans budžeta ukoliko je potrebno tako nešto uraditi. To nikakav nije problem samo ako ima političke volje. A ponavljam još jednom, ne možete vas pet političkih stranaka koji držite Vijeće ministara nas držati taocima i praviti nas ćoravim kraj očiju, kao vi bi riješili ali imate neke ministre s kojim nemate vi ništa. Jer to ministri ne bi uradili da vaše stranke nisu rekli da se tako uradi. Sve pod lažnom dilemom, eto ko biva, propast će NATO. A bez ovoga NATO taman stoji u Miljacki da nam uplovi Šesta flota, ako mi ovo riješimo.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Lozančić.

NIKO LOZANČIĆ:

Zadovoljstvo je ove rijetke trenutke Vaše nazočnosti u ovoj dvorani iskoristiti i čuti sve bisere i sva umijeća kako nastojite uistinu na jedan neprimjeren način zamjenjivati teze i govoriti i stavljati mi u usta ono što ja nisam ni rekao, ni pomislio, ni mislilo, ni riječju, niti bilo čim drugim. Stvarno, ... previše je, moram reći. Mi na svaku sjednicu, prvo ću odgovoriti što se tiče članova Kolegija, pozivamo prije svega sve zastupnike, ali eto neki dođu, neki ne dođu. Neki dođu kad stignu, neki ne dolaze nikako, i mi nemamo sankcija, mi ne možemo natjerati, mi na svaku sjednicu pozovemo i članove Vijeća ministara, i tu ste Vi nažalost u pravu. Znači, odmah da Vam kažem, ja za razliku od Vas hoću priznati i kad ste u pravu ..., za razliku od Vas koji niste u stanju ništa prihvatiti bez obzira koliko to bilo pozitivno, jer čim je od nekog drugog ne valja. Znači, Vi ste tu u pravu. I da smo mi prava vladajuća većina, to se slažem s Vama apsolutno, mi bi smijenili Vijeće ministara zbog ovoga. Nažalost, nismo, i tu se slažem s Vama. Znači, i tu se slažem s Vama.

Ali odgovorno ovdje ću reći da jedan od dužnosnika Ministarstva obrane, mislim konkretno na zamjenicu ministra obrane, po ovom pitanju ne provodi politiku HDZ BiH, to odgovorno tvrdim ovdje. I nemojte misliti da bih ja izašao ovako i pričao ovdje, jer ja znam da je ona kandidat HDZ-a BiH, znači ja to znam i da mi Vi ne kažete. Odgovorno tvrdim da ne provodi politiku HDZ-a BiH kad je ovo u pitanju. Ima li smisla evo vaditi nju iz konteksta kao zamjenicu, pa nju smijeniti kao poruku, evo možemo se i to dogovoriti. Znači, slažem se ja i to s Vama, pitanje je postoji li principijelna većina i za smjenu. I ja opet kažem, i na to sam ja spreman, znači da se razumijemo, znači ja sam i na to spreman, jer zbog ovoga bi uistinu trebao neko odgovarati.

Ali, kad sam rekao da sam ja spreman, samo da ne odugovlačimo, ja podržavam ovo rješenje, znači samo se plašim vremena, ovim ljudima je već vrijeme isteklo. Ja sam rekao: meni je žao što mi nismo prihvatili prijedlog da ovo bude po 127., znači žao mi je, ja u tom smislu govorim, ne da razvodnjavam ovo. Ako mi možemo doći do rješenja kroz 126., kroz vraćanje Komisiji ponovo, međutim gubimo još 15 dana. Ja sam samo to rekao i ja sam spreman ko god hoće sa mnom skupa, ko god hoće ja ću s njim, znači da predložimo zakon po 127. i da

pokušamo da prođe ovdje. Ja nisam siguran da ćemo u ovom dopisivanju, znači tu ste Vi opet u pravu, sa Vijećem ministara doći do rješenja. Jer ćemo mi, a pazite znači, ali ono što ste zamjenjivali teze, ko biva sad evo Niko Lozančić ovdje izašao i laže ovim ljudima, a kroz HDZ podržava da ih se otjera. E, to nije točno, gospodine Lagumdžija. Znači, to Vam želim reći, ... cjelokupnoj javnosti ovdje, to nije točno i nemojte takve stvari imputirati.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Gospodine Lozančiću, vjerujte mi da nije bilo zadnje rečenice, ja ne bih znao šta se ne slažemo. I drago mi je da ste podržali ovo sve što sam rekao. Ja zaista dobronamjerno vam još jednom ponavljam, dakle pod pretpostavkom, ja vas samo pozivam da povučete Vaš prijedlog da se prihvati Izvještaj i da se ide s nečim novim. Ja vas dalje pozivam da odbijemo Izvještaj koji će praktično Seferov zakon držati živim, a da se sve onda drugo radi, da se ovo nađe, uključujući i aktivni zaključak o obavezama prema Vijeću ministara, dakle ponavljam, aktivni zaključak: obaveze Vijeću ministara da ovo u sedam dana stavi pred nas, evo u formi koju sam predložio. I ne vidim nikoga, evo ovdje razgovaram sada sa ljudima oko sebe, ne vidim nikoga ko bi bio, da tako kažem, protiv jednog ovakvog zaključka da se obaveže Vijeće ministara da za sedam dana donese aktivan zakon, izmjenu ovog zakona koji će problem riješiti. I ako postoji politička volja, taj zakon se može riješiti po hitnom postupku bez ikakvih problema.

Dakle, moj je prijedlog evo to, ako ste Vi, pravo da Vam kažem nisam uočio da sam Vas nešto ... da sam upotrijebio riječ da Vi lažete ili nešto slično ove ljude. Ali inače ja imam problem da valjda, šta ja znam, Vi ste se pretvorili u čitače mojih misli, pa evo ako Vam je djelovalo da sam pomislio da Vi nešto lažete, pa čak, i ako sam to rekao, eto izvinut ću Vam se, samo me podržite u ovome, eto samo me podržite u ovome. Sve je uredu, opalite mi šamar, pljunite ispod, radite šta god hoćete, samo me podržite.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja se nastojim primjerno ponašati, pa ne mislim koristiti neke metode koje neki drugi koriste.

Replika, uvaženi zastupnik Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Gospodine Lagumdžija, nije replika nego da pokušamo razjasniti. Dakle, ne prihvatimo ovaj izvještaj, vraćamo ga Komisiji, u međuvremenu donosimo zaključak, tražimo od Vijeća ministara rješenje, zakon. Ne možemo ga staviti u proceduru dok ne okončamo proceduru sa ovim prethodnim. To je problem, dakle ne možemo staviti novi zakon dok ne okončamo

proceduru s ovim prethodnim. I zamisao gospodina Lozančića je bila da iz procedure ... eliminišemo ovaj zakon, dakle zamisao je bila da sada glasajući za Izvještaj Komisije eliminišemo ovaj zakon, a i onda nam se otvara prostor da nam Vijeće ministara da novi ili da poslanici, ovo što Lozančić govori, predlože novi. Ja samo pokušavam da pojasnim, nije nam slobodna procedura ako je ovaj još u životu, ... jer onda ova komisija se sastaje, pa smjernice, pa novo mišljenje i gubimo vrijeme. Meni se čini da je tako.

NIKO LOZANČIĆ

Poslovnička intervencija, uvaženi zastupnik Zlatko Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Jer da ne izgubim mogućnost da ukoliko treba, dakle gospodine Belkiću, evo sa gospodinom Halilovićem mi smo upravo razgovarali o tome. Molim vas ovaj zaključak sa živim zakonom, uslovno rečeno, sa živim zakonom; ovaj zaključak vi znate odlično da se ta komisija sigurno neće sresti u narednih sedam dana da to ko biva nešto ... rješava, a kamoli da riješi. Dakle, neka za sedam dana Vijeće ministara izađe u skladu s ovim našim zaključkom, aktivnim odnosom koji zadovoljava ovaj problem, Sefer Halilović niti bilo ko nikakav problem, može se povući, napravite bolji, odmah se to povlači. Ali nemojte me pogrešno shvatiti, mi moramo nekako držati džokera, neću da kažem, znam s kim imamo posla. Eto, dakle jednostavno hoćemo da budemo sigurni da nam ovaj zakon se ne upuca dok je mali, s obrazloženjem da ćemo nešto dobiti, jer znate kakvo je Vijeće ministara, znate ga bolje nego ja, jel. Mogu nas ne poslušati, čak i ako vi kažete. Onda ćemo druge vrste pritisaka političkih praviti, eto to je sugestija. Dakle, vrlo dobronamjerno pokušavam poslovnički razriješiti da ne bi ulazili u neprimjeren rječnik.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Povuče ga ukoliko napravi Vijeće ministara, ako bolje napravi nešto što bolje rješava. Nije to problem nikakav, samo neka se napravi nešto bolje. Ne interesuje nikog da bude njegov zakon, da se zove, Bože sačuvaj. Eto.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem na ovim pojašnjenima, nadam se da smo se razjasnili.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Poštovani predsjedavajući, ono što želim na početku odmah da istaknem da se ne utrkujemo ni kao predstavnici stranaka, ni naroda, ni entiteta ko će ovim ljudima pomoći, a ko će večeras u javnosti slušati kako im eto jedna stranka ili jedan narod ili predstavnici nisu htjeli da pomognu, a već je u javnosti to se pojavilo. Pa i ovi prijatelji gore s kojima sam razgovarao na njihov zahtjev i koji su me zvali su ovako razmišljali, što nije tačno i to sam ih uvjerio, svi su u Parlamentu za ovaj zakon, SNSD nije. I niko nije uopšte razmišljao o tome, a razmišljam da baš vidim tamo Bošnjaka, Srbina, Hrvata i tako se poredali jer su zajedno i niko nije izdvajao hajmo pomoći Srbima, a nećemo Bošnjacima, Hrvatima, barem kad sam ja u pitanju, a mislim da niko tako ni od kolega ne razmišlja, nego hajmo tražiti i biti na tragu rješenja da ovim ljudima pomognemo, ponavljam, ne utrkujući se. I odmah u ovom parlamentu stvarajući takvu atmosferu, nema članova Saveta ministara ovih najodgovornijih, hapsi, a vi ste parlamentarna većina, pa po onoj staroj: koalicija, što vi ne utičete na njih što ih nema, što ih vi ne dovedete ili ne privedete, šta i već kakvi su to termini korišteni. Dakle, opštepoznato je da je danas vrlo profitabilna metodologija zbunjivanja, sluđivanja, pa onda malo blaži termini pridobijanja, pa priklanjanja, pa podržavanja ovog ili onog, izborna je godina. Pa tamo je dvije hiljade vojnika pa puta dvije hiljade, ne znam ni ja, ili četiri člana porodice, ili ne znam, da ne idem sve u te izborne, al' to već tako počinje i danas se čuje.

Kad je gospodin Halilović predložio ovaj zakon, pa nisam vidio nigdje podršku ni u novinama ni jednim da se pojedinac oglasio i kaže - dajem podršku ovom zakonu. Ni jedan! Pa ni napad na ministra kojeg evo nema, a volio bih, bez njega evo ne možemo, da čujemo obrazloženja po staroj narodnoj *šta na mostu gubimo, a šta na ćupriji dobivamo*. Pa evo povjerenika vojnog da i on kaže šta će s ovim ljudima i on tamo zapisuje, mada mu nije to nadležnost, al' zajedno da pomognemo svi jer nam treba. Dakle, da ja ne bih puno dužio, ajmo mi, ponavljam, da se ne utrkujemo nego da svi zajedno kao poslanici, ne praveći nikakve razlike što neko sjedi u prvom, drugom, trećem, četvrtom redu, što pripada ovoj i onoj stranci, što dolazi iz ovog ili onog naroda, entiteta, hajmo svi zajedno, valjda ima toliko pameti i mogućnosti da nađemo s jednim ciljem: hoćemo i želimo da pomognemo ovim ljudima.

Čiji su ovo gore ljudi? To su naši ljudi. I naravno, nešto drugo što je vrlo važno, da ne obraćam se vama gore, poštovani vojnici, ali obraćam se kolegama u Parlamentu, a vama pogotovo jer će mediji vas tražiti. Mi ovo ne radimo kakvu god odluku donesemo zbog vaših nekih pritisaka, prošli put ste dole bili, pa sam s vama razgovarao, rekao - idite da se ne mrznete. I danas ste došli, da to ne mislite vi šta god mi odlučimo da smo mi to uradili što ste vi dole došli, e, to mi nećemo uraditi nikad. Jer šta bi se desilo večeras ćete vi i sutra neko izaći u javnosti, samo navalite pred Parlament neka vas je 150 oni će dole pod pritiskom sve prihvatiti, e, nećemo nikad. To znate i vi i pet hiljada i pedeset hiljada da vas dođe. Ali ćemo ljudski gledati vas da ljudski izađemo u susret, da ljudski učinimo sve što je moguće da vam se pomogne, da ne budete socijalne kategorije i da ova rješenja koja su nuđena ovim nekim prepiskama nisu rješenja, gdje ćete vi, šta će biti s vama, šta će biti sa vašom djecom, šta će biti s nama, evo. Ne interesuju me izbori više, niti razmišljam, ja ne razmišljam o tome, ja sam i onda vam rekao da ja ne obraćam se vama, obraćam se kolegama. Dakle, hajmo da njihovu, neću je nazvati nesreću, imamo mnogo nesretnijih ljudi koji danas nemaju hljeba nikako, a oni već u džepu drže rješenja o otkazu, sve su oni to dobili prije, a sad smo se mi sjetili kao danas da to moramo riješiti i kao

mi razmišljamo hoćemo li zakasniti na prijedlog gospodina Lozančića, koji je po meni sasvim razuman. A oni već imaju otkaze u džepu. Dakle, opet moramo raspisati konkurs da ih opet neko primi ako donesemo taj zakon da ne smiju biti otpušteni. Imamo li to pravo? Zato ja plediram da na nesreći ovih ljudi niko ne gradi političke neke poene, pa eto samo je, ne volim pominjati imena, ali jedan klub je stao ili jedan političar da to sve zaštiti, da napadne ove; ne treba napadati i ja ću napasti, evo što nema danas ministra da ga ja pitam šta će se uraditi i za koliko će se vremena uraditi i koji će se modaliteti primijeniti da se, samo je jedna važna činjenica, ovim ljudima pomogne. Kakva god bude danas priča, dobra, loša, oni zadovoljni, nezadovoljni, ako su rješenja o otkazu u džepu, nema te priča koja će im pomoći, najbolja.

Dakle, završiću sa ovim, dajte da nađemo neku mogućnost da se ovim ljudima pomogne i plediram da se niko ne pravi ovdje zaštitnik ovih ljudi i gradi svoju političku karijeru, poene. Pa kao što je već bilo, a to sam naglasio, svi su za rješavanje i pomoć ljudima ovim, samo SNSD nije, velika šteta nanescena. Prvo, nije tačno; drugo, insinacije; treće, neću da se interesujem koje to podmeću stranke iz opozicije jer to je njihov posao. Ali, ono što je vrlo bitno, dajte nađite mogućnost, je li to povlačenje ovog zakona iz procedure, je li to prihvatanje Mišljenja Komisije, pa da ostane živ, je li to nešto drugo što je gospodin Lozančić predložio i, treće, je li ima četvrta varijanta o kojoj još niko ne razmišlja da ovim ljudima pomognemo. Kako da pomognemo? U skladu sa mogućnostima i budžeta i para i formacijama i svim standardima, al' sve da to neko skupi na jedno mjesto. Danas smo čuli bezbroj varijanti: ne možemo u NATO zato što su oni prešli 35 godina. Ne možemo ovo što, a primili 2 000 novih vojnika, otpustili ove, ko će to više znati i ko je koga dovodio, kad imamo ovdje u Parlamentu, šta imam dalje da idem, u Savetu ministara: zamjenik ministra ... ambasador mu brat, nećak sad otišao za treću ambasadu, tako je i u vojsci bilo. Rođak dovodio rođaka, amidžića, ujaka, ne znam koga, al' nije to danas rasprava naša, niti ćemo time šta riješiti, tražimo rješenje za ove dvije hiljade ljudi da ne budu na cesti. E, ja ga ne vidim i ne znam.

Zato kažem: odbijam sve insinacije da SNSD je jedini protiv da se ovim ljudima ne pomogne, da smo mi remetički faktor, a sve su druge stranke prihvatile, koje danas prvi put čujem, a kad je ovaj zakon bio u proceduri, pa čak ni novinski tekst nije bio, ni jednog pojedinca da kaže - hoćemo ovim ljudima pomoći. Ali je bilo na medijima: samo SNSD je istjerao ove vojnike na ulicu. Nije tačno i neće biti tačno, ajmo svi naći rješenje u skladu sa mogućnostima da im se pomogne.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Opet je u petoj minuti bilo završavamo, al' došlo se do devete.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo Vas niko ne tjera da kažete da završavate, imate 10 minuta i možete 10 minuta da pričate.

Ja moram da vas obavijestim da je u 14,00 časova ministar pravde zakazao sastanak grupe koja treba da se bavi ustavnim pitanjima i da s obzirom ... da ti ljudi moraju da budu na sastanku, a da se treba napraviti pauza za ručak, dajem pauzu do 15,30. Zato je sat i po pauze.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, molim vas da pokušamo da se vratimo na dnevni red. Trenutno smo na 10. tački dnevnog reda: Zakon o službi u Oružanim snagama.

Prijavljen za diskusiju uvaženi poslanik Slavko Matić. Izvolite.

SLAVKO MATIĆ:

Hvala, gospodine predsjedatelju.

Ja ću svoju raspravu započeti i vjerojatno dijelom ponoviti jedan dio onoga što sam rekao kad smo prošle srijede otvorili ovu sjednicu u komentaru na odgovor na moje zastupničko pitanje koje sam dobio od Ministarstva obrane. U tom odgovoru meni je vidljivo što je to Ministarstvo obrane poduzelo, a evo je na neki način i odgovor kolegama zastupnicima Novakoviću i Kadriću. Iz tog odgovora sam ja vidio što je Ministarstvo obrane poduzelo, a svi zajedno smo to mogli čuti od ministra obrane kad je odgovarao ovdje na zastupnička pitanja na našoj zajedničkoj sjednici oba doma. Ja sam i tada u komentaru rekao i taj dio ću ponoviti da ja sa tim odgovorom nisam zadovoljan. Stekao sam dojam da, prije svega, vrlo malo na terenu vojnici kojih se tiče ovo otpuštanje i mjere i program koje Ministarstvo obrane misli provesti ili već provodi da je rijetko ko upoznat s tim, a još veći problem je što osobno sumnjam u učinkovitost tog programa, odnosno rješenje problema za ove vojnike kroz taj program.

Dalje, ovdje se često danas u raspravi pominjala krivnja Ministarstva obrane pa i Vijeća ministara. Svakako da nje ima, ali isto tako držim da ni ova Parlamentarna skupština ne može izbjeći svoj dio odgovornosti i krivnje za ovu novonastalu situaciju. Mi smo danas u prigodi da se bavimo posljedicama nečega što je u zakonskom smislu uzrokovano zakonskom odredbom u Zakonu o službi u Oružanim snagama donijetim prije pet godina: 2005. godine donijet je ovaj zakon koji je tada uredio da vojnik u Oružanim snagama može biti do 35 godine starosti, odnosno najviše 15 godina u okviru Oružanih snaga. Niko to tada nije problematizirao, nitko nije osporio, iako ovih dana često čujemo da to i nije baš tako strogi i fiksni standard u NATO članicama. Ja sam recimo jučer čuo u jednom razgovoru sa predstavnicima ove kategorije vojnika koji trebaju biti otpušteni da po njihovim saznanjima je to recimo u Sloveniji, kao članici NATO saveza, za vojnike sa 45 godina.

Još veći problem u toj zakonskoj odredbi nije sama starosna granica, mogla je ona biti i 45 godina, samo po sebi ni to nije rješenje problema. Problem je što nedostaje u tom zakonu što se događa sa tim vojnikom kad navrší 35 godina i bude otpušten iz Oružanih snaga. Zakon ne spominje nikakve mogućnosti, niti mogućnost prijevremenog umirovljenja, niti mogućnost nekakvog jamstva da će negdje biti uposlen, niti mogućnost da nastavi u pričuvnom sastavu o čemu je kolega Lozančić govorio pa da ima radno-pravni status i određena prava i mislim da je to najveća problematika i najveći nedostatak ovog zakona koji bi trebali izmijeniti.

Parlamentarna skupština je odgovorna i s druge strane što očito pet godina smo znali da se to očekuje, što su mogli znati i ovi naši vojnici da ih to čeka sa 35 godina, i sve do sada nismo reagirali, a u međuvremenu cijeli proces završavanja, odnosno regrutiranja onih koji bi trebali umjesto njih doći je već maltene priveden kraju, tako da u ovom trenutku imamo čak dva problema od kojih je naravno puno veći ovaj problem vojnika koji trebaju biti otpušteni.

Ono što nije dobro, a to je da na ovaj način bi i mi, ukoliko ne poduzmemo ništa, napravili na neki način diskriminaciju u pristupu prema bivšim ili sadašnjim pripadnicima Oružanih snaga. Meni je poznato recimo da je na prostoru Federacije prije 10-tak godina, prije pet, prije možda i 12, 13 godina, u jednom procesu uredbi ili nekih drugih odluka, umirovljeno na tisuće bivših pripadnika Vojske Federacije i HVO-a, otprilike starosne dobi kao što su i danas ovi vojnici. Da u to vrijeme su imali pet, šest i eventualno 10 godina mirovinskog staža. Mi danas otpuštanjem ovih iz Oružanih snaga preko 2.000 ljudi koji zasigurno imaju, uzimajući u obzir mirovinski staž iz ratnog razdoblja u dvostrukom trajanju, beneficirani staž iz mirnodopskog razdoblja od '95. na ovamo, svaki od njih ima preko 20 godina mirovinskog staža i nema ni jedne zakonske mogućnost da bilo tko od njih bude umirovljen. Na određen način to je ipak diskriminacija u pristupu prema takvim ljudima.

Koje rješenje je moguće postići? Ne slažem se sa onim koji misle da su ovdje vrlo jednostavna i laka rješenja. Da su bila, ne bi se mi ovim ovako i na ovaj način bavili. Danas je vrlo teško sa nekakvim kratkim i vrlo jasnim izmjenama u samo jednom zakonu, pogotovu u Zakonu o službi u Oružanim snagama učiniti tako da ti ljudi odu u mirovinu, znajući da su mirovinski fondovi i entitetski, da se zakoni koji rješavaju ostvarivanje mirovinskog osiguranja, odnosno ostvarivanje prava na mirovinu, donose na razini entiteta i da na razini BiH takvog zakona nemamo, ali bi trebalo nastojati iskoristiti svaku moguću šansu koju možemo otvoriti. Sad trebamo vidjeti do samog glasovanja hoćemo li sebi prostora više napraviti ukoliko imamo većinu da prihvatimo ovakav zakon, odnosno odbijemo negativno Mišljenje ili ćemo sebi ubrzati proces odbijanjem ovog zakona a pokušati već na narednoj sjednici ići sa zakonom po žurnom postupku koji bi eventualno mogao biti prihvatljiv za većinu u ovom i u Domu naroda.

Hvala lijepa.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je uvaženi predsjedatelj, doktor Milorad Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, želim da kažem da u svim kontaktima sa međunarodnim organizacijama kad hoćemo da kažemo šta je u BiH urađeno dobro, vrlo često spomenemo reformu odbrane. I tu, koliko se meni čini, nije bilo razmimoilaženja ni između entiteta, naroda, opozicije i pozicije i da smo sve to uradili zajedno i sa ogromnom većinom. I nije dobro da se sad izmjene i dopune ovog zakona potenciraju da žele promijeniti jedni a da su protiv toga drugi. Ovdje se govori o reformi odbrane i potrebi da se ta reforma sagleda iz ovoga sad ugla, da se o tome nije moglo razmišljati kada smo donosili zakon. A sjećate se da je taj zakon donošen i uz saradnju međunarodne zajednice, OHR-a i sadašnjeg zamjenika visokog predstavnika OHR-a Rafija Gregorijana. Išlo se tako daleko da se nije smjelo ni amandman koji je ovdje usvojen, četiri-pet puta koji sam ja predlagao, da se rezervni sastav napiše da je do pola broja vojnika u regularnom sastavu i da se nije mogao izmijeniti ni najmanji mogući zarez. Tada niko nije spomenuo ovo pitanje. Tada niko nije tražio od ovoga parlamenta da razmisli o ljudima koji će nakon nekoliko godina, a ta je godina sad, ostati bez posla.

Ja vas sad pozivam da pričamo o tome. Zašto se tad nije govorilo o tome i zašto nema onih koji su nam tad govorili da je to najbolji mogući projekat? Po Ustavu i prema dijelu ovog zakona koji smo usvojili, Predsjedništvo je nadležno za tu oblast. Prema onome što je međunarodna zajednica pomagala i učestvovala zajedno sa nama mora da osjeća odgovornost da kaže ovdje jasno i glasno da li je ovo u suprotnosti sa reformom odbrane, da li je ovo u skladu sa NATO standardima i da li BiH ovo može da u ovom trenutku dobije. Ni njih nemamo niti njihov odgovor za to, a iz OHR-a svakodnevno dolaze pisma i upozoravaju ovu Parlamentarnu skupštinu o svemu i svačemu, o onome o čemu smo zajedno učestvovali ovdje, o čemu smo postigli veliki kompromis i veliki stupanj konsekracije, njih nema. I očekuju od nas da sve probleme mi rješavamo, a zajedno sa nama ih prave. Očekujem i od ministra odbrane da ovdje jasno i glasno izađe iza ove govornice i kaže šta i kako se može riješiti u ovome momentu. I zbog toga mi, iz evo recimo Kluba SNSD-a, nećemo učestvovati u entitetskom glasanju da se sruše ovi zakoni, ali hoćemo jasan i glasan odgovor da li ste vi zajedno sa nama koji su glasali za reformu odbrane spremni da tu reformu odbrane promijenite na ovaj način, da li je međunarodna zajednica saglasna sa time da se ova promjena napravi na ovaj način, da li se Ministarstvo odbrane i Predsjedništvo koje je nadležno slaže sa time, onda ćemo reći jasan stav.

Zahvaljujem.

Replika, Sefer Halilović. Izvolite.

SEFER HALILOVIĆ:

Očigledno, pošto čini mi se da nema više diskutanata, ja bih samo htio još nekoliko stvari da kažem. Evo vidim da ima sad, ali nema veze, ja se više neću javljati pošto je ovo zadnja i da iskoristim pravo na repliku.

Kad sam ovaj zakon predlagao, ja sam rekao da ovaj zakon ima moralnu dimenziju i humanu dimenziju. Dakle, moralna dimenzija je obaveza naša prema ljudima koji su 19 ili 20 godina u uniformi i humana dimenzija jeste da ovaj parlament ako to nije uradilo Ministarstvo

odbrane i Vijeće ministara da iznađe najbolje rješenje za ove ljude, za ove važne ljude u BiH. Oni su bili zlata vrijedni za sve nas ovdje '91., '92., '93., '94., '95. i '96. Nemamo pravo na ovaj način da ih šutnemo na ulicu sad i kažemo - eto vas tamo pa radite šta znate.

Ovdje mislim da rješenja postoje. Iz ovih današnjih diskusija se dalo zaključiti da rješenja postoje. Ja bih htio da apelujem na poslanike da se odbije Mišljenje Komisije, da se održi ovaj zakon u životu, da se da vremena Vijeću ministara do naredne sjednice i svima nama ovdje da eventualno predložimo bolja rješenja. Ukoliko se pojave bolja rješenja, ja ću povući svoj prijedlog, usvojiti ćemo to po hitnom postupku i tako okončati agoniju u kojoj se ovi ljudi nalaze. To bi bio moj prijedlog i moja molba da se poslanici na ovaj način eto makar moralno oduže ovim ljudima i da se ovaj zakon održi u životu. A ukoliko ga usvojimo u prvom čitanju, u amandmanskoj fazi imamo dovoljno prostora da ovaj zakon, po mišljenju naravno većine ovdje u Parlamentu, i popravimo, ali s namjerom da nađemo najbolje rješenje.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Zlatko Lagumdžija. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Pa nisam mislio se javljati, ali moram zbog ovoga što je gospodin Živković rekao da neke stvari ne bi ostale u vazduhu, naizgled nejasne, a svima su nam vrlo jasne, ali da ih ne bi poslije pogrešno tumačili. Dakle, ja sam već iznio svoj stav i on se ne mijenja, pridružujem se ovome što je gospodin Halilović rekao, kolega Halilović, dakle da je najbolje odbiti Mišljenje Komisije i praktično probati ovo riješiti, a ne probati rješavati.

Međutim, pošto je ovdje na određen način, izvinjavam se ukoliko sam pogrešno shvatio, ali na neki način ovaj zakon koji je kolega Halilović ponudio i s kojim smo se mi složili, želim vrlo jasan da budem: on ne znači ni na koji način rušenje reforme odbrane i onoga što smo ovdje usvojili, to da razjasnimo. Ne pada mi napamet da branim, ja se potpuno slažem s kolegom Živkovićem da oni koji su bili zaduženi za sprovođenje ovog zakona i reforme odbrane u cjelini da su trebali na vrijeme misliti o ovome što će i čega ćemo biti svjedoci i čega jesmo svjedoci danas. ... Taj zakon otkad je usvojen do danas, budžetski korisnici samo u institucijama BiH, i mi smo svaki put kod budžeta i zato ne vjerujem nikakvim zaključcima koji neće biti praktično sprovedeni odmah, jer smo svaki put kod budžeta, svake godine skretali pažnju na to jer smo znali da će u Ministarstvu odbrane da bude viška ljudi. To nam se u budžetu vidjelo svaki put i u drugim službama koje se finansiraju samo iz budžeta BiH, govorim prije svega o Državnoj graničnoj službi, kao primjer uzimam, i uvijek smo predlagali, uvijek nam je rečeno da je to dobar zaključak i imat će se to u vidu. Činjenica je da kojim slučajem od usvajanja zakona u ovom parlamentu do danas da se ovo što se ljudima obećava u posljednja tri mjeseca da je to rađeno u posljednje tri godine sistemski, pola ovih ljudi bi bilo riješeno na različite načine. I zato molim vas, još jednom želim da podvučem, ovo što sad predlažemo nije rušenje sistema odbrane.

I imam samo još jednu rečenicu koju hoću da kažem, koju smatram jako važnom kao princip. Ono što je posebno nas kao političku stranku opredijelilo da ovako govorimo, pored svih stvari koje sam već rekao, u zemlji u kojoj se svaki dan prepada ... ljudi koji sjede ovdje u Parlamentu dijele zemlju i psihološki i parapsihološki i politički – imamo nešto što izgleda nevjerovatno. Ovo je prvi put da se o ovako delikatnoj stvari kao što je vojska, Oružane snage BiH, da nikom nije palo napamet da krene da dijeli ove ljude po tome iz koje su vojske došli. I to je velika stvar. Ovdje niko nije imao hrabrosti da to pokrene, što je velika stvar i dobro za nas da nismo to učinili. I mi imamo ovdje dodatnu obavezu da ljudi koji su praktično i doslovno bili u tri vojske u ratu, a da su ovdje zajedno i da traže od nas da im pomognemo, i činjenica da su oni zajedno, oni da su zajedno, što nas obavezuje da budemo dodatno zajedno u rješavanju njihovog problema.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Vrijeme!

_____ (?)

A to i nije baš replika, ali eto.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Pošto se čovjeku žuri, ako mu dosad nije bilo jasno šta sam mu rekao, onda bolje da ja prekinem.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, replika. Izvolite. Ne žuri se meni, u ovoj skupštini ima neki red, replika traje tri minute.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Evo dame i gospodo zastupnici, uvaženi članovi Vijeća ministara, ja ću kroz repliku pokušati kratko prokomentirati da ne ostane nikakvih dilema oko ovih pitanja i istupa svih nas i predložiti i jedan zaključak.

Znači, drago mi je da smo svi opredijeljeni da, uvažavajući činjenicu da do sada niko ništa nije učinio da se to riješi, pokušamo evo riješiti iako svi konstatiramo da je to kasno. Ali evo, ako uspijemo riješiti, neće biti kasno onda. Znači, to mi je drago da postoji jedno takvo zajedničko razmišljanje i radi otvaranja bilo kakvih dilema, znači mi ćemo podržati opciju da sadašnji prijedlog ostane u parlamentarnoj proceduri, što znači protiv Izvješća Povjerenstva. Ja ću predložiti zaključak koji je jednim dijelom modificiran u odnosu na prijedlog gospodina

Lagumdžije i ostajem pri onome da ću iskoristiti svoju mogućnost, svoje pravo poslovnčko da i sam predložim jedno rješenje, sve u želji i namjeri da kroz makar jedno od tih rješenja, znači makar jedno od tih rješenja, ono što mi je iskrena namjera i bila i sad i ostaje iskrena namjera, pokušamo riješiti na jedan ljudski način status ovih ljudi.

Ja ću predložiti zaključak imajući u vidu da se možda samo malo razlikuje od ranijih nekih: 'Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od Vijeća ministara i Predsjedništva BiH da u roku od sedam dana u Zastupnički dom dostave *Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o službi u Oružanim snagama BiH* i prijedlog drugih mjera kojima će trajno riješiti status sadašnjih vojnika Oružanih snaga koji zbog godina starosti neće moći ostati u sastavu Oružanih snaga BiH.'

Znači, ovo govorim samo kratko pojašnjenje i uz povećanje nekakvih cenzusa, godina itd., jer može se desiti da jedan broj njih ni time ne bude obuhvaćen i za takve će trebati i ja ću svakako predložiti jedan program korektan, prevodljiv, kojim ćemo moći opravdati da ne želimo nikog diskriminirati u ovom procesu.

BERIZ BELKIĆ:

Replika, gospodin Živković.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Naravno, da ne bude ovdje ništa nejasno, ja sam naveo samo primjer kako je mali prijedlog amandmana do 50% regularnog sastava da bude rezerva izazvao ovdje burnu raspravu i govoreno je o tome da je to rušenje reforme odbrane. Tada su dušebrižnici koji su ovdje bili zaduženi da zajedno sa nama o tome raspravljaju isto to govorili da se ne treba uraditi. Ja sam pozivao samo te iste dušebrižnike, a ovdje konkretno govorim o Kancelariji OHR-a i njegovom zamjeniku Rafiju Gregorijanu koji je bio uključen u reformu odbrane da kaže da li je ovaj prijedlog rušenje reforme odbrane, da li je prihvatljiv od strane onoga koji je direktno učestvovao sa nama u ovoj reformi. Tražim od ministra odbrane da se jasno o tome izjasni i tražim od članova Predsjedništva da se jasno izjasne. Nadam se da kada ovo vratimo Komisiji, ti ljudi će reći da li je za njih to rušenje odbrane, a na nama je onda da se prema tome i prema svojoj savjesti odredimo. Ja sam o tome govorio. Njih pitam jer su zajedno sa nama učestvovali u tome: Da li oni smatraju da je ovo prihvatljivo sa strane NATO standarda, sa strane kontinuiteta reforme odbrane? To je moje što sam tražio sa ove govornice.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, replika. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, pošto smo krenuli u jednom pravcu, evo ja ne bih želio da na bilo koji način dovodim u pitanje ovaj pravac, a i u kontaktima s nekim od ovih ljudi koji su i direktno zainteresovani sam odlučio da predložim da se iz mog zaključka ... da obavijestim da se briše

prva rečenica iz zaključka, odnosno da će se rasprava nastaviti na sljedećoj sjednici. Drugim riječima, moja prva ideja je bila da prekinemo raspravu i nastavimo kasnije. Dakle predlažem da danas završimo što se tiče ovoga, a ostali dio zaključka kojim se obavezuje Savjet ministara itd. ostaje znači kao sam prijedlog zaključka.

Zbog čega sam ostao kod ovog drugog dijela? ... Kolega Matić mi je dao odgovor ministra odbrane na njegovo poslaničko pitanje gdje je ovdje navedeno niz mjera koje je kao preuzelo Ministarstvo: usvojena politika i program tranzicije, uspostavljeni regionalni tranzicijski centri, izvršena analiza personala itd., itd. Dakle, ovdje ima niz tih mjera. Ja bih zaista volio da ovdje evo i ministar na sljedećoj sjednici kad budemo raspravljali, ako dođe naravno, ako ovaj izvještaj bude vraćen, objasni sve ove mjere koje je ovdje taksativno naveo, da vidimo čime su one rezultirale.

Dakle to je, zbog toga odustajem znači od toga da odložimo raspravu, odnosno da je nastavljamo ... i danas trebamo završiti da se izjasnimo o Izvještaju Komisije. Naravno, ja ću biti protiv negativnog Izvještaja Komisije i da na ovaj način ostavimo ovaj zakon u životu. Ali ostajem kod, ponavljam, namjere da nam se ovdje direktno objasni od strane ministra šta je koja od ovih mjera, šta je sa kojom od ovih mjera se postiglo i čime je njihov položaj promijenjen sa ovim mjerama.

Hvala.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Zlatko Lagumdžija. Ja Vas moram upozoriti da ste sve što se moglo, i diskusija i dvije replike i poslovnička intervencija, ne znam kako da Vam dam riječ.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

Mislim, zovite ovo kako god hoćete, pošto ja imam prijedlog zaključka i gospodin Lozančić se referirao na zaključak, ja pokušavam da konstruktivno djelujemo. I, kolega Halilović, za nas je posebno bitno da kolega Lozančić prihvata da se odbije Izvješće Komisije i da dobijemo praktično na vremenu. Ja se u načelu mogu složiti sa njegovim zaključkom koji je širi, samo pod jednim uslovom. Dakle, on sadrži obavezu Vijeća ministara za sedam dana i on je šire postavio zahtjeve koje sam ja postavio, dao veću fleksibilnost Vijeću ministara, što ja nemam ništa protiv. Samo, ako se slažete, kolega Lozančiću, da iz Vašeg zaključka, ako sam ga dobro upamtio, da izbacimo obavezu Predsjedništva i Vijeća ministara, jer mi smo dosad na ovu temu komunicirali, ako obavežemo i Predsjedništvo. Druga je stvar što mi možemo pozvati Predsjedništvo da u ovome učestvuje, ali Vi znate da u Predsjedništvu ima drugi mehanizam odlučivanja. I možemo, ja se samo bojim da uvođenje davanja zaključka Predsjedništvu nam ne dođe sutra neko iz Vijeća ministara i da kaže - ja nisam mogao to uraditi zato što mi Predsjedništvo nije i na vrijeme se nismo iskoordinirali.

Dakle, ja sam saglasan s Vašim zaključkom i povlačim svoj zaključak, ako ste i Vi saglasni da u tom Vašem zaključku samo zadužimo Vijeće ministara da nam za sedam dana i, kolega Novakoviću, bolje da to bude za sedam dana jer kako smo danas krenuli da se ne vežemo ...

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, molim vas.

ZLATKO LAGUMDŽIJA:

...da se ne vežemo ni za kakvu sjednicu nego za sedam dana, jer ova danas sjednica možda će trajati duže od sedam dana.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo, dajem pauzu 10 minuta. Predlagači zaključka neka se (jednog, drugog, trećeg, četvrtog) skupe i da napavimo raspravu o zaključcima, pošto sad imam zahtjeva od gospodina Lozančića da je i on govorio nešto o zaključku, mislim da je pametnije da napravimo pauzu 10 minuta.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prvi zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Niko Lozančić u vezi sa usaglašavanjem zaključaka. Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, ja ću vrlo kratko.

Znači, evo mislim da su tu svi koji su sudjelovali u predlaganju dosadašnjih zaključaka, gospodin Novaković, gospodin Lagumdžija i gospodin Halilović, usaglasili smo se da bude zajednički zaključak, ja ću ga pročitati, znači:

'Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u roku od sedam dana Zastupničkom domu dostavi prijedlog izmjena i dopuna Zakona o službi u Oružanim snagama BiH i prijedlog drugih mjera kojima će se trajno riješiti status sadašnjih vojnika (bivših pripadnika Armije BiH, HVO-a i Vojske RS) – to je u zagradi – Oružanih snaga BiH koji zbog godina starosti ne mogu ostati u sastavu Oružanih snaga BiH već od 1. 1. 2010. godine.'

Predlažem da podržite ovaj zaključak.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujemo raspravu i prelazimo na 11. tačku:

Ad. 11. Predlog zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01, 02-02-3-18/10 od 3. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zakon je u prvom čitanju. Savjet ministara je ovaj zakon dostavio u parlamentarnu proceduru 3. 2. Nadležna Ustavnopravna komisija Mišljenje o ustavnom osnovu i principima ovog zakona dostavila je 24. 2.

Otvaram raspravu o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Ima li potrebe iz Savjeta ministara neko da obrazloži ovaj zakon?

Uvaženi poslanik Remzija Kadrić. Izvolite.

REMZIJA KADRIĆ:

Ja bih predložio da mi objedinimo raspravu s obzirom da se ovdje radi o zakonima iz oblasti intelektualnog vlasništva. Da objedinimo raspravu o ovim tačkama od 11. do 15. Mislim da vodimo jednu jedinstvenu raspravu i da na takav način ovo malo učinimo što efikasnijim. Dakle, radi se o zakonima iz oblasti intelektualnog vlasništva, s obzirom da je to jedna cjelovita tematika i da na takav način dajemo doprinos ovome.

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

REMZIJA KADRIĆ:

Ali da vodimo raspravu na jedan; ako ne, onda ja bih mogao da kažem neke generalne moje ovako sugestije, primjedbe u vezi ovoga.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Malo je neobično da objedinjujemo raspravu o pet zakonskih projekata, geografsko porijeklo, topografija integrisanih kola, industrijski dizajn, žig, patent. Međutim ja ću Vaš prijedlog staviti nakon rasprave o tom Vašem prijedlogu na glasanje.

Uvaženi poslanik Šefik Džaferović. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Pa mislim da nemate potrebe stavljati prijedlog na glasanje, svakako će se ovo svesti na to. Dakle, ovdje je jedan zakon kojeg smo imali do sada, kako ga nazivaju omnibus zakoni, jel' u obrazloženju, koji je uređivao nekoliko oblasti iz sfere industrijske svojine, intelektualnog vlasništva industrijske svojine, sada praktično pretvoren u nekoliko, pet ovih zakona. I ja bih želio da pozovem direktoricu Instituta koja je ovdje prisutna da ona nama zapravo kaže, ovo su stručni zakoni, ako vi nemate ništa protiv, Ustavnopravna komisija ih je podržala. Ja imam samo jedno pitanje, dakle ovaj drugostepeni organ za donošenje odluka: Je li to onoliko organa koliko ima zakona, ili će to biti jedan organ po svim ovim zakonima pri ovom institutu? Prema tome, to je za mene suštinsko pitanje. Evo vrlo kratko samo odgovor na to pitanje, i onda ćemo moći dalje nastaviti oko toga.

Hvala vam lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Pa vidite, ja mislim da mi možemo obrazloženje objediniti, dakle za sve zakone. Znači, predlažem da sada predlagač ovog zakona objedini obrazloženje za sve zakone a da mi poslije toga jedan po jedan zakon, jer ne vjerujem da će biti neke rasprave, pogotovo ako se odgovori na ovo pitanje, da ne bismo pravili ove presedane nepotrebno, jer svakako ćemo jedan po jedan zakon konstatovati u zapisnik i ništa drugo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Evo Kolegijum je saglasan da se ide sa obrazloženjem o svim zakonima. Od predlagača tražimo da obrazloži. Izvolite, mada će biti teško pratiti pet zakona, ali molim vas da budete strpljivi.

LIDIJA VIGNJEVIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedavajući.

Dame i gospodo zastupnici, poštovani predstavnici Vijeća ministara, gosti, ja bih molila prije nego što dam jedno generalno objašnjenje u vezi ovog seta zakona iz područja industrijskog vlasništva samo instrukciju da li je neophodno da dam informaciju o ustavnom i zakonskom osnovu ili samo da se fokusiram na ovo što je postavljeno na sadržaj. U svim dokumentima koji su vezani za integrativne procese BiH prema Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, prema EU, Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, stajala je obveza da se moraju propisi koji uređuju područje industrijskog vlasništva harmonizirati sa relevantnim dokumentima. Ovaj set od pet zakona je praktično uređenje kompletnog poglavlja industrijskog vlasništva koji je sada uređen omnibus zakonom, kako smo ga i nazvali u obrazloženju, dakle jednim zakonom. To je zakon o industrijskom vlasništvu u BiH. Ovaj zakon, sadašnji zakon uređuje pitanje zaštite patenata, robnih i uslužnih žigova, industrijskog dizajna i geografske oznake. Peti zakon koji se predlaže, to je Prijedlog zakona o zaštiti topografije i integriranih krugova, nije, odnosno topografsko pravo nije uređeno važećim zakonodavstvom u BiH, i to je u stvari jedan dodatak u okviru ovog poglavlja.

Ja ću malo samo da se referiram o razlozima zašto smo se odlučili na ove separatne zakone. Prvi razlog je bio što je negdje 2003. i 2004. godine kod donošenja legislativnog plana za pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, WTO, tim BiH deponirao kod Svjetske trgovinske organizacije plan prema kojem je tada već odlučeno da će se u ovom području usvojiti separadni zakoni za svako pravo odvojeno. Ovakav pristup je sadržan i u dokumentima koji su vezani za implementiranje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i konačno u dokumentu Europsko partnerstvo.

Mi smo prije tri godine potvrdili praktično tu odluku da se ova materija uređuje separatno, kada smo u Institutu pripremali strategiju razvoja Instituta za intelektualno vlasništvo do 2015. godine koju je usvojilo Vijeće ministara 2. 7. 2009. godine i tada smo prilikom izrade tog dokumenta napravili jednu analizu kako i na koji način je ova materija uređena u zemljama u okruženju. I onim referentnim državama, dakle u EU i država koje su zaista na neki način i uzor kako i na koji način se model uređenja materije industrijskog vlasništva uređuje i prema podacima koje smo koristili od Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo: od 33 države samo je u šest država, uključujući i BiH, materija industrijskog vlasništva uređena jednim zakonom. Mislim da nam nije potrebno da naglašavam da i TRIP sporazum i on daje, u stvari, ovlasti da možemo na ovakav način da pristupimo uređenju ove materije, a i potvrda toga jeste da su i države u EU na ovaj način pristupile ovom problemu. Mislim da uređenje materije industrijskog vlasništva na način kako je sada predviđeno u zakonu bi stvorilo praktično jedan glomazan, trom zakon koji ne bi bio primjenjiv, s obzirom da smo u svakom od ovih zakona predložili bitne promjene. Bitne promjene se odnose na usklađivanje sa direktivama EU i sa onim obvezama prema TRIP sporazumu.

Ja ne znam da li je neophodno sada da po svakom zakonu kažem koje su bitne promjene u odnosu na postojeće rješenje, pa evo ukratko. Što se tiče Prijedloga zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla, sadašnje zakonsko uređenje se odnosi samo na pravo geografske oznake. I moram priznati da sadržina geografske oznake i svi oni uvjeti kako i na koji način bi neko mogao da stekne pravo na geografsku oznaku i nisu baš na zadovoljavajući način riješeni, a imajući u vidu da se naša država obvezala da pristupi Lisabonskom sporazumu o sprečavanju lažnih i prevarnih oznaka na robama, Madridskom sporazumu o suzbijanju lažnih i prevarnih oznaka,

TRIP sporazumu, direktivama, mi smo cijenili da je neophodno da bismo pomirili sve sisteme koji su vezani i za TRIP sporazum i za direktive EU da u zakonu uredimo pitanje oznaka geografskog porijekla, geografskih oznaka i imena porijekla.

Novina je, generalno mogu reći za sve zakone, što se sada uvodi sistem za priznanje, odnosno za registraciju ovih prava – kompatibilan sistemu u EU. Znači u Prijedlogu zakona o zaštiti oznaka geografskog porijekla uvodi se sistem opozicije ili prigovora. Isto tako u Prijedlogu zakona, ja ću se malo referirati kasnije na Prijedlog zakona o zaštiti topografije i integriranog kruga, znači u Prijedlogu zakona o industrijskom vlasništvu bitna novina je što umjesto tog supstancijalnog ispitivanja također uvodimo sistem koji je uveden u community design, dakle u dizajnu zajednice, gdje se uvodi sistem prigovora, gdje nacionalna administracija Instituta ispituje prijavu samo na apsolutne razloge, dok se ispitivanje relativnih razloga stavlja u obvezu zainteresiranim stranama.

Također, u Prijedlogu zakonu o industrijskom vlasništvu su proširene, praktično, uređene su odredbe procedure za međunarodnu registraciju industrijskog dizajna prema Haškom sporazumu o međunarodnom registrovanju industrijskog dizajna kojeg je ratificirala BiH u decembru mjesecu 2008. godine.

Što se tiče Prijedloga zakona o žigu, također se bitno mijenja sistem i uvodi se identičan sistem kao u dizajnu zajednice koji se vodi pred OHIM-om. Također se u Prijedlogu zakona o žigu poboljšavaju odredbe u vezi građansko-pravne zaštite, carinskih mjera. Mislim, generalno u svim zakonima se daleko preciznije uređuju ove odredbe koje su vezane za ovaj oblik zaštite.

U Prijedlogu zakona o patentu također je uveden sistem opozicije i ono što je novo je da se sada uvode mogućnosti stjecanja tri vrste patenata. Jedan je pravo na patent provedbom postupka potpunog ispitivanja prijave patenta. Drugi je patent na temelju prihvaćenih i podnesenih rezultata potpunog ispitivanja prijave. I treći patent je tzv. *Konsenzualni patent*, a to je odgoda ispitivanja, i on traje kraće nego što je ovaj, da tako kažem, dugi patent od 20 godina. U Prijedlogu zakona o patentu je bitno što su unesene i odredbe koje su vezane za preciziranje postupka za stjecanje *Evropskog patenta* prema sporazumu koje je potpisalo Vijeće ministara BiH sa Evropskom patentnom organizacijom. Također, uvodi se institut svjedodžbe o dodatnoj zaštiti u skladu sa dvije direktive EU koje se odnose na dodatnu zaštitu za lijekove i medicinska sredstva i sredstva za zaštitu biljaka.

Što se tiče Prijedloga zakona o zaštiti topografije integriranih krugova, kao što sam rekla, topografijsko pravo nije uređeno važećom legislativom u BiH i Prijedlog zakona je sačinjen na način da se usklade ove odredbe o uvjetima i mjerama za stjecanje prava na topografiju prema ugovoru, to je Vašingtonski ugovor o zaštiti topografije integriranog kruga, koji je 2007. godine ratificirala BiH i prema direktivi EU o zaštiti poluprovodnih proizvoda.

Ja sam malo skratila ovo izvješće, generalno na sve zakone odnosi se da smo mi uskladili ove odredbe sa zahtjevima TRIP sporazuma i sa relevantnim direktivama EU.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Jel' jedno vijeće za sve?

LIDIJA VIGNJEVIĆ:

Da. ... Prije nego što odgovorim na Vaše pitanje, ono što je zajedničko za svih ovih pet zakona koji su u prijedlogu jeste da je predlagač predložio da svi zakoni se počnu primjenjivati na isti dan, to je 1. januar 2011. godine. Mi smo i uz svaki zakon obrazložili zašto je to. Standard za primjenu ovih zakona svugdje u svijetu jeste da od dana stupanja na snagu mora da protekne najmanje šest mjeseci da bi se pripremili i donijeli provedbeni propisi koji su zaista brojni uz svaki od ovih zakona. To su prvo pravilnici o postupku, ispitivanja za svako od ovih prava. Drugo, to su odgovarajući obrasci za postupke koje mi vodimo. Zatim promjene tarifa za administrativne takse, posebne troškove postupka i da bismo imali jedinstvo u kontinuitetu prava u odnosu na sadašnje zakonsko rješenje mi smo predložili da se usvoji da svi ovi zakoni budu u primjeni od 1. januara 2011. godine.

Što se tiče Komisije za žalbe ona je ... drugostepeno tijelo koje je u stvari identično rješenje prema onome koje imamo i sada u važećem zakonu da protiv svih odluka koje Institut donese u prvom stepenu je dozvoljena žalba Komisiji za žalbe. Mi smo predložili u svim ovim zakonima identične odredbe, dakle da ta Komisija za žalbe bude formirana od strane Vijeća ministara, određeni broj članova je identičan, dakle i sve one bitne stvari koje su vezane za ovu komisiju i ono što zaista stoji kao dilema, evo, ja bih molila da dozvolite predlagaču da on izvrši korekcije u svim zakonima. Naša ideja je bila da je to jedna *Komisija za žalbe*, ali ovako, kako sad stoji u svih ovih pet zakona, zaista se čini da je to pet komisija. Mislim da bi to trebalo da u cilju racionalnosti, efikasnosti i broja žalbi koje smo do sada imali, trebalo bi da bude jedna komisija. To je bila naša ideja, međutim nismo to dobro precizirali u ovim prijedlozima zakona.

Evo samo informacije da je od 2002. godine kada je stupio na snagu sadašnji zakon do sada negdje oko 80 žalbi zaprimljeno. Dakle, to je jako mali broj i mislim da u procentima 90% žalbi se odnosi na odluke Instituta u području žigova. Jako malo je u području patenata i u području industrijskog dizajna. U području geografskih oznaka nismo imali ni jednu žalbu i mislim da je zaista cjelishodno da se onda predloži da to bude jedno drugostepeno tijelo i predlagač će dostaviti odgovarajuću korekciju Komisiji u svim ovim zakonima u amandmanskoj fazi.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Hvala Vam lijepo, pa ako bude potrebe i nakon rasprave zastupnika zamolit ćemo da se još jedanput obratite.

Uvaženi zastupnik Šefik Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Samo kratko, predsjedavajući.

Dakle, hvala vam što ste nam dali ovo pojašnjenje. Molim vas napravite odmah te amandmane i dajte da se ova dva-tri dana to potpiše. Deset dana je rok od danas kad ovo prođe u prvom čitanju.

A ja sam ustao da kažem jednu stvar koja je već primijećena ovdje. Prisutno je jedno, neka se ne ljuti niko iz Vijeća ministara, ali ja ovdje prije svega mislim na one službe u Vijeću ministara koje su dužne da vode računa o konzistentnosti pravnih propisa, o njihovoj međusobnoj povezanosti, naslonjenosti jedni na druge, njihovoj primjenjivosti – da se otvore četvere oči kada su ove stvari u pitanju. Zna se koje su to institucije i ovo je dakle za one iz Vijeća ministara koji u ime Vijeća ministara prate ovu sjednicu i neka se ovo prenese. Nakon Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave, kada je napravljena očigleda greška kada su u pitanju one institucije koje su ušle kao samostalne upravne organizacije, ja pozivam sve da otvore četvere oči i da se prati šta se radi. Evo mi smo danas i sad ... došli smo u poziciju da ne znamo da li ćemo pri jednom institutu imati četiri komisije za četiri pitanja ili pet pitanja ili ćemo imati jednu komisiju koja će imati pet oblasti kojima će se baviti u drugom stepenu.

I evo direktorica nam je kazala ovdje pošteno da se iz ovih zakona, ja sam to vidio kad sam čitao te zakone, ne može zaključiti je li to jedna ili ih je pet. I problem nastane onda kada se počne zakon primjenjivati i onda se s pravom prst upire u Parlament, jer je Parlament taj. Mi prije Parlamenta toliko službi i toliko sigurnosnih mehanizama imamo institucionalno ugrađenih da se u Parlamentu ne dogodi greška da kada bi svi oni radili mi ne bi bili u poziciji da napravimo grešku. Prema tome, ja javno tražim od svih službi u Vijeću ministara koje prate dakle ovu oblast da otvore četvere oči prije nego što zakon dođe u Parlament. Ovo je sada neko pojačano možda praćenje. Sramota je da mi pored dva doma, četiri čitanja, procedure u Vijeću ministara dođemo u poziciju da napravimo grešku. Neki dan smo imali Zakon o radu, javnu raspravu. Ja sam mislio da je smiješno držati javnu raspravu o tom zakonu. To je bilo moje mišljenje. Evo glasao sam, svi su ostali htjeli, međutim kada sam došao na javnu raspravu vidio sam da uopće nije bila greška što smo držali javnu raspravu, zato što su se tek u drugoj fazi, u javnoj raspravi, pred Predstavničkim domom otvorila pitanja koja su se morala otvoriti u fazi konsultacija prilikom pisanja zakona, ne usvajanja, razmatranja, nego prilikom pisanja zakona. Došli ljudi i kažu: ljudi nisu imali priliku da komuniciraju. Iznose ideje koje su zdrave, koje moraju biti ugrađene u zakon.

Dakle, neka ovo posluži kao trenutak, ja molim Vijeće ministara ... ovo je možda jedna kvalitetnija faza u kojoj smo mi sada. Zakone su nam pisali stranci nekoliko godina, pa smo onda mi zajedno sa strancima pisali zakone, pa sad sve više mi sami pišemo zakone. To je, hajmo sada da bude sljedeća faza da ono što dođe ovde u Parlament da to bude proprano, da nema pravnika, nema stručnjaka koji može pera odbiti tom zakonu. Neka to bude sljedeća faza, i onda neće biti grešaka.

Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.
Sljedeći je uvaženi zastupnik Remzija Kadrić.

REMZIJA KADRIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ja ću vrlo kratko. Dakle, kada je u pitanju ova zaštita prava iz ove oblasti pred sudovima, sudska zaštita, dakle, ovdje pitam predlagača da li je u tom dijelu konsultovano Ministarstvo pravde jer se ovdje uglavnom predlaže u svim ovim zakonima hitni postupak. Kakvo je mišljenje, kakav je stav Ministarstva pravde po tom pitanju?

I pored toga ima dakle još mnogih institucija koje su vezane za ovo, Uprava za indirektno oporezivanje, koliko smo mi u svemu tome spremni da implementiramo ... Dakle, pitam predlagača u tom dijelu: Kolika je bila saradnja, kada je rađen ovaj zakon sa Ministarstvom pravde i drugim institucijama, Upravom za indirektno oporezivanje i ostalih. Dakle, ovde se predlaže hitni postupak. U pogledu sudske zaštite iz ove oblasti, kako i na koji način to treba obezbijediti? Dakle, i Ministarstvo pravde i mnogi drugi trebaju da su maksimalno u ovo uključeni kad budemo radili fazu amandmana, da se to uradi onako kvalitetno, ono što je govorio Šefik Džaferović, da ne promaknu mnoge stvari koje se ne bi trebale desiti.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala.

Dakle, ja sad moram raščistiti jednu dilemu. Jesmo li mi već ušli u raspravu o tačku 11. Dakle da idemo redom. Gospodine Kadriću, ovaj zakon je predložilo Vijeće ministara i za pretpostaviti je da je i Ured za zakonodavstvo, o čemu je gospodin Džaferović govorio, i sva resorna ministarstva da su participirali u ovom svemu i svoj dio odgovornosti preuzeli. Ali evo, ako nema više prijavljenih po tački 11., dakle po Prijedlogu zakona o zaštiti oznaka zemljopisnog porijekla, ja zaključujem raspravu o tački 11.

I, prelazimo na tačku 12., dakle:

Ad. 12. Predlog zakona o zaštiti topografije integrisanog kola, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–2-16/10 od 3. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Mogu reći isto kao za tačku 11. imali smo i uvodne napomene.

Dakle, otvaram raspravu o Prijedlogu zakona o zaštiti topografije integralnog kola. Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Idemo na 13. tačku:

Ad. 13. Predlog zakona o industrijskom dizajnu, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–2-15/10 od 3. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Dakle, ista stvar kao za tačku 11. i 12.

Otvaram raspravu o tački 13. Nemam prijavljenih. Zaključujem raspravu o tački 13. Predlog zakona o industrijskom dizajnu.

Prelazimo na 14. tačku:

Ad. 14. Predlog zakona o žigu, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–5 -14/10 od 3. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Iste napomene kao za prethodne tri tačke.

Otvaram raspravu o tački 14. Prijedlog zakona o žigu. Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Idemo na tačku 15.

Ad. 15. Predlog zakona o patentu, predlagač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–2-17/10 od 3. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Iste uvodne napomene kao za ova prethodna četiri.

Otvaram raspravu. Pečat, žig, niko. Hvala. Zaključujem raspravu o Prijedlogu zakona o patentu ... i na ovaj način smo ovu seriju od ovih pet zakona završili.

I prelazimo sada na 16. tačku:

Ad. 16. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka, predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02–02–8-19/10 od 4. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Radi se o zakonu u prvom čitanju. Predložilo ga je Vijeće ministara 4.2 Ustavnopravna komisija je dostavila Mišljenje i ona je podržala principe zakona i dostavila nam 9.3. Također je Ministarstvo bezbjednosti dostavilo osnovni prijedlog zakona i njegove izmjene kako bismo lakše pratili šta se praktično mijenja.

Otvaram dakle raspravu o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka. Imam prijavljenog stručnjaka za ovu oblast.

Gospodine Jovičić, izvolite.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Hvala lijepo, gospodine predsjedavajući.

Ovdje trebamo biti svi stručnjaci. Imamo pred sobom jedan zakon koji je vrlo važan i ono što je najvažnije: ništa nije sporan ali vrlo bitan, usaglašen sa EU, rađen sa mnogim međunarodnim institucijama i NATO paktom. Zašto nam je važan? Poslje potpisivanja sporazuma sa EU sve ćemo imati više akata i dokumenata iz EU koji će sad imati prohodnost kad ovaj zakon usvojimo, jer će određeni službenici, ljudi, funkcioneri na određenim pozicijama dolaziti do akata EU koja nam nije mogla tako poslati tek poštom pa reći - ovo uskladite, ovo prihvatite - nego ćemo imati jednu otvorenu, rekao bih, pravu korespondenciju sa tim institucijama i ne treba puno dužiti. Dakle, pred sobom imamo zakon koji nije sporan, usaglašen sa svima, veliku korist ima za BiH, pogotovo saradnju sa EU, sa svim institucijama NATO pakta, OSCE-om, ma svim drugim međunarodnim organizacijama, tako da mislim da ovaj zakon treba da bude usvojen. Velika korist za BiH.

Hvala lijepo.

BERIZ BELKIĆ:

Zahvaljujem se gospodinu Jovičiću na korisnim informacijama.
Zaključujem raspravu.

Idemo na tačku 17., dakle:

Ad. 17. Predlog zakona o promociji malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u Bosni i Hercegovini, predlađač: Savjet ministara BiH, zakon broj: 01,02-02-4-12/10 od 28.1.2010. godine (prvo čitanje)

BERIZ BELKIĆ:

Resorni ministar gospodin Zirojević je vrlo strpljivo danas čekao da ovaj zakon dođe na red. Dakle, radi se o dosta važnom zakonu, vezanom za implemntaciju Strategije o razvoju malih i srednjih preduzeća. Savjet ministara je naravno predlađač. Ustavnopravna komisija nam je dostavila Mišljenje i dobili smo i od nadležne Komisije za ekonomske reforme i razvoj o principima 1. 3.

Dakle, otvaram raspravu o Prijedlogu zakona o promociji malih i srednjih reduzeća i poduzetništva. Idemo redom.

Husein Nanić. Izvolite, gospodine Naniću.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Evo mi smo dobili ovaj zakon i naša je obaveza iz dokumenta *Evropsko partnerstvo i izrada Strategije o malim i srednjim preduzećima*, također, kao naša obaveza iz Evropskog partnerstva. Ono što bih ja htio ovdje komentarisati i probati dobiti možda i odgovore od resornog ministarstva jeste sljedeće. Nekoliko stvari.

Sam naziv 'Zakon o promociji malih i srednjih preduzeća i poduzetništva u BiH', poslije je razrađena ta podjela preduzeća na mikro, mala i srednja preduzeća, možda bi bilo dobro da i u samom nazivu budu pomenuta ukoliko se ostaje kod naziva mikropreduzeće za određena preduzeća koja se tako zovu. To bih htio malo komentarisati. Znači, predlažem, tj. imam dilemu jednu: da li treba i naziv mikro, mala i srednja preduzeća i u samom nazivu zakona da budu navedena?

Sljedeća stvar koju bih htio da podijelim dilemu s ministrom jeste član 3. ..., znači podjela prema veličini preduzeća: mikropreduzeće, dakle zove se preduzeće koje zapošljava manje od devet ljudi i ima bilans stanja manji od 4 miliona. Mikro? Mislim da možda nije najbolje odabran naziv za mikropreduzeće, znači, koje zapošljava do devet ljudi. Malo mi je meni sam taj pojam da li je on standardan, da li je negdje korišten kao uporediv sa drugim državama itd. Mislim da možda treba razmisliti o drugom nekom nazivu ... tog preduzeća.

Sljedeća stvar koju bih htio komentarisati jeste član 9. koji definiše izradu Strategije i programa razvoja i promocije malih i srednjih preduzeća i poduzetništva, stav 1. koji kaže da 'Vijeće ministara usvaja Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća, koja se zasniva na osnovu entitetskih strategija i donosi se na period od tri godine. Stav 2. kaže da se, također, iz Strategije izrađuje Godišnji program razvoja i promocije malih preduzeća i stav 3. koji kaže da ovaj program usvaja Vijeće ministara najkasnije do kraja marta tekuće godine. Sva su tri stava

povezana, zbog toga ne mogu pojedinačno. Generalno, mislim da ovaj program koji usvaja Vijeće ministara da je kasno u martu da se usvaja za tu godinu. Svi planovi u preduzećima su napravljeni, budžeti su usvojeni, jer vezano je i za budžete određene aktivnosti koje su planirane. Mislim da to za tu tekuću godinu ovaj rok treba biti pomjeren najmanje prije početka tekuće godine, da treba biti program na godišnjem nivou usvojen.

Sljedeća stvar vezana opet za ovaj član jeste oko te strategije koja se usvaja na trogodišnjem nivou: ne piše kada će prva strategija i rokovi donošenja prve strategije. Nije u prelaznim i završnim odredbama nigdje definisano, znači, a godišnji program se izvlači iz ove strategije. Znači, ove su dvije stvari povezane i mislim da mora biti definisano kada će se prva strategija donijeti, da bi iz nje se izradile ove godišnje strategije.

I sljedeća stvar koju bih htio komentarisati jeste član 16. koji govori o sastavu i imenovanju članova Foruma, između ostalog, pod tačkom e) kaže da Forum ima 14 stalnih članova, a tačka e) kaže da se popunjavaju, između ostalog, iz Agencije za podsticanje i razvoj malih i srednjih preduzeća, MSP, svakog od entiteta i Brčko Distrikta. Ja koliko znam entiteti nemaju ove agencije formirane. I ukoliko je to tako, onda dolazimo u poziciju da neće se moći formirati ovaj forum nego će morati se ostaviti možda i alternativa jer ovim zakonom nije predviđeno da moraju biti formirane entitetske agencije. Da li one imaju ili nemaju, nikako ovaj zakon ne može to definisati, ne može narediti, nije odredio. Znači, ovu stvar mislim da treba preciznije utvrditi.

I sljedeća stvar koju bih također htio ovdje problematizirati jeste Glava V. Finansijska sredstva, gdje se kaže: 'Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva iz budžeta institucija BiH za 2009. i 2010. godinu.' Ja se ovdje slažem, svakako za 2009. da nije potrebno, a za 2010. i 2011. godinu, znači, ako ima ambicije da ide u obaveze neke na dvije godine vezano za ove godišnje programe o kojim sam govorio, mislim da ovaj stav ovdje ne može ovako stajati, s obzirom da je članom 10. predviđeno, koji govori o podsticajnim mjerama, i on kaže da one podrazumijevaju znači 'davanje pomoći za povećanje zapošljavanja, davanje pomoći za učešće na međunarodnim sajmovima, osnivanje informacijskog sistema, davanje pomoći za primjenu inovacija i uvođenje savremenih tehnologija, osnivanje fondova rizičnog kapitala'.

I druga stvar, b) Finansiranje rada Foruma od 14 članova, mislim da u ovom zakonu niti se podrazumijeva i mislim da ti ljudi neće volonterski raditi. Ove dvije stvari, znači govori se o ovim podsticajnim mjerama i osnivanje Foruma, mislim da zahtijevaju finansijska sredstva i da ovdje treba u ovoj glavi V. jasno precizirati i predvidjeti finansijska sredstva koja su potrebna za provođenje ovog zakona.

U svakom slučaju ja podržavam donošenje ovog zakona i mislim da je on nešto što je potrebno BiH i privredi BiH.

BERIZ BELKIĆ:

Hvala lijepo.

Evo dobili smo i forum kao oblik organizovanja.
Gospodin Željko Kuzmanović.

ŽELJKO KUZMANOVIĆ:

Hvala, poštovani predsjedavajući.

Pozdravljam kolege i poslanike, posebno kolege iz Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

Evo, moram konstatovati prvo da mi je drago da konačno možemo raspravljati o nekom zakonu u kojem se ne dotičemo '41, '45, '92. i '95. godine, nego koji je posvećen aktuelnom trenutku u kojem živimo. Kao što znate, naša zemlja ne samo i naša je u posljednje dvije godine u velikoj ekonomskoj krizi i stoga svaki zakon koji će promovisati i poticati preduzetništvo naše zemlje treba pozdraviti.

Ja neću o detaljima, pošto se radi o principima zakona, tako da ćemo ovo što je rekao i gospodin Nanić u amandmanskoj fazi pokušati djelovati da poboljšamo neke stvari. Ja hoću samo da konstatujem da je, obzirom da sam se i sam bavio preduzetništvom, preduzetništvo na veoma niskoj grani u BiH i da su uslovi poslovanja za preduzetnike i okvir u kojem posluju preduzetnici u BiH ravni naučnoj fantastici. I zaista se divim kako neko može uopšte da opstane u ovakvim uslovima. Stoga pozdravljam svaki pokušaj koji će voditi poboljšanju uslova poslovanja.

Moram primijetiti da u posljednje vrijeme mi imamo izrazito veliki pad priliva stranih investicija, upravo zbog velikih administrativnih barijera koje vladaju u domenu srednjeg i malog preduzetništva, posebno kod registracije i papirologije koja je potrebna u tom domenu. Stoga pozdravljam i formiranje i ovog foruma. I evo ja sam imao nekakvih nedoumica oko ove klasifikacije koju je napomenuo i gospodin Nanić. Evo otklonili smo zajedno sa ministrom, radi se o klasifikaciji na mala, srednja, odnosno mikro, mala, srednja i velika preduzeća. Ona je koliko sam uspio shvatiti ... Evropske komisije i rađena po preporukama Evropske komisije, tako da se nadam da će i ministar u svom izlaganju obrazložiti taj dio.

Hvala.

BERIZ BELKIĆ:

Idemo dalje.

Velimir Jukić.

VELIMIR JUKIĆ:

Gospodine predsjedatelju, kolegice, kolege, uvaženi članovi Vijeća ministara, dragi gosti, evo ja sam se javio reći nekoliko riječi o ovom važnom zakonu. I konačno je bilo vrijeme da ovaj zakon dođe na naše klupe. Međutim, ono što želim reći na početku jeste činjenica da mi nismo

raspravljali ovdje u ovom parlamentu o Strategiji za malo i srednje poduzetništvo koju je usvojilo Vijeće ministara prije otprilike, ne znam, pola godine i nešto malo više. Mislim da je to veliki propust što to nismo imali ovdje da o tome raspravljamo, jer se u ovom zakonu, kako je on napisan, najmanje 20-tak puta a možda i više, nisam precizno brojao, ovaj zakon referira na tu strategiju koju mi nismo, nažalost; ja jesam, ali nismo je dobili službeno da je ovdje mi razmatramo, upoznajemo se s njom ili da eventualno i potvrđujemo, ako je ne treba usvajati da je bar imamo na uvid, tako da o njoj kažemo svoje mišljenje. Međutim, to je činjenica i mislim da bi bilo dobro da bar sada svi zastupnici dobiju ovu strategiju i da mogu je proučiti, ako ne prije, onda sad u sklopu ove procedure dok ovaj zakon bude aktualan, dok bude u proceduri za donošenje.

Sam naslov ovog zakona, mislim da je mogao biti i puno jednostavniji, zapravo, nije trebalo biti ništa nego 'Zakon o malom i srednjem poduzetništvu'. Kategorija, naziv malo i srednje poduzetništvo i ... poduzeće je pojam koji je usvojen u skoro svim zemljama EU i on kao takav optira i ne treba ga mijenjati u smislu: mikro, mala i srednja. Dakle, mala i srednja poduzeća ili SM, sektor itd., kako ga zovu u zemljama EU. Međutim, ono što je posebno bitno i važno, a to je da BiH ovakva kakva jeste, sa porušenom privredom, slabo obnovljenom, za sada tim kapacitetima, ima vrlo veliku šansu za svoj ukupni razvitak, prije svega u sektoru malih i srednjih poduzeća. Mi ako imamo neke podatke o tome koliko ima poduzeća na broj stanovnika, do tisuću stanovnika u BiH, pa time onda i ukupni broj, dolazimo do vrlo poraznih podataka, a to je da u BiH ima najmanje registriranih poduzeća na tisuću stanovnika u ovoj regiji, a među najmanjim i u Evropi.

Isto tako, ako znamo da je EU donijela Lisabonsku strategiju za mala i srednja poduzeća, gdje je otprilike definirala važnost malih i srednjih poduzeća na sljedeći način: da upravo kroz taj sektor ekonomija EU treba biti najkonkurentnija i najdinamičnija uopće i da tu najveću ulogu imaju mala i srednja poduzeća. Da o tome EU misli vrlo ozbiljno, oni su formirali Fond za mala i srednja poduzeća koji je preko 500 milijardi eura, pa su opet odredili da je to za pojedina područja, ne znam ni ja, pomoć u pristupu financiranju, obuku, inovacije itd. Ovo sve govorim iz razloga da mi prepoznamo i vidimo kako drugi, oni koji su nama uzor, gledaju na ovu problematiku. A ja mislim, i to ću ponoviti, već sam rekao da je specifična važnost malih i srednjih poduzeća za privredu BiH još veća nego što je to za EU. Mislim da smo zato propustili učiniti puno toga do sada i sad je prilika da to bar donekle popravimo. Popravit ćemo samo dijelom kroz ovakav zakon.

Sad ću reći nešto i o tome što je urađeno sa našom strategijom koju je Vijeće ministara usvojilo. Nažalost, tu smo ponovo propustili uraditi ono što su nam i iz EU sugerirali, a to je da kroz tu strategiju predvidimo i formiramo fond za mala i srednja poduzeća. Mi smo ponovo improvizirali s jednim rješenjem koje je evo i ovde spomenuto itd., uzimajući u obzir činjenicu da je ustavna struktura u jednoj mjeri predodredila možda i ovakav koncept kao što smo se mi opredijelili kroz strategiju. Ipak, čini mi se da je bilo puno više razloga i elemenata, uvažavajući ova ograničenja, da to ipak bude fond koji bi onda sasvim sigurno bio puno, puno primjerenije rješenje i omogućio bi lakši pristup našim poduzećima ovim fondovima, odnosno fondu kojeg sam pomenuo koji osigurava EU, a koji opet se po određenoj proceduri može aplicirati i pristupiti tim sredstvima. Oko nekih rješenja u ovom zakonu, dakle mislim da je najprije nastup trebao biti jednostavniji.

Nadalje, zakon je koncipiran više kao nekakav okvir, zapravo bez nekih detalja, jer se u detalje poziva na zakonodavstvo postojeće u entitetima, Brčko Distriktu, isto tako i na strategiju. Oko ovih klasifikacija, dakle koliko je, ne znam ni ja da je mikropoduzeće od ne znam ni ja od 0 do devet itd. To je uredu i ovo je usklađeno sa standardima i klasifikacijom koja vrijedi u EU, i to ne treba posebno komentirati ..., samo možda fali da se to kaže u obrazloženju, pa da to onda ne bude uopće tema, jer ne treba biti ovo tema, ovo je korektno urađeno.

Međutim, ono što je bitno i važno, ciljevi u Poglavlju II. Ciljevi i strategija i program razvitka i promocije malih i srednjih poduzeća i poduzetništva. E vidite, ovde su ciljevi samo nabrojani. Međutim, možda je trebalo malo više i nekih pojašnjenja kako i na koji način će biti ovi ciljevi na neki način realizirani.

Nadalje, imamo isto tako poglavlje Poticajne mjere, gdje su vrlo korektno nabrojane ove sve mjere. Ali ja ću opet reći šta je glavni problem. Glavni problem će biti u realizaciji ovih ciljeva i ostvarivanje ... preko ovih mjera. Jer, ja ću opet reći, način kako je to zamišljeno, mi na bh. državnoj razini iz ove oblasti imamo samo jedan forum, odnosno ovaj forum kroz vijeće, dakle ovaj pojmovni par, dakle forum-vijeće za promociju malih i srednjih poduzeća i poduzetništva. Ja mislim da ovo je ipak, neka mi ne zamjere i predlagači zakona, pomalo improvizacija i ja se bojim da na ovaj način nećemo moći ostvariti sve one potencijale koje ovaj sektor malih i srednjih poduzeća i poduzetništva nudi i pruža kao priliku i kao mogućnost u BiH, naročito kroz zapošljavanje, veću konkurentnost, lakši pristup, obuku itd, lakši pristup fondovima, zatim pristup izvorima finansiranja itd.

I evo, na kraju ću završiti sa svojim jednim općim zaključkom. Dobro da je ovaj zakon stigao. Mogao je biti i po mom mišljenju i bolji, odnosno ukupan koncept je mogao biti drugačiji, a rekao sam koncept se kreirao kad se radila strategija. I nažalost, tada je urađena velika, po mom mišljenju, pogreška što Vijeće ministara u toj fazi kreiranja politike iz ove oblasti nije dalo tu strategiju da o njoj raspravlja Parlament i da o njoj zauzmemo stavove a nakon toga, nakon definiranog koncepta kroz tu strategiju, onda bi, ja sam uvjeren, imali i sasvim drugačiji, bolji i kvalitetniji zakon, koji bi jamčio da malo i srednje poduzetništvo bude stvarno onaj zamašnjak, da ukupna privreda BiH krene puno dinamičnije naprijed.

Evo ja neću duljiti, zahvaljujem se na pažnji.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvažena poslanica Nermina Zaimović Uzunović. Izvolite.

NERMINA ZAIMOVIĆ UZUNOVIĆ:

Hvala lijepo, predsjedavajući.

Kolegice i kolege, uvaženi predstavnici ministri i predstavnici resornog ministarstva koje nam je ponudilo ovaj zakon, zbilja podržavam sve ovo što su prije mene kolege rekle i sve ima

svoj smisao ali bih htjela i nešto da dodam na ovaj materijal koji smo dobili u prvom čitanju. Dakle, neću govoriti u detalje, možda ne ni onoliko koliko su prethodnici govorili, nego ću ukazati na neke opće stvari.

Dakle, činjenica je da je BiH na zadnjem mjestu u Evropi i u regiji kada je u pitanju razvoj i jačanje malih i srednjih preduzeća, što pokazuju ocjene Evropske povelje za 2009. godinu da imamo najlošiju ocjenu. Nažalost, BiH nije još uvijek ispoštovala svoje obaveze i preporuke koje su slijedile iz dokumenata koje je potpisala i stoga je jako važno, znajući da mala i srednja preduzeća predstavljaju kičmu privrede BiH, jako je važno dobro urediti odnose u oblasti malih i srednjih preduzeća, što se naravno može urediti ovim zakonom. I, također je važno uskladiti sa evropskim zakonodavstvom i svim onim dokumentima kojima to nalažu, o čemu je kolega Jukić prethodno govorio. Zatim, to su ... Evropska povelja o malim i srednjim preduzećima, Evropsko partnerstvo i, također, sa najboljim praksama u ovoj oblasti.

Dakle, krunski dokument ovog svega jeste ovaj zakon koji bi trebalo da mi ovdje donesemo. Zajednička komisija za ekonomske reforme i razvoj i Ustavnopravna komisija su razmatrale prijedloge u formi u kojima im je dostavljeno, oni su ga nama prosljedili. Mislim da s obzirom da se radi o zakonu koji je od izuzetne važnosti za BiH, za sve njene građane, i za koji je zainteresiran širok krug udruženja poslodavaca, privrednika, cijenimo da bi prijedlog trebalo učiniti maksimalno transparentnim i u njega ugraditi eventualno nova, tj. poboljšati eventualno ova predložena rješenja.

Stoga predlažem zaključak da se usvoji danas kojim bi se ovaj zakon stavio u javnu raspravu, odnosno održala javna rasprava o predloženom tekstu ovog zakona. Cijenim da bi tim doprinijeli kvalitetu, s obzirom na procedure koje su prilično složene ... da možemo; naravno, da mi imamo mogućnost davanja i amandmana na predloženi tekst, ali mislim da bi bilo jako dobro za širu javnost da se održi i javna rasprava o ovako jednom važnom zakonu od općeg značaja.

Hvala lijepo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Adem Huskić, izvolite.

ADEM HUSKIĆ:

Zahvaljujem.

Ja neću dužiti jer većinu onoga što mislim da je bitno već su kolege rekle, ali bih htio iskoristiti priliku da kažem, i to je pošteno reći da evo ja želim da čestitam ministru i ovom ministarstvu na, između ostalog, i ovom zakonu i evo ministar cijeli dan vrlo strpljivo sjedi sa nama i sluša i ono što ga vjerovatno ne zanima, ali on je tu. I zbog toga mislim da treba javno reći ... i javno ga pohvaliti i zbog ovog zakona.

_____ (?)

/nije uključen mikrofon/

ADEM HUSKIĆ:

Pa nije bitno iz koje stranke, bitno je da čovjek radi. Kaže se da nije bitno kakve je boje mačka, važno je da lovi miševе. Dakle, hoću reći sljedeće. Nažalost,

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja ću morati dati pauzu ako vi nastavite ovako.

ADEM HUSKIĆ:

Je li zbog mene ili zbog ovih okolo?

BERIZ BELKIĆ

/nije uključen mikrofon/

/zajednička diskusija/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Prepao sam ih, izvoli.

ADEM HUSKIĆ:

Dakle, meni se čini da je ministar, odnosno ovo ministarstvo uradilo maksimum jedan što se tiče ovog zakona, s obzirom na svoju ustavnu nadležnost i na ustavnu strukturu BiH, ali bojim se da je to ujedno i jedna otežavajuća okolnost i da će se ovaj zakon u konačnici svojoj svesti na jednu vrstu deklaracije, što mislim da je velika šteta. I mislim da ne treba puno da se ubjeđujemo da je poslovni i privredni i poduzetnički ambijent u našoj zemlji jako loš, jer to je govorio kolega Jukić. Ja se sjećam ovdje prezentacija malo starijih da recimo na 1000 stanovnika u BiH imamo devet preduzeća, a Hrvatska 14, Mađarska 70 itd. Znači, ima nekakva sistemska greška koja destimulira ljude da se bave poduzetništvom i ja mislim da mi moramo vrlo ozbiljno se posvetiti tom problemu i stvoriti ambijent takav da ljudi ovdje investiraju, i domaći i stranci puno više.

Bojim se da se mi ponašamo na jedan način da svi vidimo najbolju šansu u budžetu i da je država najbolji poslodavac i najlakše se zapošljavati na budžet i odatle platu dobivati, a niko, niko neće da radi, da tako kažem. Niko, svi bi da vade iz budžeta, a niko da gura pare u budžet. To je, ja mislim, najveći problem u ovoj državi. Ali, ako gledamo član 9. ovog zakona, on kaže da će Ministarstvo raditi svoju strategiju na osnovu strategija entiteta. U kojoj mjeri će te

strategije entiteta biti međusobno usklađene, kompatibilne itd., u tolikoj mjeri će Ministarstvo moći napraviti, i mislim da ne treba u njih pucati ako nešto bude pogrešno, nego u ove druge. Oni u ovom slučaju liče na glinenog goluba koga ... da imamo u koga pucati, a on ne može da leti. Dakle, bilo bi možda dobro, ako je to moguće, da se napravi neka koordinacija sa entitetima da se neke stvari, ne da se prenesu nadležnosti nego da se veći stepen prava da Ministarstvu, jer zaista vidim da ljudi imaju dobru namjeru, a mogućnosti su im male.

Eto, to je bio moj doprinos. Zahvaljujem.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ministre, hoćete li saslušati još i Velimira Jukića za repliku, pa onda. Izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Ma evo gospodin Huskić je malo govorio o nedostacima ovog zakona. Ja bih rekao još jedan nedostatak, nadovezao bih se zapravo, podržao ga a dijelom evo i replicirao.

Dakle, problem je u ovom zakonu što je tako osmišljen, a zapravo i u samoj strategiji da Parlamentarna skupština BiH je potpuno isključena iz svih ovih problema, pitanja, pa, i nazovimo tako, onda kroz razvoj nekih procesa itd. Mislim da je to, po mom mišljenju, osnovni nedostatak ovakvog koncepta evo kroz strategiju, pa onda kroz izostavljanje toga da bude fond za razvoj i kroz onda kasnije iza toga je slijedilo i ovakvo zakonsko rješenje koje je samo logičan nastavak već osuđenog koncepta rješavanja ovog pitanja.

Mislim da je ovdje ... prilika možda sada u ovoj amandmanskoj fazi da ipak na neki način svoju ulogu u ovome svemu dobije i Parlament BiH. Zašto? Iz prostog razloga što je stanje u ovoj oblasti toliko loše. Ja ću ponoviti svoje razmišljanje. Dakle, potencijal ovog sektora je tako velik i on mora biti i po meni i je osnova,

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Samo malo molim vas.

VELIMIR JUKIĆ:

snaga za ukupan razvitak BiH, naročito imajući onu činjenicu da smo iz rata izašli sa ovakvim stanjem kakvo jeste itd., i da bi onda bilo dobro da se i po osnovu ovog zakona svako nekoliko vremena, bar godišnje jedanput, otvori rasprava o stanju u ovoj oblasti i problemima, s ciljem da se onda nakon te analize vidi šta i kako treba mijenjati u smislu i strategije, nju inovirati, mijenjati itd. a naravno onda i kroz promjenu zakona.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.
Ministar Mladen Zirojević. Izvolite, ministre.

MLADEN ZIROJEVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici, definitivno, zakon koji je pred nama i o kojem trenutno raspravljamo je najvažniji po meni zakon, čiji predlagatelj je Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa. I, otkako sam ja na čelu tog ministarstva, zaista jako puno rada, truda, kontakata sa entitetskim resornim ministrima i premijerima je trebalo dok nisam došao u poziciju da ovaj zakon jednoglasno bude usvojen na Kolegiju Ministarstva i u Savjetu ministara. Ista je situacija i sa ovom strategijom. Da je to jednostavno bilo uraditi, ne bi ona strategija koja je bila predložena za period 2005.-2007. neslavno završila.

Evo, kao što rekoste, prvi put je jednoglasno usvojena u aprilu na 84. sjednici Savjeta ministara ova strategija, koja je prethodila ovome nacrtu zakona. Važnost zakona s obzirom na problematiku koju tretira nije potrebno posebno obrazlagati, uzme li se u obzir činjenica da se 95% i možda malo više privrednih subjekata u BiH upravo svrstava u ovu kategoriju malih i srednjih preduzeća, mikropreduzeća. Obaveza Evropskog partnerstva, ni to nije posebno naglašavati ... kratkoročnih prioriteta; obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji, ali iz obaveza koja proizilazi iz dosadašnjih integracija BiH, kao što je Evropska povelja o malim preduzećima iz 2000. godine, kojoj je BiH pristupila u Solunu 2003., kao i obaveza iz akta o malim preduzećima, preduzetništvu, koji je u junu 2008. godine usvojen od strane Evropske komisije.

Ovdje je bilo zaista kvalitetnih diskusija koje mogu bitno uticati na konačan tekst zakona. Naravno, mi ćemo se odrediti s tim u vezi. Uvaženi poslanik Husein Nanić uvijek ima zaista kvalitetne primjedbe. Pitanje zašto se zakon ovako baš zove, zato što je to neki evropski standard. Od člana 1. do člana 7. su odredbe na kojima je insistirala Evropska komisija. Bilo je pitanja kod ove klasifikacije koja je definisana članom 7. pa ova pod a) od 0 do 1 zaposlenika. Malo nelogično, ali je upravo tako. Evo, tu je moj pomoćnik, to je valjda evropski standard. Možda zbog vođenja statistike. Ja jednostavno nemam neko logičnije obrazloženje zbog čega je to tako.

Zakon je gotovo identičan zakonu koji je odavno već u primjeni i na snazi u Hrvatskoj. Hrvatska je dugo vremena bila zemlja koje je imala jedina u regionu ovaj zakon. Zakon definiše i predviđa uspostavu, što je najvažnije u svemu tome i tu je trebalo najviše rada i truda u postizanju i dobijanju nekog političkog kompromisa, ... institucionalnog, administrativnog kapaciteta BiH u vidu novoformiranog sektora koji će biti tek formiran pri Ministarstvu trgovine i ekonomskih odnosa, koji će imati zadatak da se bavi ovom problematikom, da brine o realizaciji zadataka usmjerenih ka razvoju preduzetništva malih i srednjih preduzeća i koji će imati prioritetni zadatak da kreira i realizuje operative programe na osnovu kojih će opet biti povlačena sredstva iz one famozne IPA komponente III – regionalni razvoj.

Mart? Spomenuste mart kao rok za izradu programa i ne vidim ništa loše u tome da se amandmanski djeluje da se taj rok promijeni. To sam ja ... sa svojim pomoćnikom se konsultovao: da li je trebalo Strategiju uputiti u Parlament, nisam bježao od toga da bude predmetom rasprave i pred ovim uvažanim domom. Jednostavno, kao dokument usvojen je na Savjetu ministara jednoglasno i nije bilo zaključka da se vama uputi. Da je moglo bolje, možda i jeste ali vjerujte da je trebalo jako, jako puno napora, nebrojeno kontakata, ubjeđivanja da bi evo sad imali ovaj tekst ovdje.

Toliko.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, ministre.

Nemamo više prijavljenih. Zaključujemo raspravu.

I, prelazimo na 18. tačku dnevnog reda:

Ad. 18. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, predlagači: poslanici Milorad Živković, Niko Lozančić i Šefik Džaferović, zakon broj: 01–02–9-20/10 od 10. 2. 2010. godine (prvo čitanje)

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvolite, poslovnička intervencija.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ:

Vidite, ja bih zatražio pauzu, znači u skladu sa članom 77. Poslovnika, objasniću. Naime, tražim pauzu od 20 minuta, da ne gubimo puno vremena. Objasniću zbog čega.

Mislim, gospodine predsjedavajući, da ste Vi nas, namjerno ili ne, pogrešno informisali u toku sjednice o nekim događanjima. Naime, nije moguće da nas novinari proganjaju za učešće u nekim emisijama večeras ni zbog čega. Mislim da bi bilo dobro kad biste sazvali Prošireni kolegijum, ako ništa drugo, da se svi mi ovdje upoznamo ili bar predsjednici klubova, oni mogu upoznati klubove, s onim što se stvarno događa i u ovoj zgradi a i inače. Ja sam evo ovdje dobio, donio ustvari sa nekih portala vijesti i nemoguće je da mi evo kažemo ništa se ne dešava, mi smo ovdje radili sasvim normalno, nama se ništa u BiH ne dešava. Uzeću samo neke naslove: Akcija MUP-a RS; U Bratuncu privedeno više osoba; Uhapšen zamjenik načelnika Opštine Srebrenica Čamil Duraković; Zamjenik načelnika Srebrenice uhapšen zbog seksualnog zlostavljanja maloljetnih lica; Akcija Bratunac; Moguće hapšenje u Parlamentu; Hapšenje u Srebrenici; Ministar Sadik Ahmetović predmet istrage; Hapšenje u Srebrenici, uhapšen direktor škole, profesor, policajac, ministar Ahmetović na licu mjesta, uhapšen imam Mirsad

Huseinović; Hapšenje u Srebrenici; Ministar Ahmetović daje iskaz. Sljedeće, Ahmetović dao izjavu inspektorima MUP-a RS.

Nemoguće je da pored svih ovih ovakvih naslova, mislim, nije uredu da smo mi potpuno neinformisani o ovome i ja zaista tražim pauzu od 20 minuta i molio bih da se zakaže sjednica Proširenog kolegijuma, prije svega, ako neki od nas i prihvate da budu gosti nekih večeras emisija, da bar imamo pravu informaciju, da tamo ne iskačemo sa ne znam ni ja kakvim sve informacijama, jer evo vidite šta, samo sam pročitao neke naslove sa portala koje u zadnjih sat vremena su objavljene.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Pauza 20 minuta, Prošireni kolegijum u salu 2/II.

/PAUZA/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Kolegice i kolege poslanici, molim vas samo nekoliko napomena i da pokušamo sumirati ono što smo dogovorili na Proširenom kolegijumu. Naime, prijedlog većine je da se na 18. tački dnevnog reda prekine današnje zasjedanje, da glasamo o tome da nastavak sjednice bude u utorak u 10,00 sati i da vas zamolimo da budemo fleksibilni u održavanju te sjednice, kao i one sljedeće. Naime, sljedeća je zakazana za 24. u srijedu u 10,00 sati, ali ako bi uspjeli u utorak da završimo sjednicu ovu u ranijim satima, da postoji mogućnost da u srijedu nastavimo, odnosno u utorak popodne nastavimo, odnosno počnemo tu novu sjednicu da bi je nastavili u srijedu i uspjeli završiti. To je neka fleksibilnost koju molim vas da pokušamo da završimo, jer ostaju nam tačke dnevnog reda koje svakodnevno odgađamo i bojim se da ćemo doći u poziciju da ih ne raspravljamo.

Zato sad vas pozivam da glasamo, znači o tome u skladu sa Poslovnikom, da se nastavak ove sjednice zakaže za utorak u 10,00 sati. Molim vas

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Uvaženi poslanik Denis Bećirović, poslovnička. Izvolite.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja uvažavam da ste vi imali sjednicu Proširenog kolegija, ali dozvolite i nama poslanicima da imamo pravo da kažemo i ovdje na sjednici možda i neke stvari koje nisu u skladu s onim šta ste vi dogovorili.

Naime, već dugo vremena mnogi od nas govore i postavljaju pitanje zašto mi radimo jedan dan u sedmici, pa nastavljamo sjednice sedam dana poslije? Prošli put smo radili u srijedu, nisam vidio ni jedan objektivan razlog, pa i za posljednje četiri godine, zašto nismo nastavili ovu sjednicu u četvrtak ili u petak. Tim prije što vidimo, evo da krenemo od susjeda u Hrvatskoj i Srbiji, da ljudi rade po pet dana neprekidno. Ako postoji neki opravdan razlog kao poslanik a i ostale kolege voljeli bi znati koji je to razlog?

A zbog toga smatram da bi bilo dobro donijeti zaključak: ako već nastavljamo ovu sjednicu u utorak, da ćemo raditi i u srijedu i u četvrtak i u petak neprekidno kako bi apsolvirali dnevni red nastavka i ove sjednice koja je na dnevnom redu. To je moj prijedlog zaključka i izvinjavam se ako sam vam poremetio neke planove, ali zaista mislim da nema razloga da i mi malo ne radimo ubrzanim ritmom, jer tako rade i susjedi, zašto ne bi i mi, pogotovo kad kasnimo koliko kasnimo.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja mislim da nema potrebe da objašnjavate svoje prijedloge, jer Prošireni kolegijum je mjesto gdje se utvrđuje raspored čak za idući mjesec. Vi ste dobili i prijedlog sjednica, odnosno ono što je utvrdio Prošireni kolegijum za idući mjesec. Imate svog predstavnika u Proširenom kolegijumu i možete tamo da predložite sve ovo.

Što se tiče iduće sedmice, u idućoj sedmici čak popodne u srijedu Kolegijum ide u zvaničnu posjetu finskom parlamentu, i to je nešto što se zakaže i mjesec dana unaprijed. Prema tome, Prošireni kolegijum je mjesto gdje se možemo dogovoriti o ovome o čemu ste Vi govorili i nema problema. Ali morate tamo da date taj prijedlog i da ostali predsjednici klubova se slože sa takvim načinom i tim prijedlogom. Što se tiče današnjeg Vašeg prijedloga, mi ćemo glasati o prijedlogu koji je na Proširenom kolegijumu iskristalisan, koje sam ja naveo, a Vi možete da kažete da se glasa i o Vašem prijedlogu da se sutra nastavi sjednica.

Naniću, jeste Vi htjeli?

DENIS BEĆIROVIĆ

/nije uključen mikrofoni/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Izvolite Bećiroviću, kratka intervencija.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Neću na kraju sjednice, zaista nije mi namjera da remetim ovo što ste dogovorili na Proširenom kolegiju, ali evo, kao neki kompromisan prijedlog, kao poslanik ovdje na sjednici Predstavničkog doma zaista predlažem svima vama u Kolegiju da pokušate razmotriti ovu ideju da evo ako već ne možemo u srijedu da od naredne sjednice zaista radimo i dva dana i tri dana ako treba i pet dana prije nego što iscrpimo neku sjednicu. Ja mislim da je to mnogo bolje nego da nam jedna sjednica traje po mjesec dana zato što nastavljamo po jedan dan u svakoj sedmici. Eto dakle, dajem samo inicijativu prema vama javno ovdje na sjednici Parlamenta da o tome razmislite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ja jednostavno Vas upućujem na predsjednika Vašeg kluba i na mjesto gdje možemo malo više raspravljati o tom Vašem prijedlogu. Jer ako počnemo da raspravljamo o tome, današnji ... zaključak sjednice ćemo pretvoriti u određene polemike i da Vam kažem da četvrtkom Savjet ministara održava sjednice i da su nas oni molili da četvrtkom ne držimo sjednice itd., itd. Ja Vama o tome govorim da mjesto o tome o čemu Vi predlažete je Prošireni kolegijum gdje možemo o tome da pričamo i da argumentima kažemo zašto se to ovako radi.

Uvaženi poslanik Husein Nanić, izvolite.

HUSEIN NANIĆ:

Zahvaljujem se, predsjedavajući.

Ja se zaista izvinjavam što evo diskutujem po ovoj tački, ali nadam se da ..., 18,15 je, mislim da ne treba stvarati atmosferu da mi ne možemo raditi i do osam sati, mi radimo od deset do šest sa pauzama po dva, tri sata, ja ne znam, nema parlamenta na svijetu koji manje radi, ja zaista mislim tako.

I ... gledajte, reći ću vam i otvoreno, ovdje malo širim priču, ali i kad se javim i po tačkama dnevnog reda imam osjećaj da se skraćuje to, da se, da bi zaista ... ne bih htio da imenujem, ali bi se htjelo da se čak ni tada ne diskutuje, određeni pogledi i dobacivanja itd. Ja sam na početku ove današnje sjednice predložio nešto slično što je gospodin Denis Bećirović rekao i prećutao sam kada je predsjedavajući rekao ovo za Prošireni kolegij. Mi ne da imamo sada situaciju pa da bi trebalo se rješavati, nego tu imamo situaciju već prisutnu skoro dva mjeseca: da svake sedmice mi imamo parlament. Dozvolite i izvinite što malo širim priču, ali mi poslanici imamo obavezu da radimo i u izbornoj jedinici i uvažavam one koji su u Sarajevu i kojima treba pola sata da dođu na sjednicu, ali dozvolite, ima nas koji putujemo po 500 km i imamo obavezu da radimo u izbornoj jedinici po pitanju pripreme ovih zakona itd. I u tom smislu zaista bih se pridružio ovoj inicijativi da se planira ne jedan nego ako treba tri-četiri dana da se isplanira da sjedimo, da završimo sjednicu, da možemo kvalitetno raditi. Mi se dovodimo u situaciju da bez pune savjesti donosimo odluku. Mi smo danas imali jedan od zakona o Oružanim snagama gdje ... nemamo nikakvih informacija o tom zakonu, mi trebamo donijeti

odluku o tom zakonu, a da bi raspravljali dva sata i da bi vidjeli da nemamo nikakvih informacija i nema Vijeća ministara i ministra. Znači, zaista bi se puno moglo o ovom reći, apelujem da se ove stvari definišu kod pripreme za sljedeću sjednicu i one sljedeće tamo sjednice koje imamo da se planira dovoljno vremena; lako je ako smo završili prije vremena otići, nego da ostavljamo opet za sljedeće sedmice. Znači, da se isplanira vrijeme, da niko ne bude nervozan po pitanjima, da imamo dovoljno vremena da kvalitetno možemo i diskutovati i pripremiti se i pripremiti amandmane.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja bih pokušao da spriječim sve koji su se javili jednostavnim pozivom na član 61. Poslovnika po kome Prošireni kolegijum utvrđuje kalendar za naredni mjesec, uključujući datume ili nedjelje u kojima su predviđene plenarne sjednice. Kalendar se dostavlja poslanicima, komisijama Doma, Predsjedništvu BiH i Savjetu ministara BiH.

Dosadašnje diskusije govore da u klubovima se ne vodi diskusija o tome, da predsjednici klubova ne dođu na Prošireni kolegijum sa svojim prijedlozima kalendara u smislu onoga što je rečeno. Molim vas razriješite ove stvari koje ste sad govorili u svojim klubovima. Zadužite predsjednike vaših klubova da kada se utvrđuje kalendar za idući mjesec daju prijedloge. Ovo je sad nedopustivo da svako u svoje ime, mimo predsjednika kluba i mimo svoga kluba, predlaže određene termine i načine vođenja ove sjednice. Ja vas samo upućujem na vrijeme i mjesto gdje je potrebno da to riješite. I to je način na koji ova skupština može da radi, inače ćemo doći u poziciju da ćemo svako svakome replicirati o svemu.

Uvaženi poslanik Momčilo Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

/nije uključen mikrofon/

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi poslanik Martin Raguž, izvolite.

MARTIN RAGUŽ:

Samo ispravak krivog navoda, radi se, ne radi se o svim predsjednicima klubova.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja sam samo naveo one koji su diskutovali, rekao sam za one koji su diskutovali.
Uvaženi poslanik Mehmed Suljkanović, izvolite.

MEHMED SULJKANOVIĆ:

Pa ja bih samo vrlo kratko. Pošto ste najavili za srijedu odlazak Kolegija u Finsku, možda jedan prijedlog da ovu sjednicu koja je planirana za utorak da je počnemo u ponedjeljak i da je sigurno završimo do srijede popodne.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Imamo prijedlog koji je došao u Prošireni kolegijum: ima da prekinemo sjednicu na 18. tački dnevnog reda i da se nastavi u utorak u 10,00 sati.

Molim vas, pripremite se za glasanje.

Možete glasati, sad!

„Za“ 24, „protiv“ četiri, „suzdržanih“ tri, dovoljna entitetska većina.

Konstatujem da smo usvojili ovaj prijedlog.

Molim vas da u skladu sa onim što sam rekao budete fleksibilni, poziv ćete za sljedeću sjednicu dobiti; ako ovu sjednicu završimo u određeno vrijeme u utorak, možemo da nastavimo sljedeću sjednicu u utorak i da nju nastavimo u sredu.

Zahvaljujem.

Sjednica je prekinuta u 18,22 sati.